

САМОЕВАЛВАЦИЈА
на ООУ „Кочо Рацин“ - Нов Дојран
Општина Дојран

Дојран, Август, 2024 год.

ЛИЧНА КАРТА НА УЧИЛИШТЕТО
ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА УЧИЛИШТЕТО

Име на училиштето	ООУ „Кочо Рацин“
Адреса, место, општина	Ул. „Моша Пијаде“ бр.14, Нов Дојран, Дојран
телефон	034 227 237
факс	
Е-пошта	www.ooukocoracindojran.edu.mk
Основано од	МОН
Верификација - број на актот	09-751/1-88 г.
Година на верификација	1988
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и турски ј.
Година на изградба	2001
Тип на градба	Цврста градба
Површина на објектот	1735 м
Површина на училишниот двор	-дворна површина , 1 3 2 2 5 -бетонирана дворна површина
Површина на спортски терени и игралишта	Спортски полигон ,5225м
Училиштето работи во смена	Училиштето работи во една смена
Начин на загревање на училиштето	Парно(нафта) и дрва
Број на одделенија	Девет одделенија(9)
Број на паралелки	23 паралелки
Подрачни училишта, населено место	ПУ Стар Дојран, ПУ Николиќ, ПУ Фурка, ПУ Црничани, ПУ Гопчели

ВОВЕД

Континуираното оценување на квалитетот на работата на училиштата, е суштинско за подобрување на постигањето на училиштата. Тоа ни дава поттик и ни овозможува преку различни инструменти, постапки и ресурси да ги испитаме нашите наставни практики, административните процедури, постигнувањата и целокупната училишна култура. Ни помага да ги идентификуваме областите во кои напредуваме и оние кои треба да ги подобриме за да обезбедиме квалитетно образование за нашите ученици.

Во суштината на овој процес е вклучувањето на сите чинители во училиштето. Преку самопроцена, меѓусебна процена и заедничко планирање на подобрувањето можеме да ги искористиме нашите силни страни и да одговориме на предизвиците.

Самоевалуацијата на училиштето е колаборативен, инклузивен и рефлексен процес преку кој училиштето ја вреднува сопствената работа и сопствената практика, тргнувајќи од анализата на тоа што е планирано и направено и како е направено, односно процес низ кој училиштето добро се запознава самото себе и ги пронаоѓа најдобрите начини за унапредување на својата работа. Овој процес вклучува континуирано следење, анализирање и проценување на успешноста на работата на училиштето, првенствено на квалитетот поучување и училишна клима, водејќи сметка за најдобриот интерес на секој ученик. Се темели на пристап заснован на докази од разни извори и судови од различни чинители, со цел да се донесат релевантни мерки за подобрување на учењето и постигнувањата на учениците. Самоевалуацијата се користи како процес за јакнење на капацитетите на училиштето со цел за напредок, развој и успех на сите чинители на воспитно-образовниот процес.

УЧИЛИШНА КОМИСИЈА ЗА САМОЕВАЛУАЦИЈА

1. Гордана Терзиева – предметен наставник - ментор
2. Ристо Ристов – наставник по информатика
3. Жаклина Кречева – стручен соработник (педагог)
4. Сања Точева – специјален едукатор и рехабилитатор
5. Елена Џинова Мазнова – член од Совет на родители

Тимови за изготвување на самоевалвацијата

Реден број	ПОДРАЧЈЕ	КООРДИНАТОР	ЧЛЕНОВИ
1.	ПЛАНИРАЊЕ, НАСТАВА И УЧЕЊЕ	Гордана Терзиева	Драгица Маказчиев, Мара Пејкова, Дејан Вичентијевиќ, Анатомија Минчева, Марија Ангова Цветковска
2.	ПОСТИГАЊА НА УЧЕНИЦИТЕ	Зорица Илиева	Марија Вичентијевиќ , Тамара Бојациева , Драган Вурмо, Танжу Билалоглу , Емел Селманова
3.	УЧИЛИШНА КЛИМА	Рисана Василева	Ирена Катранџиева, Дани Упчева, Кирил Кречев, Ѓургица Чучанова, Стефани Шапкарова
4	УПРАВУВАЊЕ, РАКОВОДЕЊЕ И КРЕИРАЊЕ ПОЛИТИКИ	Ристо Ристов	Марија Гугова Стоева, Николинка Ѓоргиева, Крсте Гогов, Ленче Илкова, Кирил Изов

Цели на самоевалвацијата:

- Структурирање на внатрешен училишен систем за следење, оценување и унапредување на работата;
- Ефективно и ефикасно раководење на Директорот со училиштето;
- Вклучување во развојниот процес на училиштето на сите субјекти: директор, наставници, ученици, родители, локалната и деловната заедница и во воспитно-образовниот систем;
- Обезбедува поголема самостојност, одговорност и иновативност во училиштето.;
- Преземање мерки за поефикасно и поквалитетно учење, а со тоа и постигнување подобри резултати
- Детектирање на слабите страни и проблемите со кои се соочува училиштето и нивно надминување;
- Зголемување на надворешното влијание врз училиштето и сите субјекти вклучени во неговата работа, севкупната образовна политика преку јасна артикулација од потребата за развој на училиштето;
- Дефинирање и следење на мерливи индикатори и критериуми за вреднување на квалитетот на воспитно-образовниот – процес во училиштето
- Процесот на самоевалвација е комплексен, тој е составен од повеќе фази и активности со примена на различни методи и техники со цел создавање единствени критериуми.

Очекувани резултати

- Самоевалвацијата секогаш резултира со идентификување на состојбата, со потребата за унапредување на квалитетот на наставата на ниво на училиште;
- Самоевалвацијата ја поттикнува тимската работа меѓу субјектите вклучени во воспитно-образовниот процес, се со цел подобрување на квалитетот во учењето и поучувањето;
- Податоците добиени од самоевалвацијата ќе помогнат да се откријат јаки и слаби страни во секое подрачје;
- Преку откривањето на јаките и слабите страни во секое подрачје, ќе може успешно да се планира сопствената работа, со надминување на слабостите преку изготвување на развоен план, со цел подобрување на целокупното работење на училиштето;
- Самоевалвацијата ја поттикнува мотивацијата кај наставниците и кај учениците

ПОДРАЧЈЕ 1. ПЛАНИРАЊЕ, НАСТАВА И УЧЕЊЕ	
индикатор	теми
Планирања на наставниците	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Поддршка и следење на планирањата на наставниците ➤ Размена на искуства и на информации при планирањето
Наставен процес	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Реализација на наставни планови и програми ➤ Избор на наставни предмети ➤ Избор на задачи, активности и на ресурси ➤ Интеракција меѓу наставниците и учениците и учениците меѓусебно ➤ Планирање и реализација на образовна инклузија ➤ Активности за меѓуетничка интеграција во образованието
Искуства на учениците од учењето	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Средина и атмосфера за учење ➤ Идентификување и задоволување на различните образовни потреби на учениците
Оценувањето како дел од наставата	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Училишна политика за оценување ➤ Методи, форми и инструменти на оценување ➤ Коефициент на континуитет на успехот на учениците ➤ Користење на информациите од оценувањето во наставата
Воннаставни активности и натпревари	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обем и разновидност на планираните и реализираните воннаставни активности ➤ Опфатеност на учениците од различен пол и јазик на наставата со воннаставните активности ➤ Вклученост на учениците во изборот и во планирањето на работата во воннаставните активности ➤ Натпревари

Индикатор	Теми	Добиени податоци
<p>Планирања на наставниците</p>	<p>Поддршка и следење на планирањата на наставниците</p>	<p>Со цел успешно да се направи анализа на темата, се користеа повеќе извори на податоци и се разгледуваа соодветни документи поврзани со темата: прашалник за наставници, анализа на содржината од дискусијата со фокус група на наставници, интервју со директорот и стручната служба на училиштето, увид во планирањата на наставниците за учебната 2022/2023 и 2023/2024 година, извештаи за следење на планирањата на наставниците, записници од консултативни-советодавни разговори на стручните соработници со наставниците, списоци на присуство на десиманации со наставниците.</p> <p>За успешна реализација на воспитно-образовниот процес неопходни се квалитетни планирања од страна на сите наставници, како и нивно имплементирање во процесот на наставата. Наставниците најчесто тимски ги изготвуваат годишните глобални планирања на ниво на стручни активи, планирањата се доставуваат на увид кај стручната служба која ги проверува и повратно ги информира и потоа доставува информација до директорот на училиштето. Најмалку два пати во едно полугодие се следат планирањата на наставниците од страна на стручната служба. Следење на наставниот процес се врши континуирано и на различни нивоа. Во текот на првото и второто полугодие, од страна на училишниот педагог, и директорот реализирани се посети на часови кај сите наставници. За посетата на часот се користи образец за следење на час, а после посетата се води разговор со наставникот за констатираните состојби од увидот на час. Наставниците разменуваат искуства и реализираат одредени наставни содржини во корелација со различни наставни предмети, со што се овозможува стекнување повисоко ниво на знаење, способности и вештини кај учениците. На тој начин се обезбедува поквалитетна настава и поголеми резултати од работењето. Наставниците редовно пишуваат дневни подготовки за час и истата ја доставуваат до стручната служба и директорот. Планирањата на наставниците ги содржат сите неопходни елементи за успешна организација и реализација на часот. Јасно се утврдени целите на наставата, очекуваните исходи од учењето, како и наставните методи, форми на работа, техники на поучување кои ќе се применуваат при реализацијата на наставната содржина, наставните средства и другите ресурси.</p>

		<p>Исто така, во планирањата се вклучени и различни методи на оценување и нагласени се и инструменти преку кои се спроведува формативното и сумативното оценување. Информациите добиени од оценувањето, наставниот кадар ги користи за да ги идентификува потребите на учениците и да ги планира следните чекори во учењето.</p> <p>Целосна поддршка и неопходна помош при изработка на планирањата, како и при реализација на наставата, добиваат и наставниците-приправници од страна на стручната служба и наставниците – ментори.</p> <p>Од анализата на прашалниците за наставници, во делот кој се однесуваше на поддршка и следење на планирањата на наставниците се добија следните податоци:</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници на тврдењето : Добивам навремена обука за примена на современи методи и техники на планирање на наставата, најголем број од наставниците 11 (58%) одговориле со целосно се согласувам, 7 наставници (37%) , одговориле дека се согласуваат- 1 наставник (5%) , не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам. Генерално скоро сите наставници одговориле дека добиваат навремена обука за примена на современи методи и техники за планирање на наставата.</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето : Директорот и стручната служба ги следат моите планирања најмалку два пати во полугодieto, најголем број од наставниците 17 (89 %) одговориле со целосно се согласувам, 2 (11%) наставника одговориле дека се согласуваат, 0 наставници (0%) не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето: Добивам поддршка од директорот и/или стручната служба при изготвување на планирање за мојот наставен предмет/предмети , поголем број од наставниците 9 (47%) одговориле со целосно се согласувам, 8 (42%) наставника одговориле дека се согласуваат, 2 (11%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам</p>
--	--	--

		<p>Од анализа на одговорите на прашањата со фокус групата со наставници, е констатирано дека посета на обуки од страна на наставниците има. Темите се за Новата Концепција за настава, за начин на планирање на наставата, за МИО, современи методи и техники на работа со учениците, за инклузивно образование и други области кои се однесуваат на воспитно-образовниот процес. Наставниците се изјасниле, дека се избираат од страна на стручната служба и директорот, а добиените сознанија од обуките се пренесуваат и споделуваат со останатите наставници. Според наставниците, процесот на планирање во училиштето се одвива во соработка и консултации со стручните активи. Еднаш месечно и повеќе пати по потреба се одржуваат состаноци на активите. Кога има ученици на кои им е потребна дополнителна помош за подобрувањата на постигањата во училиштето се реализира дополнителна настава, пред, или после часовите.</p> <p>Од анализа на одговорите на прашањата за интервјутото со директорот и стручните соработници, е констатирано дека Професионалниот развој на наставниците за примена на современи методи и техники на планирање на наставата се врши преку учество на наставниците на обуки организирани преку БРО, како и интерни обуки организирани од страна на училиштето и дека во училиштето редовно се врши дисеминација од обуките на останатите наставници и стручни соработници. Од страна на директорот и стручните соработници во училиштето е кажано дека планирањата се изготвуваат на ниво на стручни активи по одделенија и наставни предмети и тие се следат два пати во полугодие. Се следат планирањата, доколку има потреба за поддршка, преку консултативно-советодавни разговори се дава поддршка, но, посебни утврдени пишани процедури за следење и давање на поддршка за подобрување на наставата, нема во училиштето.</p>
	<p>Размена на искуства и информации при планирањето</p>	<p>За оваа тема Размена на искуства и информации при планирањето, од индикаторот планирање на наставниците извори на податоци кои се користеа се: прашалникот за наставниците, фокус група со наставници, интервјутото со директорот и стручната служба и записниците од стручните активи, со листа за присуство.</p> <p>Од анализата на одговорите од прашалниците за наставници, во делот кој се однесуваше на размена на искуства и информации при планирањето се добија следните податоци:</p>

		<p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето: Во рамки на стручните активности разменуваме искуства за планирањата на часовите, најмалку два пати во полугодието, најголем број од наставниците 11 (58%) одговориле со целосно се согласувам,6 (32%) , одговориле дека се согласуваат, 1 (5%) наставник не се согласуваат со тврдењето и 1 (5%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анализа на одговорите на прашањата, поврзани со ова тема од подрачјето планирање, настава и учење, со фокус групата со наставници е констатирано дека секогаш наставниците ги изработуваат своите планирања во консултации со стручните активности, каде разменуваат искуства, како за годишните планирања, така и за оперативните планирања на часовите.</p> <p>Анализата на одговорите на прашањата за интервјуто со директорот и стручните соработници покажа дека планирањата се изготвуваат на ниво на стручни активности по одделенија и наставни предмети со поддршка на стручната служба и директорот.</p> <p>Исто така, од дискусијата со фокус групата на наставници е потврдено дека процесот на планирања на наставата се одвива во соработка и консултации со стручните активности, кои се состануваат најмалку еднаш месечно, а по потреба и повеќе пати во месецот.</p> <p>Наставниците ги изработуваат своите планирања во консултации со стручните активности, каде разменуваат искуства, како за годишните планирања, така и за оперативните планирања на часовите. Тие исто така, планираат активности во рамките на стручните активности и самостојно. Меѓусебно разменуваат искуства и идеи за планирањето преку примена на ИКТ, консултирање со колеги од други стручни активности и други училишта, како и преку соработка со стручните служби кои секогаш се во тек со новонастанати промени, техники и дидактички ресурси. Планирањата на добар дел од наставниците се подобри како резултат на размена на искуство помеѓу нив самите и наставници од другите училишта.</p>
<p>Документи</p> <p>Наставни планови и програми донесени од МОН</p> <p>Национални стандарди за постигањата на учениците на крајот од основното образование</p> <p>Извори на податоци</p>		

<p>Годишна програма за работа на училиштето; планирања на наставниците; списоци, агенди и извештаи од реализирани обуки; записници и списоци од состаноци на стручни активи; анкети со наставници, родители и ученици; интервјуа со директорот, стручните соработници; извештаи од стручни соработници за следени планирања.</p>		
<p>Наставен процес</p>	<p>Реализација на наставни планови и програми</p>	<p>За оваа тема Реализација на наставни планови и програми од Индикаторот Наставен процес се добија информации од повеќе извори на податоци.</p> <p>Од анкетираниите 60 родители, на тврдењето : Во текот на учебната година, моето дете ги има сите наставни часови согласно распоредот , најголем број од родителите 36 (54 %) одговориле со целосно се согласувам, 19 (44 %) , одговориле дека се согласуваат, 5 родители (2%) , не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) родители одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>При увид во електронската евиденција, Е-дневник е констатирано дека наставата во предметна и одделенска настава, по сите наставни предмети се реализира редовно и во пропишаниот обем, според пропишаниот распоред на часови.</p> <p>Од анализа на одговорите на прашањето на фокус групата на наставниците кое се однесува на ова тема: Како се справуав училиштето во отсуство на наставен кадар? Наставниците одговориле дека секогаш кога постои отсутен наставник, се прави замена со друг соодветен или друг наставник, а по потреба замена врши и стручната служба.</p> <p>На истото прашање: Како се одвива наставата во училиштето во случај на отсуство на наставник, од интервјуто со директорот и стручната служба се доби одговор дека никогаш нема прекин на наставата кога има отсутен наставник, Се заменува наставникот со друг соодветен наставник или замена врши стручната служба во училиштето, за наставата да се одвива непречено. Исто се прави и промена на распоред на часовите.</p> <p>Наставните планови и програми се реализираат во пропишаниот обем, секој наставник наставата ја изведува според одобрената програма, иако таа е преобемна и би можела во иднина да се скрати и поедностави. Наставниците можат да влијаат врз начинот на реализација на наставните програми преку креативен пристап, со добро подготвено и осмислено сценарио за секоја тематска целина и наставна содржина.</p>
	<p>Избор на наставни</p>	<p>За оваа тема Избор на наставни предмети од Индикаторот Наставен процес се добија информации од повеќе извори на податоци: прашалници, за родители и ученици, фокус групи со наставници, родители и ученици, извештај од направеното интервју со директорот</p>

	<p>предмети</p>	<p>и стручната служба, и беше разгледана документацијата за избор на наставни предмети.</p> <p>На тврдењето : Запознаен/а сум со со листата на изборни/слободни изборни предмети и активности , од анкетираниите 60 родители 32 (45%) одговориле со целосно се согласувам, 26 (43%) , одговориле дека се согласуваат, 1 родители (8%) , не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) родители одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анкетираниите 60 родители,на тврдењето : Изборните предмети/активности кои ги посетува моето дете ги има избрано согласно своите интереси, 26 (43%) родители одговориле со целосно се согласувам, 27 (45%) , одговориле дека се согласуваат, 5 родители (8%) , не се согласуваат со тврдењето и 2 (3%) родители одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>На тврдењето : Наставниците ги прилагодуваат задачите и активностите на индивидуалните потреби на моето дете, од анкетираниите 60 родители 29 (48%) одговориле со целосно се согласувам, 25 (42%) , одговориле дека се согласуваат, 4 родители (7%) , не се согласуваат со тврдењето и 2 (3%) родители одговориле со целосно не се согласувам односно дека изборот на изборните предмети не е според нивните интереси. Иако мал број, сепак е забележително и треба да се внимава на ова, затоа што изборните предмети секогаш треба да бидат според интересите на учениците.</p> <p>Од анализа на одговорите на прашањето на фокус групата на наставниците кое се однесува на ова тема:Кои изборни предмети, слободни изборни предмети и слободни активности ги нуди училиштето, На кој начин се определени предметите?Како се врши изборот(како тече процедурата) за избор и како таа овозможува да се задоволат интересите на учениците?</p> <p>Изборните предмети кои ги нуди училиштето за учениците, се предвидени во наставниот план за деветгодишно основно образование, донесен од БРО. Процедурата за избор на изборните се врши пред крајот на учебната година со анкетање на учениците, на кои им се понудени сите изборни предмети согласно наставниот план за соодветното одделение и учениците имаат можност да направат избор за еден предмет, за кој имаат најголем интерес, во консултација со нивните родители. Кога се анкетаат учениците на помала</p>
--	------------------------	---

		<p>возраст, анкетните листови ги пополнуваат родителите.</p> <p>Од анализа на одговорот на прашањето на фокус групата на родителите, кое се однесува на можност за избор на предмети кои сака да ги учи, од листата на понудени изборни предмети, родителите одговориле дека најчесто изборот е за предметот кој сака да го изучува, но мал дел од родителите одговориле дека не секогаш се почитува желбата на нивните деца за избор на предметот кој сакат да го изучуваат.</p> <p>Од анализа на одговорот на прашањето на фокус групата на учениците: Дали сте имале можност да изберете предмети кои сакате да ги учите од листа на понудени предмети, најголем дел од учениците се согласуваат дека тие ги избираат предметите кои сакаат да ги изучуваат. Секогаш на крајот од учебната година им се понудува листа на изборни предмети, во зависност во кое одделение се, и тие го вршат изборот преку анкетен лист. Дел од учениците велат дека не секогаш им се почитува желбата за избор на посакуваниот наставен предмет за изучување.</p> <p>Од анализата на дискусијата од интервјутото со директорот и стручните соработници во делот за процесот на понудување и избор на слободни изборни активности и предмети, се констатира дека изборот на слободните изборни активности се врши преку анкетање. На учениците им се нудат повеќе изборни предмети (согласно предвидените во Наставниот план за секое одделение). Тие самите вршат избор, зависно од нивните интереси.</p> <p>Од преглед на документацијата за избор на изборни предмети е констатирано дека училиштето има процедура за извршено анкетање на учениците за изучување на изборни предмети. После анкетањето се прави анализа да добиените одговори и се прави извештај со конкретни избрани предмети од страна на учениците, кои ќе ги учат наредната учебна година.</p> <p>Училиштето нуди изборни предмети според наставниот план.</p> <p>Изборните предмети се избираат со писмено изјаснување (анкета) на учениците и (родителите на помалите ученици) на секој ученик. Секој изборен предмет влегува во наставата откако ќе се формира наставна група</p> <p>Изборните / слободните изборни активности и предмети се во согласност со наставните планови и програми, Водичот за слободни изборни предмети во основното образование и со</p>
--	--	---

<p>Избор на задачи, активности и на ресурси</p>	<p>пропишаните процедури во училиштето во кои се содржани интересите на учениците.</p> <p>Наставниците користат современи наставни методи и форми на работа кои се соодветни на потребите на учениците и нивните стилови на учење. Користат добро испланирани методи за да работат со учениците индивидуално, во групи, или со цела паралелка. На овој начин, наставниците мошне успешно ги развиваат индивидуалните вештини за учење на секој ученик, како и вештините за соработка и комуникација.</p> <p>Наставниците ги планираат сите задачи и активности кои треба да се реализираат во училиштето или дома, а истите се прилагодени на потребите на учениците, за да ги постигнат очекуваните исходи од наставата. Повеќето од наставниците користат различни извори и приоди за учење, покрај одобрените учебници и прирачна литература.</p> <p>Со цел да се добијат дополнителни информации за оваа тема се користеа повеќе извори на податоци.</p> <p>Се анкетираа 18 наставници со прашалник, на кој наставниците даваа одговори преку кои ги кажуваа своите стваови, во однос на понудените тврдења.</p> <p>Од анкетираниите 18 наставници, на тврдењето: Задачите и активностите на часовите ги приспособувам на индивидуалните образовни потреби на учениците, најголем број од наставниците 15 (83 %) одговориле со целосно се согласувам, 3 (17%), одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето, а 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>На тврдењето : Наставниците ги прилагодуваат задачите и активностите на индивидуалните потреби на моето дете, од анкетираниите 60 родители 29 (48%) одговориле со целосно се согласувам, 25 (42%), одговориле дека се согласуваат, 4 родители (7%), не се согласуваат со тврдењето и 2 (3%) родители одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>На тврдењето од прашалникот кое се однесува на ресурсите за учење во училиштето Моето дете во училиштето има пристап до различни материјали за учење (на пр.енциклопедии, списанија, интернет, модели), од анкетираниите 60 родители 29 (48%) одговориле со целосно се согласувам, 28 (47%), одговориле дека се согласуваат, 3 родители (5%), не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) родители одговориле со целосно не се согласувам.</p>
--	---

	<p>Од анкетираниите 63 ученици ,на тврдењето : На часовите имам можност да учам на различни начини (на пр. преку проекти, преку игра, преку истражување и сл.), најголем број од учениците 37 (59%) одговориле со целосно се согласувам, 24 ученици или (38%) , одговориле дека се согласуваат, 2 ученици (3%) не се согласуваат со тврдењето и Оили (0%) од учениците одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анкетираниите 63 ученици ,на тврдењето : На часовите користиме различни материјали и извори за учење (на пр. енциклопедии, списанија, интернет, модели најголем број од учениците 37 (59%) одговориле со целосно се согласувам, 24 ученици или (38%) , одговориле дека се согласуваат, 2 ученици (3%) не се согласуваат со тврдењето и Оили (0%) од учениците одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p><u>Од анализата</u> на дискусијата со фокус групата со родители, се констатира дека наставниците успешно ја реализираат наставната програма, но сепак, според родителите учениците учат теми кои воопшто не им се потребни. Според родителите некои наставници многу умешно ги прилагодуваат наставните содржини на потребите и можности на децата, но некои не го прават тоа.Значи постојат различни приоди кај наставниците. Фокус групата на родители со кои е водена дискусијата се изјасниле дека нивните деца немале потреба од дополнителна настава, но имале информации дека одредена група на ученици редовно посетуваат дополнителна настава. Исто така, родителите се изјасниле дека децата најчесто учеле од книгите што ги обезбедува училиштето, тоа што се работело на час и од интернет. <u>Од дискусијата</u> со фокус групата со ученици, во делот кој се однесува на тоа, како според нив изгледаат најголем дел од часовите, (што прави наставникот, што прават учениците), учениците одговориле дека секој час е различен. Сите наставници користат наставни методи и техники, соодветно на предметот кој го предава. На голем дел од наставните предмети кои ги изучуваат користат ИКТ (но, не на сите) и сметаат дека треба по сите предмети да се користи ИКТ, затоа што со компјутерите и софтверите кои ги има училиштето се овозможува вклучување на сите ученици во наставата. Учениците се изјасниле дека сакаат динамична и интересна настава, не сакаат стандардно предавање на наставниците. Сакаат да учат во природа, низ игра и да имаат повеќе практични активности. Според нив, дали часовите ќе се интересни или здодевни, најмногу зависи од наставниците. Сакаат иновативни и интересни часови, кои ќе го привлечат нивното внимание, да постои динамика на часот, интеракција меѓу нив. Според нив ИКТ има големо влијание врз интересот за часот, бидејќи им се овозможува полесен и побрз пристап до информации. Според одговорите на учениците тие најмногу учат од учебници, работни листови, збирка на задачи, квизови, презентации, видео предавања и сл. За време на</p>
--	---

		<p>часовите има можност да дискутираат за она што го учат, но и за било која друга тема, во нивен интерес, како со наставниците, така и со соучениците.</p> <p>Од интервјуто со директорот и стручната служба во училиштето се добија информации дека во училиштето наставните часови се реализираат според планирањата. Дел од наставниците ги приспособуваат задачите и активностите на индивидуалните потреби за учениците. За сите ученици со ПОП се изготвуваат ИОП. При реализација на наставата, наставниците ги користат расположивите ресурси за учење во училиштето. Сепак сметаат дека користењето на современи иновативни приоди во наставата не е на ниво што задоволува. Наставниците максимално се трудат да ги вклучат сите ученици во активностите за време на часовите. Дополнителна и додатна настава се организира во училиштето согласно законот за основно образование. Дополнителна настава се организира за учениците кои имаат потешкотии во совладување на одредени наставни содржини по одредени наставни предмети., а додатна за ученици кои покажуваат повисоки постигања по одредени наставни предмети и покажуваат афинитети и способности да учат повеќе од тоа што е понудено во предметот.</p> <p>Од извештаите од посетата на часовите се констатира дека добар дел од наставниците користат дополнителни (различни) ресурси за настава и учење, неограничувајќи се само на учебниците.</p>
	<p>Интеракција меѓу наставниците и учениците и учениците меѓусебно</p>	<p>За оваа тема Интеракција меѓу наставниците и учениците и учениците меѓусебно од Индикаторот Наставен процес се добија информации од повеќе извори на податоци.</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници, на тврдењето: Ги поттикнувам учениците да поставуваат прашања кога нешто не разбираат или сакаат да знаат повеќе, најголем број од наставниците 17 (89%) одговориле со целосно се согласувам, 2 (11 %) одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласува дека е така, односно не го прави тоа.</p>

		<p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето: На моите часови, учениците честопати работат на начини кои подразбираат интеракција помеѓу нив, најголем број од наставниците 15 (79 %) одговориле со целосно се согласувам, 4 (21 %) одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анкетираниите 18 наставници ,на тврдењето: Кон учениците се однесувам со почитување, најголем број од наставниците 14 (78 %) одговориле со целосно се согласувам, 4(22%) наставници одговориле дека се согласуваат , 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p>
--	--	---

	<p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето: Ги разбираам проблемите и потребите на учениците, најголем број од наставниците 14 (74%) одговориле со целосно се согласувам, 5 (26 %) наставника одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.Тргувајќи од одговорите на последните две тврдење може да се каже дека наставниците се однесуваат со почит и разбирање за проблемите и потребите на учениците.</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето: Во текот на наставата, учениците можат да бираат дополнителни задачи/активности или задачи/ активности по свој избор, најголем број од наставниците 13 (68%) одговориле со целосно се согласувам, 6 32 (%) наставници одговориле дека се согласуваат , 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>На тврдењето : Моето дете слободно може да се изрази за време на часовите, од анкетираниите 60 родители 29 (48%) одговориле со целосно се согласувам, 27 (45%) , одговориле дека се согласуваат, 4 родители (7%) , не се согласуваат со тврдењето и 0 родители одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анкетираниите 63 ученици ,на тврдењето : На најголем број од часовите, сите ученици сме активно вклучени во наставата (поставуваме, прашања, дискутираме, работиме во групи) ,најголем број од учениците 26 (41%) одговориле со целосно се согласувам, 31 ученици или (49%) , одговориле дека се согласуваат, 5 ученици (8%) не се согласуваат со тврдењето и 1 или (2%) од учениците одговориле дека целосно не се согласуваат со тврдењето дека на часовите сите ученици се активно вклучени во наставата.</p> <p>Од дискусијата со фокус групата со наставници се добија информации за тоа дека за секој наставен час подготвуваат дневно плнаирање, со планирани активности за наставникот и учениците. Најпрво часот го започнуваат со проверка на предзнаењата на учениците за новата наставна содржина пркеу бура на идеи, за да ги воведат во навата наставна содржина, ги запознаваат со целите и резултатите кои треба да ги постигнат на часот. Потоа ја презентираат содржината. На почетокот учениците активно учествуваат во активноста бура на идеи, а понатаму внимателно го слушаат презентирањето на новата содржина. Доколку се работи во групи, наставникот ги координира групите, ги поттикнува сите ученици активно да се вклучат во работата. На крајот врши проверка на стекнатаото знаење за новата содржина, со користење на наставни ливчиња, или усно испрашување. Доколку има ученик со ПОП, наставникот работи со него со дифренциран пристап користејќи го ИОП. За</p>
--	--

		<p>ученикот со ПОП наставникот соработува со образовниот асистент. Соработката со образовниот асистент е на задоволително ниво. Не сите ученици имаат доделено образовен асистент</p> <p>Од дискусијата со фокус групата со родители, се добија информации дека наставниците успешно ја реализираат наставната програма, но сепак постои разлика во пристапот на наставниците кон учениците за време на часот. Според родителите некои наставници многу умешно ги прилагодуваат наставните содржини на потребите и можности на децата, но некои не го прават тоа. Значи постојат различни приоди кај наставниците. Фокус групата на родители со кои е водена дискусијата се изјасниле дека нивните деца немале потреба од дополнителна настава, но имале информации дека во училиштето се организира дополнителна настава и одредена група на ученици редовно ја посетуваат.</p> <p>Од дискусијата со фокус групата со ученици, во делот кој се однесува на тоа, како според нив изгледаат најголем дел од часовите, (што прави наставникот, што прават учениците), учениците одговориле дека секој час е различен. Сите наставници користат наставни методи и техники, соодветно на предметот кој го предава. На голем дел од наставните предмети кои ги изучуваат користат ИКТ (но не на сите) и сметаат дека треба по сите предмети да се користи ИКТ, затоа што со компјутерите и софтверите кои ги има училиштето се овозможува вклучување на сите ученици во наставата. Учениците се изјасниле дека сакаат динамична и интересна настава, не сакаат стандардно предавање на наставниците. Сакаат да учат во природа, низ игра и да имаат повеќе практични активности. Според нив, дали часовите ќе се интересни или здодевни, најмногу зависи од наставниците. Сакаат иновативни и интересни часови, кои ќе го привлечат нивното внимание, да постои динамика на часот, интеракција меѓу нив. Според нив ИКТ има големо влијание врз интересот за часот, бидејќи им се овозможува полесен и побрз пристап до информации. Според одговорите на учениците тие најмногу учат од учебници, работни листови, збирка на задачи, квизови, презентации, видео предавања и сл. За време на часовите има можност да дискутираат за она што го учат, но и за било која друга тема, во нивни интерес, како со наставниците, така и со соучениците.</p>
--	--	--

		<p>Од интервјуто со директорот и стручната служба во училиштето се добија информации дека во училиштето наставниците часови се реализираат според планирањата. Дел од наставниците ги приспособуваат задачите и активностите на индивидуалните потреби за учениците. При реализација на наставата, наставниците ги користат расположивите ресурси за учење во училиштето. Сепак сметаат дека користењето на современи иновативни приоди во наставата не е на ниво што задоволува. Наставниците максимално се трудат да ги вклучат сите ученици во активностите за време на часовите. Дополнителна и додатна настава се организира во училиштето согласно законот за основно образование. Дополнителна настава, за учениците се организира за ученици кои имаат потешкотии во совладување на одредени наставни содржини по одредени наставни предмети., а додатна за ученици кои покажуваат повисоки постигања по одредени наставни предмети и покажуваат афинитети и способности да учат повеќе од тоа, што е понудено во предметот.</p> <p>Од извештаите од посетата на часовите, се констатира дека за време на часовите постои интеракција меѓу наставниците и учениците и меѓу соучениците. Тие взаемно се сослушуваат, без да се прекинуваат. Наставниците се трудат максимално да ги вклучат сите ученици во активностите за време на часот, почитувајќи ги нивните интереси. Учениците слободно поставуваат прашања, дискутираат и го искажуваат своето мислење. На часовите учениците работат во групи, парови и други форми на работа кои подразбираат интеракција меѓу нив. На некои часови, учениците со ПОП се вклучуваат во активности, во некои не. За време на часовите поголем дел од наставниците (не сите) покажуваат флексибилност и ги прилагодува наставните методи и темпото на работа, согласно можностите на учениците.</p> <p>Учениците се запознаени со целите на учењето. Во процесот на поучување и учење се користат различни методи и техники, а исто така акцент се става и на интеракција со учениците и комуникацијата на релација ученик-наставник и ученик-ученик. Наставниците користат позитивни приоди да ги поттикнат и мотивираат учениците активно да земаат учество во наставниот процес (преку пофалби, разговори), се со цел да им го задржат интересот. Поголем дел од наставниците при изборот на задачи и активности внимаваат на овозможување на реализација на активности од различно ниво на сложеност, прилагодени на индивидуалните потреби и можности на учениците. Најголем дел од наставниците се однесуваат со учениците на начин кој промовира взаемно почитување, помош, соработка и разбирање без оглед на нивниот пол, социјалното потекло и етничката и религиска</p>
--	--	--

	<p>Планирање и реализација на образовна инклузија</p>	<p>припадност.</p> <p>За темата Планирање и реализација на образовна инклузија од индикаторот Наставен процес се добија информации од повеќе извори на податоци.</p> <p>Од анкетираниите 18 наставници ,на тврдењето: Задачите и активностите на часовите ги приспособувам на индивидуалните образовни потреби на учениците, најголем број од наставниците 15 (83 %) одговориле со целосно се согласувам, 3 (17%) , одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето ,а 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>На тврдењето : Наставниците ги прилагодуваат задачите и активностите на индивидуалните потреби на моето дете, од анкетираниите 60 родители 29 (48%) одговориле со целосно се согласувам, 25 (42%) , одговориле дека се согласуваат, 4 родители (7%) , не се согласуваат со тврдењето и 2 (3%)родители одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето : Успешно соработувам со образовните асистенти, најголем број од наставниците 9 (47%) одговориле со целосно се согласувам, 7 (37%) наставници одговориле дека се согласуваат, 1 (5%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 2 (11%) наставници одговориле со целосно не се согласувам</p> <p>Од дискусијата со фокус групата со наставници, се добија информации дека најголем дел од наставниците немаат искуство со ИОП. Само мал дел(неколку) наставници се изјасниле дека имаат такво искуство. Тие биле дел од инклузивниот тим на ученик, за кој учествувале во изготвување на ИОП. Истите наставници се изјасниле дека сеуште не се чувствуваат доволно компетентни за изготвување на ИОП, па најголемиот дел од работата ја завршиле стручните соработници кои се дел од инклузивниот тим на ученикот.</p> <p>За време на часовите учениците со попреченост работат на посебни задачи прилагодени на нивните можности и способности. Соработката со образовните асистенти е на задоволително ниво, но добар дел од наставниците сметаат дека и образовните асистенти, како и наставниците треба дополнително да се обучуваат, за да ги стекнат потребните компетенции за работа со деца со попреченост.</p> <p>Од интервјуто со директорот и стручната служба во училиштето се добија информации дека во училиштето наставниците часови се реализираат според планирањата. Дел од наставниците ги приспособуваат задачите и активностите на индивидуалните образовни</p>
--	--	---

		<p>потреби за учениците. За сите ученици со ПОП се изготвуваат ИОП. Поголем дел од наставниците обезбедуваат еднакви можности за вклучување на сите ученици за време на наставните часови. За учениците со ПОП наставниците најчесто користат индивидуален пристап во работата., учење низ игра и сл. Според директорот и стручната служба образовната инклузија во училиштето како процес се одвива постепено., затоа што тоа бара промени и прилагодувања во сите сегменти, како во дел на обезбедување на компетентни човечки ресурси, така и во дел на физичките ресурси, за потребите на децата со ПОП. Исто така, во делот на образовниот процес, прилагодување на наставните содржини(изготвување на ИОП), модифицирана програма за работа со овие деца, обезбедување на стандарди за оценување на децата со ПОП и сл. Инклузивниот тим на училиштето и инклузивниот тим на ученикот се формирани со Решение/Одлука на директорот на училиштето. Истите редовно се ажурираат при истекот на мандатот или промена на наставници на ученикот со ПОП. Инклузивниот тим обезбедува поддршка за изработка на ИОП по сите наставни предмети, согласно законската регулатива.</p> <p>Инклузивниот тим на училиштето и инклузивниот тим на ученикот се формирани со Решение/Одлука на директорот на училиштето. Истите редовно се ажурираат при истекот на мандатот, или промена на наставници на ученикот со ПОП. Инклузивниот тим обезбедува поддршка за изработка на ИОП по некои наставни предмети, согласно законската регулатива. Инклузивниот тим работи по своја сопствена програма/акционен план. Инклузивниот тим се состанува редовно, се изготвуваат записници од состаноците.</p> <p>Со Ресурсниот центар во Ново Село, соработката се уште е на ниво на барање поддршка за обезбедување на образовни асистенти .</p> <p>Во училиштето од инфраструктурната адаптација и пристапност на учениците со физичка попреченост има само пристапна рампа, на влезот во училиштето. Нема пристапна рампа на скалите за втори спрат, (нема ученици со физички хендикеп, но не значи дека во иднина ќе нема). Нема никаков вид на асистивна технологија, ниту пак асистивни уреди.</p> <p>Училиштето нема стандарди за оценување на ученици со ПОП, освен некои насоки дадени од МОН, за начините на оценување на таквите ученици, кои се однесуваат на оценување, врз основа на постигнатите цели на ИОП на ученикот. Наставниците ги оценуваат ваквите</p>
--	--	--

		<p>ученици во соработка со инклузивните тимови по ученик.</p> <p>Наставниците, образовните асистенти, и сите вклучени во процесот на едукација на деца со попреченост се трудат кај останатите учениците да промовира взаемно почитување, помош, соработка и разбирање кон децата со попреченост со што инклузијата би се олеснила.</p> <p>Училиштето обезбедува услови за учество на учениците со посебни образовни потреби во воннаставни активности согласно нивните интереси. (литературни и ликовни конкурси)</p> <p>Учениците со попреченост кои имаат потреба од лична и/или образовна асистенција се идентификуваат навремено и се доставува барање за соодветна поддршка. Наставниот кадар соработува со образовните асистенти, со цел најдобар интерес на ученикот.</p>
	<p>Активности за меѓуетничка интеграција во образованието</p>	<p>За оваа тема Активности за меѓуетничка интеграција во образованието користевме информации од повеќе извори на податоци: анкета со наставници, родители и ученици, дискусија со фокус група со ученици, интервју со стручна служба и директор и др.</p> <p>Од анкетираниите 19 наставника, на тврдењето кое се однесува на меѓуетничката интеграција: Реализирам МИО (интеркултурни) активности со учениците според претходно направен план, најголем број од наставниците 10 (53%) одговориле со целосно се согласувам, 6 (32%) наставници одговориле дека се согласуваат, 2 (11%) наставници не се согласуваат со ова тврдење, односно не реализираат МИО активности според претходно направен план а 1 (5%) наставници одговориле со целосно не се согласувам односно нема информација или не знае за тоа.</p> <p>На тврдењето : Моето дете било вклучено во активност/и реализирана со ученици кои учат на различни јазици, од анкетираниите 60 родители 17 (60%) одговориле со целосно се согласувам, 36 (28%) , одговориле дека се согласуваат, 4 (12%) родители не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) родители одговориле со целосно не се согласувам со тврдењето.</p> <p>Од анкетираниите 63 ученици, на тврдењето : Сум бил/а вклучен/а во активности заедно со ученици од други култури (од моето или од друго училиште), најголем број од учениците 29 (46%) одговориле со целосно се согласувам, 29 ученици или (46%) , одговориле дека се согласуваат, 3 ученици (5%) не се согласуваат со тврдењето и 2 или (3%) од учениците одговориле со целосно не се согласувам значи не биле вклучени во активности, заедно со ученици од други култури.</p>

		<p>Од дискусијата со фокус групата со ученици, на прашањето: Колку училиштето нуди воннаставни активности со ученици кои учат на друг начин, или припаѓаат на различна етничка припадност, се добија информации дека со самиот факт дека училиштето е мултиетничко, во кое наставата се изведува на два наставни јазика, и учениците припаѓаат на повеќе етнички заедници, во училиштето заеднички се реализираат не само воннаставни активности, туку и наставни активности(заеднички часови). Значи, се нудат најразлични воннаставни активности, како според видот, така и според содржината, (краткотрајни: едnodневни излети, базари, мултикултурните работилници, хуманитарни активности и др., исто и долготрајни активности се реализираат во рамки на секциите). Најчесто се планираат и реализираат активности кои се најпрепознатливи во локалната средина и афирмативни за училиштето. Спортско -рекреативните активности и активностите за личниот и социјалниот развој на учениците се најинтересни за нив и најзастапени во практиката. Според бројката, родовата застапеност, како и етничката припадност, многу се внимава да биде балансирана, затоа што учениците припадници на едната или другата заедница треба да се чувствуваат еднакви меѓусебе. Исто така, училиштето реализира активности со ученици од другите основни училишта во општината. Учениците кои се вклучени во заеднички активности со ученици од друга етничка заедница, различна од нивната, имаат многу позитивни искуства, им се допаѓа начинот на работа, учат едни за други, многу се свесни за придобивките и сакаат да учествуваат во нив. На тој начин(според нивните дискусии), се запознаваат подобро меѓусебно, согледуваат дека сите деца се исти, имаат исти потреби и интереси. На тој начин, повеќе се почитуваат, што ги намалува стереотипите и предрасудите што ги имаат едни за други.</p> <p>Од направеното интервју со директорот и стручната служба се добија податоци дека генерално, меѓуетничката интеграција во училиштето е на задоволително ниво. Директорот на училиштето формира Тим за училишна интеграција кој е составен од 5 члена и досега многу добро функционира. Како процес, меѓуетничката интеграција во училиштето многу поефикасно функционираше кога имаше многу поголем број на ученици од другите етнички заедници , и за активностите кои се реализираа многу полесно се исполнуваа критериумите за заеднички МИО активности. Последните неколку години, обезбедувањето и исполнувањето на критериумите за заеднички МИО активности, се обезбедува во соработка со другите основни училишта. Во рамки на Годишната програма се изготвува акционен План на активности за унапредување на интеркултурализмот, препознавање на сличностите, прифаќање на различностите, сузбивање на стереотипите и предрасудите.</p>
--	--	---

		<p>Исто така, во рамки на унапредување на интеркултурализмот, се планираат и реализираат заеднички МИО часови, кои се содржани во акциониот план за МИО. Заедничките наставни часови со ученици кои наставата ја следат на различни наставни јазици, се планираат и реализираат, согласно Упатството за организација на заеднички наставни часови.</p> <p>Нашето училиште е препознатливо по голем број на добиените проекти, за кои претходно се аплицира. Голем број на проекти се реализираат за подобрување на меѓуетничката интеграција во училиштето. За секој добиент грант и реализирани МИО активности се води регистар со извештаи за активностите. Исто така, тимот за МИО, на крајот од секоја учебна година изработува извештај за реализираните МИО активности и часови во училиштето.</p>
<p>Документи</p> <p>Концепција за основно образование (МОН/БРО, 2020)</p> <p>Концепција за инклузивно образование (БРО, 2020)</p> <p>Водич за слободните изборни предмети во основното образование (БРО, 2021)</p> <p>Водич за работа на Училишниот инклузивен тим (БРО, 2018)</p> <p>Водич за слободни изборни предмети (БРО, 2021)</p> <p>Упатството за организирање заеднички наставни часови (МЦГО, 2021)</p> <p>Извори на податоци</p> <p>Годишна програма за работа на училиштето; распоред на часови; е-дневник; педагошка евиденција и документација; списоци и извештаи од реализирани обуки; записници од состаноци на стручни активи; анкети со наставници; ученици, родители; дискусии во форкус групи со ученици, наставници и родители; интервјуа со директорот, стручните соработници; извештаи од посети на наставни часови; решенија за инклузивен тим на училиштето; изработени ИОП и модифицирани програми за учениците со посебни образовни потреби; записници од состаноци на училишните тимови за инклузија и инклузивните тимови за ученик; извештаи и записници од од тимови за училишна интеграција (ТУИ), извештаи од реализирани активности за</p>		

меѓуетничка интеграција; материјали од постапката за определување изборни / слободни изборни предмети и активности; планирања за изборни предмети.		
<p>Искуства на учениците од учењето</p>	<p>Средина и атмосфера за учење</p>	<p>За темата Средина и атмосфера за учење од индикаторот Искуства на учениците од учењето се користеа податоци од повеќе извори на информации.</p> <p>Од анкетираниите 57 наставници за индикаторот искуства на учениците од учењето, односно за темата Средина и атмосфера за учење се добија следните информации:</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници, на тврдењето : Во наставата користам приоди кои поттикнуваат истражување и решавање проблеми, најголем број од наставниците 15 (79%) одговориле со целосно се согласувам, 4 (21%) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници, на тврдењето: Ги поттикнувам учениците да поставуваат прашања кога нешто не разбираат или сакаат да знаат повеќе, најголем број од наставниците 17 (89%) одговориле со целосно се согласувам, 2 (11 %) одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници, на тврдењето: Во текот на наставата, учениците можат да бираат дополнителни задачи/активности или задачи/ активности по свој избор, најголем број од наставниците 13 (68%) одговориле со целосно се согласувам, 6 (32 %) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам дека во текот на наставата учениците можат да бираат дополнителни задачи/ активности по свој избор</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници, на тврдењето: Редовно ги пофалувам учениците за постигнатите резултати, најголем број од наставниците 17 (89%) одговориле со целосно се согласувам, 2 (11%) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>На тврдењето кое кое е слично на претходното од анкетираниите 18 наставници, на тврдењето : Редовно ги пофалувам учениците за вложениот труд, најголем број од наставниците 16 (89%) одговориле со целосно се согласувам, 2 (11 %) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам со тврдењето.</p>

	<p>Тврдењето кое се однесува на давањето повратна информација од страна на наставникот за сработеното на учениците или: На учениците им кажувам што добро научиле, а што треба дополнително да научат за да ги постигнат сопствените постигнувања, најголем број од наставниците 17 (89%) од вкупно 19 одговориле со целосно се согласувам, 2 (11%) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам. Значи може да се заклучи дека сите анкетирани наставници, даваат повратна информација на учениците.</p> <p>За критериумите и стандардите за оценување треба да бидат запознати сите ученици, од страна на секој наставник. Со тврдењето кои се однесува на тоа Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето : Ги запознавам учениците што треба да знаат и умеат за секоја од оценките, најголем број од наставниците 14 (74 %) одговориле со целосно се согласувам, 5 (26 %) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам со ова тврдење</p>
--	---

	<p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето : На учениците им давам насоки како поуспешно да учат, најголем број од наставниците 15 (79 %) одговориле со целосно се согласувам, 4 (21 %) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам . Можеме да заклучиме дека поголем број наставници им даваат насоки на учениците како поуспешно да учат</p> <p>На тврдењето : Моето дете слободно може да се изрази за време на часовите, од анкетираниите 60 родители 29 (48%) одговориле со целосно се согласувам дека е така, 27 (45%) , одговориле дека се согласуваат, 4 родители (7%) , не се согласуваат со тврдењето и 0 родители одговориле со целосно не се согласувам дека е така.</p> <p>На тврдењето : На моето дете повеќето часови му се интересни, од анкетираниите 57 родители 26 (43%) одговориле со целосно се согласувам, 25 (42%) , одговориле дека се согласуваат, 7 (12 %) родители , не се согласуваат со тврдењето и 2(3%) родители одговориле со целосно не се согласувам дека на нивните деца им е интересно на часовите.</p> <p>На тврдењето : Училиштето го чувствувам како мотивирачка средина за моето дете, од анкетираниите 60 родители 26 (44%) одговориле со целосно се согласувам, 26 (44) одговориле дека се согласуваат, 6 (10%) родители не се согласуваат со тврдењето и 1 (2%) родители одговориле со целосно не се согласувам.Значи, бројката од 7 родители кои одговориле дека не го чувствуваат училиштето, како мотивирачка средина за нивните деца е мала, но сепак, како училиште треба да се работи на тоа училиштето да биде мотивирачка средина за сите ученици.</p> <p>На тврдењето : Моето дете во училиштато има пристап до различни материјали за учење (на пр.енциклопедии, списанија, интернет, модели), од анкетираниите 60 родители 29 (48%) одговориле со целосно се согласувам, 28 (47%) , одговориле дека се согласуваат, 3 родители (5%) , не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) родители одговориле со целосно не се согласувам дека е така</p> <p>Тврдењето кое се однесува на пофалбата како мотивација за учениците: Наставниците го пофалуваат моето дете за постигнатите резултати, од анкетираниите 59 родители 30 (51%) одговориле со целосно се согласувам, 27 (46%) , одговориле дека се согласуваат, 2 (3%) родители не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) родители одговориле со целосно не се согласувам</p>
--	---

		<p>Слично тврдење за мотивирање на учениците, но сега за вложениот труд на учениците : Наставниците го пофалуваат моето дете за вложениот труд, од анкетираниите 60 родители 30 (50%) одговориле со целосно се согласувам, 28 (47%) , одговориле дека се согласуваат , 2 (3%) родители не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) родители одговориле со целосно не се согласува.</p> <p>На тврдењето : Наставниците му даваат насоки на моето дете како подобро да учи, од анкетираниите 60 родители 29 (48%) одговориле со целосно се согласувам, 27 (45%) , одговориле дека се согласуваат, 2 (3%) родители , не се согласуваат со тврдењето и 2 (3%) родители одговориле со целосно не се согласувам</p> <p>Од анкетираниите 63 ученици ,на тврдењето : Наставниците ме пофалуваат за мојот труд), најголем број од учениците 35 (56%) одговориле со целосно се согласувам, 26 ученици или (41%) , одговориле дека се согласуваат, 2 ученици (3%) не се согласуваат со тврдењето и 0 или (0 %) од учениците одговориле со целосно не се согласувам. Слична е состојбата со одговорите на следното тврдење:Наставниците ме пофалуваат за моите резултати , најголем број од учениците 35 (56%) одговориле со целосно се согласувам, 26 ученици или (41%) , одговориле дека се согласуваат, 1 ученици (2%) не се согласуваат со тврдењето и 1 или (2 %) од учениците одговориле со целосно не се согласуваат. дека наставниците ги мотивираат со пофалување за нивните резултати.</p> <p>Од анкетираниите 63 ученици ,на тврдењето : Ако не знам нешто на часовите, можам слободно да ги прашам наставниците, најголем број од учениците 38 (60%) одговориле со целосно се согласувам, 25 ученици или (40%) , одговориле дека се согласуваат, 0 ученици (0%) не се согласуваат со тврдењето и 0 или (0 %) од учениците одговориле со целосно не се согласувам со тврдењето.</p> <p>Од анкетираниите 63 ученици ,на тврдењето : На часовите можам слободно да кажам што мислам , најголем број од учениците 35 (56%) одговориле со целосно се согласувам односно дека е така, 24 ученици или (38%) , одговориле дека се согласуваат, 4 ученици (6%) не се согласуваат со тврдењето и 0 или (0 %) од учениците одговориле со целосно не се согласувам дека на часовите можат слободно да кажат што мислат.</p> <p>Од дискусијата со фокус групата на родители се добија информации дека редовно добиваат</p>
--	--	---

		<p>информации од нивните деца за тоа, што работеле на часовите, какви активности имале и сл. Тие сметаат дека децата се задоволни од училиштето и сакаат да одат на училиште.</p> <p>Од дискусијата со фокус групата со родители, се добија информации дека наставниците успешно ја реализираат наставната програма, но сепак постои разлика во пристапот на наставниците кон учениците за време на часот. Според родителите некои наставници многу умешно ги прилагодуваат наставните содржини на потребите и можности на децата, но некои не го прават тоа. Значи постојат различни приоди кај наставниците.</p> <p>Од дискусијата со фокус групата со ученици, во делот кој се однесува на тоа, како според нив изгледаат најголем дел од часовите, (што прави наставникот, што прават учениците), учениците одговориле дека секој час е различен. Сите наставници користат наставни методи и техники, соодветно на предметот кој го предава. На голем дел од наставните предмети кои ги изучуваат користат ИКТ (но не на сите), и сметаат дека треба по сите предмети да се користи ИКТ, затоа што со компјутерите и софтверите кои ги има училиштето се овозможува вклучување на сите ученици во наставата. Учениците се изјасниле дека сакаат динамична и интересна настава, не сакаат стандардно предавање на наставниците. Сакаат да учат во природа, низ игра и да имаат повеќе практични активности. Според нив, дали часовите ќе се интересни или здодевни, најмногу зависи од наставниците. Сакаат иновативни и интересни часови, кои ќе го привлечат нивното внимание, да постои динамика на часот, интеракција меѓу нив. Според нив ИКТ има големо влијание врз интересот за часот, бидејќи им се овозможува полесен и побрз пристап до информации. Според одговорите на учениците тие најмногу учат од учебници, работни листови, збирка на задачи, квизови, презентации, видео предавања и сл. За време на часовите има можност да дискутираат за она што го учат, но и за било која друга тема, во нивен интерес, како со наставниците, така и со соучениците.</p> <p>Од анкетираниите 61 ученици, на тврдењето : Каква е дисциплината на најголем дел од часовите? Колку учениците го слушаат наставникот, се сослушуваат меѓусебно? Колку време од часовите е посветено на предавање/учење, а колку на „смирување“ на учениците? На скала од 1-10 (1 е малку, 10 многу), 24 ученици (39%) се изјасниле дека дисциплината е на високо ниво, 22 ученици (36%) се изјасниле дека дисциплината задоволува, а 15 ученици (25%) ја оцениле дисциплината со ниски оценки на скалата</p>
--	--	--

		<p>Колку учениците го слушаат наставникот, учениците одговориле дека тоа варира од предмет до предмет и од личноста на наставникот. На прашањето зошто понекогаш децата се недисциплинирани според учениците причините се сведуваат на карактерот на детето, емоционалните проблеми на детето и училишните ситуации, кои понекогаш произлегуваат од самите наставници, како тие се однесуваат на часот, нивниот строг(авторитарен) стил, понекогаш поради непочитување на правилата на однесување и сл. Според учениците мал дел од часот се посветува на смирување на учениците и тоа е најчесто за зборувањето на часот(надвор од она што се работи на часот, или што се бара како задача за нив).</p> <p>Од извештаите од посетата на часовите, се констатира дека за време на часовите постои интеракција меѓу наставниците и учениците и меѓу соучениците. Тие взаемно се сослушуваат без да се прекинуваат. Наставниците се трудат максимално да ги вклучат сите ученици во активностите за време на часот, почитувајќи ги нивните интереси. Учениците слободно поставуваат прашања, дискутираат и го искажуваат своето мислење. На часовите учениците работат во групи, парови и други форми на работа кои подразбираат интеракција меѓу нив. На некои часови учениците со ПОП се вклучуваат во активности, во некои не. За време на часовите поголем дел од наставниците (не сите) покажуваат флексибилност и ги прилагодуваат наставните методи и темпото на работа, согласно можностите на учениците.</p> <p>Учениците се запознаени со целите на учењето. Во процесот на поучување и учење се користат различни методи и техники, а исто така акцент се става и на интеракција со учениците и комуникацијата на релација ученик-наставник и ученик-ученик. Наставниците користат позитивни приоди да ги поттикнат и мотивираат учениците активно да земаат учество во наставниот процес (преку пофалби, разговори), се со цел да им го задржат интересот. Поголем дел од наставниците при изборот на задачи и активности внимаваат на овозможување на реализација на активности од различно ниво на сложеност, прилагодени на индивидуалните потреби и можности на учениците. Најголем дел од наставниците се однесуваат со учениците на начин кој промовира взаемно почитување, помош, соработка и разбирање без оглед на нивниот пол, социјалното потекло и етничката и религиска припадност.</p> <p>Учениците и родителите го доживуваат училиштето како безбедна, стимулативна,</p>
--	--	--

		<p>инклузивна, интеркултурна и мотивирачка средина, што поттикнува интерес за учење. Учениците во училиштето имаат пристап до различни материјали за учење. Учениците сметаат дека начинот на кој се учи на најголем број од часовите во училиштето е интересен и содржините што им се пренесуваат ги оспособуваат за решавање проблеми во реалниот живот и за граѓанско учество. За време на часовите, најголем број од учениците се поттикнати самостојно и критички да мислат, да поставуваат прашања и да изведуваат заклучоци за она што го учат. Наставниците даваат афирмативни коментари за активностите на ученикот, а не ги искажуваат слабите страни на учениците пред други ученици. Најголем дел од наставниците користат различни начини на мотивирање на учениците.</p>
	<p>Идентификување и задоволување на различните образовни потреби на учениците</p>	<p>Наставниот кадар и стручната служба ги препознаваат воспитно-образовните потреби и пречките во процесот на учење на секој ученик и се идентификуваат систематски. Тие користат разновидни техники за откривање и воочување на образовните потреби на секој ученик. Доколку има потреба, стручните соработници ги упатуваат учениците со посебни образовни потреби до стручното тело при МКФ, за да се направи функционална проценка на способностите на учениците.</p> <p>За своите образовни потреби, учениците разговараат со одделенскиот раководител на одделенските часови, а наставниците разговараат на Совет на одделенски и предметни наставници, на Наставнички совет и на Совет на родители.</p> <p>За дополнителни информации за оваа тема од индикаторт Искуства на учениците од учењето користевме повеќе извори на податоци: прашалници за наставници и родители, дискусии од фокус групи со наставници и родители, интервју со стручната служба и директорот, како и извештаи од посета на часови.</p> <p>Од анкетираниите 18 наставници, на тврдењето: Задачите и активностите на часовите ги приспособувам на индивидуалните образовни потреби на учениците, најголем број од наставниците 15 (83 %) одговориле со целосно се согласувам, 3 (17%), одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето, а 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам со ова тврдење.</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници, на тврдењето: Во текот на наставата, учениците можат да бираат дополнителни задачи/активности или задачи/ активности по свој избор, најголем број од наставниците 13 (68%) одговориле со целосно се согласувам, 6 (32%) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p>

	<p>На тврдењето : Наставниците ги прилагодуваат задачите и активностите на индивидуалните потреби на моето дете, од анкетираниите 60 родители 29 (48%) одговориле со целосно се согласувам, 25 (42%) , одговориле дека се согласуваат, 4 родители (7%) , не се согласуваат дека наставниците ги прилагодуваат активностите и задачите согласно потребите на нивните деца, а 2 (3%) родители одговориле со целосно не се согласувам дека тоа е така.</p> <p>Од дискусијата со фокус групата со наставници, во делот на прашањата кое се однесува на тоа, како работат учениците со различни образовни потреби, наставниците одговориле дека за таквите ученици применуваат диференциран пристап на работа и ги прилагодуваат наставните методи и темпото на работа, согласно различните образовни потреби на учениците, односно нивните можности. Доколку учениците имаат препорака за работа по ИОП, во тој случај работат по ИОП, односно работат на постигнување на целите по ИОП.</p> <p>Фокус групата на родители со кои е водена дискусијата се изјасниле дека нивните деца досега немале потреба од дополнителна настава, но имале информации дека во училиштето се организира дополнителна настава и одредена група на ученици редовно ја посетуваат, со согласност од родителите. Исто така сметаат дека доколку нивните деца имаат потреба од дополнителна настава за подобрување на постигањата/успехот, знаат дека училиштето ја обезбедува истата.</p> <p>Од интервјуто со директорот и стручната служба во училиштето се добија информации од следењето на часовите дека наставните часови се реализираат според планирањата. Дел од наставниците ги приспособуваат задачите и активностите на индивидуалните образовни потреби за учениците. За сите ученици со ПОП се изготвуваат ИОП. Поголем дел од наставниците обезбедуваат еднакви можности за вклучување на сите ученици за време на наставните часови. За учениците со ПОП наставниците најчесто користат индивидуален пристап во работата., учење низ игра и сл. Според директорот и стручната служба образовната инклузија во училиштето како процес се одвива постепено., затоа што тоа бара промени и прилагодувања во сите сегменти, како во дел на обезбедување на компетентни човечки ресурси, така и во дел на физичките ресурси, за потребите на децата со ПОП. Исто така, во делот на образовниот процес, прилагодување на наставните содржини(изготвување на ИОП), обезбедување на стандарди за оценување на децата со ПОП и сл. Инклузивниот тим на училиштето и инклузивниот тим на</p>
--	---

		<p>ученикот се формирани со Решение/Одлука на директорот на училиштето. Истите редовно се ажурираат при истекот на мандатот или промена на наставници на ученикот со ПОП. Инклузивниот тим обезбедува поддршка за изработка на ИОП по сите наставни предмети, согласно законската регулатива. Од интервјуто со стручната служба и директорот се добија информации дека дополнителната и додатната настава се организираат според Законот за основно образование. Во дополнителна настава се вклучуваат ученици кои имаат потреба од дополнителна поддршка за одделени наставни предмети, на барање на ученик, родител и на проценка на наставникот. Додатната настава се организира за учениците кои покажуваат подобри резултати во учењето и имаат афинитети за подобрување на постигањата на одредени наставни предмети. Реализацијата на овој вид на настава се врши преку изготвување на распоред за додатна и дополнителна настава за секој предмет на месечна основа.</p> <p>Од извештајот на следење на часовите, се констатира дека добар дел од наставниците покажуваат флексибилност односно прилагодливост на пристапот на работа кај учениците согласно нивните можности. Поголем дел од наставниците користат индивидуален пристап кон работата со овие ученици.</p> <p>Од сето ова може да се заклучи Наставниот кадар и стручните соработници системски ги идентификуваат индивидуалните образовни потреби на учениците. Во процесот на учење преземаат активности за задоволување на потребите и отстранување на пречките при учењето. Најголем број наставници, во соработка со стручните соработници, во процесот на поучување користат различни интерактивни техники, со што им даваат можност на учениците со различни образовни потреби да ги постигнат планираните цели.</p>
<p>Извори на податоци</p> <p>Анкета со учениците, родителите и наставниците; разговори во фокус групи со ученици, родители и наставници; разговор со стручна служба; увид во ученичките досиеја; увид во евиденцијата на стручните соработници.</p>		
<p>Оценувањето како дел од наставата</p>	<p>Училишна политика за оценување</p>	<p>За обработка на темата училишна политика за оценување од индикаторот Оценувањето како дел од наставата се користеа повеќе извори на податоци, беше спроведена анкета со наставниците, со родителите, со учениците. Исто така, беше водена дискусија со фокус групи на наставници и ученици, интервју со стручната служба и директорот и др.</p>

		<p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето кое се однесува на давањето на повратна информација како дел од формативното оценување : На учениците им кажувам што добро научиле, а што треба дополнително да научат за да ги постигнат сопствените постигнувања, најголем број од наставниците 17 (89%) одговориле со целосно се согласувам, 2 (11%) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам што значи дека сите наставници даваат повратна информација на учениците.</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето : Ги запознавам учениците што треба да знаат и умеат за секоја од оценките, најголем број од наставниците 14 (74 %) одговориле со целосно се согласувам, 5 (26 %) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p>
--	--	---

		<p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето : На учениците им давам насоки како поуспешно да учат, најголем број од наставниците 15 (79 %) одговориле со целосно се согласувам, 4 (21 %) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам</p> <p>На истото тврдење кое се однесува на давањето насоки за поуспешно учење : Наставниците му даваат насоки на моето дете како подобро да учи, од анкетираниите 60 родители 29 (48%) одговориле со целосно се согласувам, 27 (45%) , одговориле дека се согласуваат, 2 (3%) родители , не се согласуваат со тврдењето и 2 (3%) родители одговориле со целосно не се согласувам</p> <p>На тврдењето : Редовно сум известен/а за постигнувањата на моето дете на училиште (не само на полугодие и крај на година) од анкетираниите 60 родители 35 (58%) одговориле со целосно се согласувам, 22 (37%) , одговориле дека се согласуваат, 3 родители (5%) , не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) родители одговориле со целосно не се согласувам</p> <p>На тврдењето : Наставниците ме запознаваат со критериумите за оценување по нивниот предмет, од анкетираниите 60 родители 29 (49%) одговориле со целосно се согласувам, 23 (39%) , одговориле дека се согласуваат, 5 родители (8%) , не се согласуваат со тврдењето и 2 (3%) родители одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анкетираниите 63 ученици ,на тврдењето : Наставниците ми објаснуваат зошто сум добил/а одредена оцена ,најголем број од учениците 38 (60%) одговориле со целосно се согласувам, 21 ученици или (33%) , одговориле дека се согласуваат, 3 ученици (5%) не се согласуваат со тврдењето и 1 или (2 %) од учениците одговориле со целосно не се согласувам.</p>
--	--	---

		<p>Од анкетираниите 63 ученици ,на тврдењето : Оценувањето на сите ученици е праведно,најголем број од учениците 29 (47%) одговориле со целосно се согласувам, 23 ученици или (37%) , одговориле дека се согласуваат, 10 ученици (16%) не се согласуваат со тврдењето и 0 или (0 %) од учениците одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анкетираниите 63 ученици ,на тврдењето : Наставниците редовно ме известуваат за моите постигнувања и начините за нивно подобрување, најголем број од учениците 40 (63%) одговориле со целосно се согласувам, 22 ученици (35%) , одговориле дека се согласуваат, 1 ученик (2%) , не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) од учениците одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анализата на дискусијата со фокус групата со наставници, на прашањето како вообичаено го планираат и спроведуваат оценувањето, се доби информација дека оценувањето на учениците го планираат, како формативното, така и сумативното. При оценувањето користат методи и инструменти. Во планирањето ги вклучуваат и учениците, преку самооценување и соученичко оценување. За секој наставен предмет изготвуваат критериуми за оценување со кои ги запознаваат учениците на самиот почеток на наставата. Освен учениците, со критериумите ги запознаваат и родителите. Во училиштето има кодекс на оценување со кој ги запознаваат и родителите и учениците. Секогаш даваат писмена и усна повратна информација за подобрување на постигањата учениците.</p> <p>Од анализата на дискусијата со фокус групата со учениците, на прашањата кои се однесуваат на оценувањето на нивните постигања учениците дадоа посебно образложение: Оценувањето се состои од низа активности, или постапки во наставниот процес, при што наставникот користи многу методи, техники и инструменти на оценување. Наставниците, според нив користат методи и техники на формативно и сумативно оценување. Тие најчесто за оценување користат усно и писмено проверување на нивните знаење, работа на проекти, методи на практични активности и сл.</p>
--	--	--

		<p>Секогаш наставниците даваат образложение за добиената оценка и насоки за нејзино подобрување. Сите наставници најпрво на часот им ги кажуваат целите кои треба да ги постигнат, а потоа на крајот на часот преку усно или писмено проверување, проверуваат дали се постигнати целите. Секогаш даваат повратна информација, или насоки како да го подобрат учењето. Според учениците, наставниците оценуваат објективно, и на сите ученици им се дава еднакви можности да го покажат своето знаење.</p> <p>Од интервјуто со стручната служба и директорот, постигањата на учениците се проверуваат формативно и сумативно. Оценувањето се врши согласно критериумите кои се усогласени со националните стандарди за оценување. Преку оценувањето се следи работата на ученикот, вреднување на учењето и наученото, се врши размена на информации за учењето и се дава насоки за понатамошната работа. Учениците се оценуваат континуирано и објективно. Учениците и родителите се запознаваат со критериумите за оценување преку организирање на презентации кои ги вршат стручните соработници и директорот. Добиените повратни информации од следењето на оценување на учениците се користат за подобрување на оценувањето. Во склоп на годишната програма редовно се изготвува план за оценување. Во училиштето постои Кодекс на оценување кој го почитуваат учениците, наставниците и родителите. Со Кодексот на оценување се запознати и учениците и родителите.</p> <p>Од записниците на стручните активи, каде се креираат политиките за оценување се гледа како се изготвени критериумите за оценување кои се усогласени со националните стандарди за оценување, по секој наставен предмет. Од анализата на сите документи може да заклучиме дека:</p> <p>Училиштето применува однапред дефинирана политика за оценување, вклучувајќи и кодекс за оценување, чија основна цел е да го поддржи учењето на секој ученик.</p> <p>Училиштето на ниво на стручни активи има изградени критериуми за оценување, усогласени со националните стандарди за постигања. Усогласените критериуми во стручните активи, наставниците ги користат за оценување на учениците и со нив се запознаени учениците и родителите.</p>
--	--	---

	<p>Методи, форми и инструменти на оценување</p>	<p>Секој наставник го следи напредокот на учениците во учењето, а го оценува преку: усно проверување, писмени работи, тестови на знаење, чек листи, белешки, домашни работи на учениците, самостојни и групни проекти, активноста на учениците на часот, лични портфолија и сл. кои континуирано се надополнуваат и надоградуваат.</p> <p>Наставниците користат разновидни методи, форми и инструменти за оценување и континуирано го следат и го оценуваат напредокот на учениците. Учениците се вклучуваат во оценувањето (преку самооценување, меѓусебно оценување, градење критериуми, водење портфолија и сл.). Инструментите за оценување се унапредуваат во соработка со стручната служба.</p> <p>За обезбедување на конкретни и сигурни податоци за оваа тема, се користеа повеќе извори на податоци: прашалници за наставници, за ученици, дискусии од фокус групи со наставници, извештаи од интервјутото со стручната служба и директорот, досиејата на наставниците, записници од стручни активи за изготвување на критериумите и извештаите од следењето на часовите.</p> <p>Беа анкетирани 19 наставника. Од нив на тврдењето: Применувам различни начини на оценување на учениците, 10(53%)одговориле дека целосно се согласуваат дека е така, 6(32%) се согласуваат, 2(11%) наставници одговориле дека не се согласуваат со тврдењето, (5%) наставника целосно не се согласуваат дека е така.</p> <p>На тврдењето кое се однесува на самооценувањето: Учениците редовно ги вклучувам во оценувањето (самооценување, меѓусебно оценување, градење критериуми и сл.), Од анкетираниите 19 наставници најголем број од наставниците , 12 (63%) одговориле со целосно се согласувам, 6 (32%) наставници одговориле дека се согласуваат, 1 (5%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од прашалникот за ученици со кој беа анкетирани 63 ученици на тврдењето кое се однесува на начинот на оценувањето : Наставниците користат различни начини за проверка на моите знаења (усна проверка, тестови, наставни листови и сл.), најголем број од учениците 25 (40%) одговориле со целосно се согласувам, 32 ученици или (51%) , одговориле дека се согласуваат, 4 ученици (6%) не се согласуваат со тврдењето и 2 или (3%) од учениците одговориле со целосно не се согласувам дека е така.</p>
--	--	--

		<p>Од анализата на дискусијата со фокус групата со наставници, на прашањето како вообичаено го планираат и спроведуваат оценувањето, се доби информација дека оценувањето на учениците го планираат, како формативното, така и сумативно. При оценувањето користат најразлични методи и инструменти. Во планирањето ги вклучуваат и учениците, преку самооценување и соученичко оценување. За секој наставен предмет изготвуваат критериуми за оценување, на ниво на стручни активи, со кои ги запознаваат учениците уште на самиот почеток на наставата. Освен учениците, со критериумите ги запознаваат и родителите. Во училиштето има кодекс на оценување со кој ги запознаваат и родителите и учениците. Секогаш даваат писмена и усна повратна информација за подобрување на постигањата учениците.</p> <p>Од интервјуто со стручната служба и директорот, постигањата на учениците се проверуваат формативно и сумативно. Оценувањето се врши согласно критериумите кои се усогласени со националните стандарди за оценување. Преку оценувањето се следи работата на ученикот, вреднување на учењето и наученото, се врши размена на информации за учењето и се дава насоки за понатамошната работа. Учениците се оценуваат континуирано и објективно. Учениците и родителите се запознаваат со критериумите за оценување преку организирање на презентации кои ги вршат стручните соработници и директорот. Во текот на наставата дел наставниците користат најразлични методи, форми и инструменти за оценување, како за формативното, така и за сумативното оценување. Мал дел од наставниците ги вклучуваат и учениците во оценувањето, преку самооценување, соученичко оценување, изготвување на критериуми за инструментите за оценување и сл. Во склоп на годишната програма редовно се изготвува план за оценување. Во училиштето постои Кодекс на оценување кој го почитуваат учениците, наставниците и родителите. Со Кодексот на оценување се запознати и учениците и родителите. Информациите од оценувањето се користат во наставата за подобрување на учењето на учениците, како и подобрување на поучувањето, односно доколку има потреба промена на приодот на поучување на наставниците.</p> <p>Од увидот во досиејата на наставниците, се констатира дека само мал број од наставниците користат разновидни методи, форми и инструменти за оценување и континуирано го следат и го оценуваат напредокот на учениците. По мал број наставни предмети, учениците се вклучуваат во оценувањето (преку самооценување, меѓусебно оценување, градење</p>
--	--	---

		<p>критериуми, водење портфолија и сл.). Инструментите за оценување се унапредуваат во соработка со стручната служба.</p>
	<p>Коефициент на континуитет на успехот на учениците</p>	<p>За да се определи коефициентот на континуитет на успехот, во третиот период на образование се користеа извештаите за работата на училиштето од претходните две години. Коефициентот на континуитет на успехот се пресметуваше по формулата:</p> $\text{СУП1/СУГ1+СУП2/СУГ2/2.}$ <p>Според извештаите за средниот успех од претходните две години и формулата за пресметување на Коефициентот на континуитет на успехот се добија информации дека:</p> <p>Коефициентот на континуитет на успехот, во третиот период на образование од двете претходни последователни години, пресметан како однос на средниот успех на училиштето на полугодието и крајот на годината е поголем од 0,5 , а помал од 0,8</p>
	<p>Користење на информациите од оценувањето во наставата</p>	<p>Наставниците редовно им даваат повратни информации на учениците за нивната работа и овие информации ги користат за подобрување на планирањето и реализацијата на наставата, како редовната така и додатната, дополнителната и СУА. Сите наставници редовно им даваат повратни информации на учениците за нивната работа, дискутираат со учениците за нивниот напредок и постигнувањата и по потреба ги вклучуваат во додатна или дополнителна настава.</p> <p>За добивање на дополнителни податоци за оваа тема се користеа информации од добиените резултати од анкетањето на наставниците и родителите, како и извештајот од интервјуто со директорот и стручната служба.</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници ,на тврдењето : На учениците им кажувам што добро научиле, а што треба дополнително да научат за да ги постигнат сопствените постигнувања, најголем број од наставниците 17 (89%) одговориле со целосно се согласувам, 2 (11%) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам што значи дека сите наставници даваат повратна информација на учениците.</p>

		<p>На истото тврдење кое се однесува на давањето насоки за поуспешно учење: На учениците им давам насоки како поуспешно да учат, од вкупно анкетирани 19 наставници најголем број од наставниците 15 (79 %) одговориле со целосно се согласувам, 4 (21 %) наставници одговориле дека се согласуваат, 0 (0%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам што може да заклучиме дека скоро сите наставници им даваат насоки на учениците како поуспешно да учат и да ги подобрат нивните постигања.</p> <p>На тврдењето : Наставниците му даваат насоки на моето дете како подобро да учи, од анкетираниите 60 родители 29 (48%) одговориле со целосно се согласувам, 27 (45%) , одговориле дека се согласуваат, 2 (3%) родители , не се согласуваат со тврдењето и 2 (3%) родители одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анкетираниите 60 родители на тврдењето: На моето дете во училиштето му е овозможена дополнителна или додатна настава, доколку има потреба за тоа, кое се однесува на организирање дополнителна и додатна настава, родителите одговориле на следниот начин: 26(43%) родители одговориле дека целосно се согласуваат дека е така, 28 (47%) родители се согласуваат со тврдењето, 4(7%) родители не се согласуваат дека на нивните деца им е овозможена дополнителна или додатна настава доколку е потребно, додека 2(3%) родители целосно не се согласувам.</p> <p>Наставниците редовно им даваат повратни информации на учениците за нивната работа и овие информации ги користат за подобрување на планирањето и реализацијата на наставата, како редовната така и додатната, дополнителната и СУА. Сите наставници редовно им даваат повратни информации на учениците за нивната работа, дискутираат со учениците за нивниот напредок и постигнувањата и по потреба ги вклучуваат во додатна или дополнителна настава.</p>
--	--	---

Документи

[Национални стандарди за постигањата на учениците на крајот од основното образование](#) (БРО, 2021)

[Правилник за организацијата и начинот на спроведување на дополнителната и додатната настава во основните училишта](#) (МОН, 2019 и 2020-дополнување)

[Критериуми за оценување на постигањата на учениците](#) (БРО)

Извори на податоци

Програма за работа на училиштето; распоред за додатна и дополнителна настава; списоци на ученици вклучени во додатна и дополнителна настава; правилник за оценување и напредување на учениците; интерен правилник за оценување; увид во педагошката евиденција и документација; користените инструменти за оценување; примери на оценети ученички трудови; записници од стручните активи, наставничкиот совет; анкети/интервјуа со учениците и наставниците, родителите; инструменти за индивидуализирани начини на проверка

<p>Воннаставни активности и натпревари</p>	<p>Обем и разновидност на планираните и реализираните воннаставни активности</p>	<p>За обработка на оваа тема од Индикаторот Воннаставни активности се користеа податоци од повеќе извори на податоци. Најпрво беа анализирани податоците од прашалникот за родители кои се однесуваа на овој индикатор. Беа анкетирани 80 родители</p> <p>Од анализата на дискусијата со фокус групата со наставници се констатира дека во училиштето се спроведуваат најразлични воннаставни активности. Наставниците внимаваат на тоа, сите ученици да бидат вклучени во различните воннаставни активности. Дел од планираните воннаставни активности кои се реализираат во училиштето се: новогодишни приредби, хуманитарни акции, базар, еколошки акции, хортикултурни активности за уредување на училишниот двор, секции, спортски активности, изработка на маски по повод карневалот во градот, МИО активности, креативни работилници и сл. Не сите ученици се вклучени во планирањето на воннаставните активности. Учениците на помала возраст поретко се вклучуваат, додека учениците од шесто до деветто одделение учествуваат во планирањето на воннаставните активности.</p> <p>Дел од учениците од училиштето учествуваат во натпревари. Вообичаено во училиштето се организираат интерни натпревари по одделенија и наставни предмети. Најдобрите учествуваат на натпревари кои ги организира општината, регионот и доколку се пласираат на првите места учествуваат и на државни натпревари.</p> <p>Од анализата на дискусијата со фокус групата со ученици се добија информации дека во училиштето се организираат и се остваруваат разновидни воннаставни активности во согласност со потребите и интересите на учениците. Се нудат најразлични видови на воннаставни активности, спортски активности, секции, новогодишни базари, приредби по повод Патронот на училиштето, хуманитарни активности и сл.</p>
---	---	---

		<p>Најпрепознатливи се оние преку кои училиштето се афирмира во локалната средина: спортски и културно - уметничките активности. Сите ученици имаат можност, доколку сакаат да се вклучат во воннаставните активности. Сепак најголем дел од учениците се вклучени во краткотрајните воннаставни активности(акции, излети, ескурзии). Долготрајните активности, како што се секциите, повеќе се планираат отколку што се реализираат. Најмногу се реализираат спортските рекреативни секции и музички секции.</p> <p>Од интервјуто со директорот и стручната служба се добија податоци дека во рамките на училиштето се планираат и организираат разновидни воннаставни активности во согласност со развојните потреби и интереси на учениците и со нивно активно учество во нив. Во училиштето се реализираат : слободни ученички активности-секциите, ученички натпревари, ученички ескурзии, производствена и друга општетствено корисна работа и др. Во воннаставните активности се вклучени ученици од одделенска и предметна настава и тие се вклучуваат според нивните афинитети и способности. Не сите ученици се вклучени во планирањето на воннаставните активности. Само дел од учениците се вклучуваат во натпревари, најпрво на интерните што ги организира училиштето, потоа најдобрите учествуваат на општински, регионални и државни. Кај учениците постои јазична бариера, поради непознавање на македонскиот јазик, а 95 % се од турската заедница, затоа многу мал дел учествуваат на натпревари.</p> <p>Од увидот во програмата за воннаставните активности, која е дел од годишната програма за работа се констатира дека постојат најразновидни воннаставни активности кои се планираат за учениците. Исто така, во педагошката евиденција на наставниците се евидентираат планирањето и реализирањето на воннаставните активности на учениците, со списоци на ученици вклучени во активностите .</p>
	<p>Опфатеност на учениците со воннаставните активности</p>	<p>За темата Опфатеност на учениците со воннаставните активности од индикаторот воннаставни активности и натпревари, се собраа податоци од повеќе извори на информации.</p> <p>Беа анкетирани 60 родители. На тврдењето од прашалникот за родители : Моето дете е вклучено во воннаставни активности, според сопствениот интерес, од анкетираниите 60 родители 27 (45%) одговориле со целосно се согласувам, 24 (40%) , одговориле дека се согласуваат, 7 (12%) родители не се согласуваат со тврдењето и 2(3%) родители одговориле со целосно не се согласувам</p>

		<p>Од дискусијата со фокус групата со наставници се констатира дека во училиштето се спроведуваат најразлични воннаставни активности. Наставниците внимаваат на тоа, сите ученици бидат вклучени барем во една од различните воннаставни активности, согласно нивните афинитети и можности.</p> <p>Од дискусијата со фокус групата со родители се добија податоци дека нивните деца биле често вклучувани во воннаставни активности: посета на знаменитости, секции, спортски активности, ликовни и литературни конкурси, натпревари, приредби, мултукултурни активности и сл. Најчесто тие се вклучувале по нивни избор, но и според нивните афинитети и можности.</p> <p>Учениците во фокус групите, со кои е водена дискусија за ова прашање: Колку и кои ученици се вклучени во воннаставните активности, дали се избрани од наставниците, или имаат можност да се вклучат според сопствен избор, учениците одговориле дека најчесто тие самите, по сопствен избор се вклучуваат во активностите, но во некои како што се натпреварите, музичките секции, ликовните секции, најчесто наставниците ги одбираат оние ученици кои имаат способности за пеење, цртање или покажуваат многу повисоки постигања по одреден предмет за натпреварите(пример некои се добри математичари, некои многу добро го владеат англискиот јазик и граматика и сл.).</p> <p>Од интервјето со директорот и стручната служба се добија податоци дека во рамките на училиштето се планираат и организираат разновидни воннаставни активности во согласност со развојните потреби и интереси на учениците и со нивно активно учество во нив. Во училиштето се реализираат : слободни ученички активности-секциите, ученички натпревари, ученички екскурзии, производствена и друга општествено корисна работа и др.</p>
--	--	--

		<p>Во воннаставните активности се вклучени ученици од одделенска и предметна настава и тие се вклучуваат според нивните афинитети и способности. Учениците не се доволно вклучени во планирањето на воннаставните активности. Во планирањето се вклучуваат учениците од шесто до деветто одделение, додека учениците од одделенска настава, многу поретко планираат, тие се вклучуваат само во реализацијата на воннаставните активности.</p> <p>За секоја воннаставна активност која е планирана и реализирана се води евиденција од страна на наставниците. Од увидот во педагошката документација може да се види која, каква и кога е планирана и реализирана секоја воннаставна активност, како и ученици кои биле дел од таа воннаставна активност(список на учесници). Исто така, наставниците изготвуваат и извештај за повеќето реализирани воннаставни активности.</p>
	<p>Вклученост на учениците во изборот и планирањето на воннаставните активности</p>	<p>За вклученоста на учениците во изборот и планирањето на воннаставните активности во училиштето беа користени податоци од повеќе извори на информации: резултати од анкетирање на наставници, родители и ученици, дискусии со фокус групи со наставници и ученици, извештај од интервју со директор и стручна служба и др.</p> <p>Од анкетираниите 19 наставници, на тврдењето : Планот за воннаставни активности кој го водам, го изготвувам заедно со учениците, најголем број од наставниците 19, 10 (53%) одговориле со целосно се согласувам, 6 (32%) наставници одговориле дека се согласуваат, 2 (11%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 1 (5%) наставници одговориле со целосно не се согласувам</p> <p>На тврдењето : Моето дете е вклучено во воннаставни активности, според сопствениот интерес, од анкетираниите 60 родители 27 (45%) одговориле со целосно се согласувам, 24 (40%), одговориле дека се согласуваат, 7 (12%) родители не се согласуваат со тврдењето и 2(3%) родители одговориле со целосно не се согласувам со тврдењето.</p> <p>Од анкетираниите 63 ученици на тврдењето : Наставниците ме вклучуваат во подготвувањето и планирањето на воннаставните активности, најголем број од учениците 28 (45%) одговориле со целосно се согласувам, 29 ученици или (47%), одговориле дека се согласуваат, 4 ученици (6%) не се согласуваат со тврдењето и 1или (2%) од учениците одговориле со целосно не се согласувам односно воопшто не се согласуваат дека наставниците ги вклучуваат во планирањето на воннаставните активности</p>

		<p>Од дискусијата со фокус група со наставници се добија информации дека не секогаш учениците се вклучени во планирањето и изборот на воннаставни активности. Пример за вклученоста на учениците во планирањето на воннаставни активности се: хортикултурни активности за уредување на училишниот двор, чистење на училишниот двор и пошироката околина.</p> <p>Учениците во фокус групите, со кои е водена дискусија за оваа тема на прашањето: Колку имате можност да се вклучите во планирање на воннаставни активности, одговориле дека не секогаш имаат можност да се вклучат во планирање на воннаставните активности во училиштето. Во реализацијата на воннаставните активности се многу повеќе се вклучени. Според одговорите на учениците-учесници во фокус групата со кои е водена дискусијата, има примери на воннаставни активности во кои учествувале од самиот почеток од планирање до реализацијата, но тоа е мал број</p> <p>Од интервјуто со директорот и стручната служба се добија податоци дека во рамките на училиштето се планираат и организираат разновидни воннаставни активности во согласност со развојните потреби и интереси на учениците и со нивно активно учество во нив. Во училиштето се реализираат : слободни ученички активности-секциите, ученички натпревари, ученички екскурзии, производствена и друга општествено корисна работа и др. Во воннаставните активности се вклучени ученици од одделенска и предметна настава и тие се вклучуваат според нивните афинитети и способности. Не сите ученици се вклучени во планирањето на воннаставните активности. Во планирањето се вклучуваат учениците од шесто до деветто одделение, додека учениците од одделенска настава, многу поретко планираат, тие се вклучуваат само во реализацијата на воннаставните активности.</p>
	<p>Натпревари</p>	<p>За натпреварите, како дел од воннаставните активности, се анализираа повеќе податоци добиени од повеќе извори на информации.</p>

		<p>Од интервјуто со директорот и стручна служба во училиштето се добија информации дека учениците учествуваат на натпревари кои се организираат, зависно од нивните можности. Само дел од учениците се вклучуваат во натпревари, најпрво на интерните што ги организира училиштето, за да се направи селекција (да се изберат најдобрите), потоа најдобрите учествуваат на општински, регионални и државни. На ист начин и одделенските раководители на учениците од одделенска настава и известуваат учениците за организирани натпревари (Кенгур, природни науки и др.). Последните две учебни години ученици учествуваа на општински, регионални и државни натпревари по природни науки, биологија, математика и географија. На натпреварот по природни науки се пласираа за учество на регионалниот натпревар, се освои прво место на општинско со што учествуваше на државен натпревар. Учениците учествуваат и на многу училишни литературни и ликовни конкурси по различни поводи. Учениците се пофалуваат и наградуваат според Правилникот за награди и пофалби на училиштето. Училиштето секоја година според Правилник за избор на првенец на генерација избира и наградува првенец, а и Советот на општина дополнително го наградува избраниот ученик.</p>
<p>Документи</p> <p>Концепција за воннаставни активности во основното образование (БРО, 2020)</p> <p>Правилник за начинот и поблиските критериуми на организирање и изведување на натпреварите на учениците по одделни предмети на општинско, регионално и државно ниво во основното образование (МОН, 2019 и 2020-дополнување)</p> <p>Извори на податоци</p>		

Годишна програма за работа; програми за воннаставни активности; извештај од реализирани екскурзии; педагошка евиденција и документација; дипломи, признанија, пофалници од учество на манифестации и натпревари; интервјуа/анкети со наставници, родители, ученици и стручните соработници за воннаставни активности; записници од стручни активности и ученичка заедница; список на ученици вклучени во воннаставни активности; увид во интернет-страницата, во весниците, програмата на радиото, социјалн. мрежи итн.

Резиме

Воспитно-образовниот процес во ООУ „Кочо Рацин“ успешно се реализира со квалитетни планирања од страна на сите наставници, како и нивно имплементирање во процесот на наставата. При што се води сметка да се даде целосна поддршка и неопходна помош при изработка на планирањата, како и при реализација на наставата, како од страна на стручната служба, на наставниците - ментори, така и од еден наставник на друг. Исто така, педагошката евиденција и електронската евиденција се води уредно. Од увидот во Е-дневник е констатирано дека наставата во предметна и одделенска настава, по сите наставни предмети се реализира редовно и во пропишаниот обем, според пропишаниот распоред на часови. Со тоа што како мал недостаток се смета неможноста секогаш да се задоволат желбите на сите ученици во однос на изборот на саканите предмети за изучување, како и воннаставните активности во кои ќе бидат вклучени. При реализација на планираните содржини, со мали отстапки, наставниците ги адаптираат темите спрема индивидуалните потреби на учениците и користат што е можно повеќе ИКТ ресурси, покажуваат флексибилност и ги прилагодува наставните методи и темпото на работа, согласно можностите на учениците. За секој наставен предмет се изготвуваат критериуми за оценување со кои ги запознаваат учениците на самиот почеток на наставата. Освен учениците, со критериумите ги запознаваат и родителите. Во училиштето има кодекс на оценување со кој ги запознаваат и родителите и учениците. Секогаш даваат писмена и усна повратна информација за подобрување на постигањата учениците.

Клучни јаки страни

- Оптимално користење на постојната литература и материјално-техничките услови за работа вклучувајќи ја ИКТ технологијата (смарт табли, ЛЦД проектори) во училиштето.
- Успешна реализација на додатна и дополнителна настава.
- Изработка на план за Личен професионален развој на сите наставници.
- Соработка со родителите и локалната заедница за успешно реализирање на наставни и воннаставни активности.
- Препознатливи во локалната заедница за планирање и реализација на активности и добиени грантови за меѓуетничка интеграција во образованието;
- Користење на информациите од оценувањето во наставата, за подобрување на учењето;
- Учество на натпревари и добивање на значајни награди на учениците;

Слаби страни

- Нема посебни утврдени пишани процедури за следење и давање на поддршка за подобрување на наставата.
- Недоволна вклученост на учениците во процесот на планирање на воннаставните активности.
- Нема пристапна рампа во тоалетите, ниту пак на скалите за втори спрат, (нема ученици со физички хендикеп, но не значи дека во иднина ќе нема);
- Училиштето нема стандарди за оценување на ученици со ПОП, освен некои насоки дадени од МОН, за начините на оценување на таквите ученици;
- Недоволно познавање на македонскиот јазик(јазична бариера која го отежнува учењето), за учениците кои наставата ја следат од VI- IX на македонски јазик, а претходно следеле настава на турски јазик;

Приоритети

- Организирање на обуки и семинари за подобро и поуспешно планирање и реализација на образовна инклузија
- Обезбедување на стандарди за оценување на ученици со ПОП;
- Изградба и набавка на : пристапна рампа во тоалетите, на скалите за втори спрат, (нема ученици со физички хендикеп, но не значи дека во иднина ќе нема),
- Дополнително изучување на македонскиот јазик(вклучување на училиштето во проекти од локалната заедница, преку кои се овозможува бесплатно изучување на македонскиот јазик).

2 Подрачје: Постигнувања на учениците

Индикатори	Теми
Постигнувања на учениците	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Следење на постигнувањата на учениците од различен пол и јазик на наставата според наставни предмети и според квалификациони периоди ➤ Резултати од екстерни тестирања ➤ Идентификување и поддршка на учениците со тешкотии во учењето, на надарените ученици и на учениците со попречености ➤ Известување на родителите/старателите за постигањата на учениците
Мерки за подобрување на постигањата	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Редовност во наставата ➤ Советување на родители/старатели и ученици ➤ Подобрување на постигнувањата на учениците преку редовната и дополнителната настава

Индикатори	Теми	
<p>Постигнувања на учениците</p>	<p>Следење на постигнувањата на учениците од различен пол и јазик на наставата според наставни предмети и според квалификациони периоди</p>	<p>За добивање на податоци за првата тема од индикаторот Постигнувања на учениците се користеа повеќе извори на информации: извештаите за успехот и поведението на учениците последните две години(квартални, полугодишни и годишни), анализа на одговорите од интервјутото со директорот и стручните соработници, како и плановите за подобрување на постигањата на учениците.</p> <p>Во учебната 2022/23 год. во однос на националната припадност бројот на ученици од македонска националност изнесува 195 од нив 105 машки и 90 женски, а од турска 37 ученици, 21 машки и 16 женски и од ромска националност има вкупно 13 ученика и тоа 5 машки и 8 женски. Од албанска националност вкупно 13 ученика од кои 4 машки и 9 женски. Припадници од српска националност се вкупно 6 и тоа 2 машки и 4 женски. За постигањата на учениците редовно се известуваат родителите преку родителски средби и давање на евидентни листови за успех и поведење. Постигањата се следат и при премин на учениците од одделенска во предметна настава за што педагошко психолошката служба има направено истражување. За подобрување на постигањата на учениците, наставниците применуваат различни методи на работа, преку знаења добиени од посета на семинари со што се постигнуваат резултати (активни методи на работа во групи, тимска работа, разговор, презентација, употреба на ИКТ во наставата, користење на интерактивна табла, одржување на отворени часови), а сето тоа придонесува часовите да се поорганизирани. Во врска со тоа се спроведени и анкети со учениците и наставниците и добиените резултати го потврдуваат кажаното. Во оценувањето се настојува примена на поголема транспарентност и формативно следење и оценување на учениците со што се придонесува за поголема објективност и праведност. Успехот на училиштето постигнат на крајот на учебната 2023/24 година изнесува 4,05 и спореден со успехот од претходната учебна година кој изнесуваше 4,07 е помал за 0,02.</p>

		<p>Учениците од 1 до 3 одделение се описно оценети. Во предметна настава најдобар успех учениците во текот на оваа учебна 2023/24 година постигнале по задолжителен предмет ФЗО (4,46), а најслаб успех постигнале учениците по предметот Хемија кој изнесува (3,29). Учениците со потешкотии во учењето како и надарените ученици се идентификуваат од страна на наставниците (по секој наставен предмет) и со нив работат преку дополнителна односно додатна настава. Наставниците по секој наставен предмет имаат изготвено програма за додатна настава по која работат. Доколку има ученици со посебни образовни потреби, тие се идентификуваат при упис во прво одделение и се следат во текот на учебната година во соработка со наставникот.</p> <p>Од интервјуто со директорот и стручните соработници на прашањето: „Дали училиштето прибира податоци за постигнувањата на учениците, според полот и јазикот на наставата, по сите наставни предмети, за сите класификациони периоди“ Што покажуваат податоците и како се постапува по наодите и што се презема за венчуалните недостатоци, доколку има ниски постигања по одредени наставни предмети или сл.“ се добија податоци дека училиштето прибира податоци за успехот на учениците по пол на секој класификационен период и истите се анализираат. Исто така, од анализата на успехот на учениците се гледа дека учениците кои наставата ја следат на македонски јазик постигнуваат повисоки постигања, од учениците кои наставата ја следат на турски наставен јазик. При констатирање на одредени недостатоци (пониски постигања по одредени Предмети) , наставниците реализираат дополнителна настава.</p>
--	--	---

	<p>Резултати екстерни тестирања од</p>	<p>Ваквиот модел на проверка се користи како еден од начините да се добие јасна слика за степенот на исполнување на стандардите во образованието. Овие проверки ги спроведува државата (преку надлежни министерства или испитни центри) или се дел од меѓународни проекти (PISA, TIMSS, PIRLS) и тие се показател на некои знаења (објективно мерливите) на учениците од одредени научни дисциплини. Резултатите од екстерните проверки служат за пронаоѓање на слабостите во еден воспитно образовен систем, изнаоѓање нови, поефикасни образовни модели и креирање политики кои ќе водат кон подобрување на квалитетот на образованието во делот на наставните планови и програми или пак најчесто во промена на методологијата на работа во наставниот процес. Училиштето последните години не е вклучено во државно тестирање.</p>
--	---	--

	<p>Идентификување и поддршка на учениците со тешкотии во учењето, на надарените ученици и на учениците со попречености</p>	<p>За оваа тема се користеа одговорите на наставниците на прашалниците кои им беа зададени, прашалниците за родители и ученици, анализа на дискусијата со фокус група со наставници, анализа на интервјуто со директорот и стручните соработници, како и инструментите за идентификување на учениците со потешкотии, попречености и надарени.</p> <p>На тврдењето поврзано со оваа тема : Успевам да ги идентификувам учениците со тешкотии во учењето, од вкупно 26 анкетирани наставници, 14 (54%) целосно се согласуваат, 12 (46%) се согласуваат и нема наставници 0 (0%) кои се изјасниле дека не се согласуваат, ниту пак целосно не се согласуваат.</p> <p>На тврдењето кое се однесува на идентификација на надарените ученици: Од анкетирани 26 наставници, на тврдењето: Успевам да ги идентификувам надарените ученици целосно се согласуваат 15 (58%), се согласуваат 11 (42%) дека успеваат во идентификувањето на надарените ученици. и 0 (0%) не се согласуваат, ниту пак целосно не се согласуваат.</p> <p>На тврдењето: На моето дете во училиштето му е овозможена дополнителна или додатна настава, доколку има потреба од тоа, од вкупно 77 анкетирани родители, 45 (58%) целосно се согласуваат, 28 (36%) се согласуваат, 1 (1%) родител кој се изјаснил дека не се согласува и 3 (4%) кои целосно не се согласуваат.</p>
--	---	---

		<p>Од анкетираниите 79 ученици на тврдењата поврзани со оваа тема од индикаторот Постигнувања на учениците одговориле на следниот начин: Од анкетирани 79 ученици, на тврдењето: Доколку не можам да го совладам материјалот, на мое барање, наставниците ми организираат дополнителна настава, целосно се согласуваат 38 (48%), се согласуваат 32 (41%), 8 (10%) ученици не се согласуваат и 1 (1%) ученик целосно не се согласува.</p> <p>На тврдењето: Доколку не можам да го совладам материјалот, на мое барање, наставниците ми организираат дополнителна настава, целосно се согласуваат 33 (42%) ученици, се согласуваат 34 (43%), не се согласуваат 9 (11%) и 3 (4%) ученика целосно не се согласуваат.</p> <p>Од анкетираниите ученици на тврдењето кое се однесува на додатната настава: Доколку по некој предмет сакам да научам повеќе од предвиденото на часовите, наставниците ми нудат додатни часови, целосно се согласуваат 35 (44%) ученици, се согласуваат 29 (37%), не се согласуваат 14 (18%) и 1 (1%) ученик целосно не се согласува.</p> <p>Од дискусијата со фокус групата со наставници и од интервјуто со директорот и стручните соработници се добија податоци за тоа какви се процедурите за идентификување на ученици со тешкотии во учењето, надарени ученици и ученици со попреченост и каква поддршка добиваат учениците за подобрување на постигањата. Учениците со тешкотии во учењето, надарените ученици, како и на учениците со попреченост се идентификуваат согласно пропишани процедури. Учениците добиваат континуирана поддршка за подобрување на постигањата. Уште при запишувањето на учениците во прво одделение се идентификуваат и децата со посебни потреби кои притоа треба да приложат и документи од МКФ за проценка на способностите на детето и евентуално потреба од образовна или лична асистенција на детето. Училиштето има систем на идентификација</p>
--	--	---

		<p>на ученици со потешкотии во учењето, евидентни листови, разговори со ученици и родители со нив се работи со диференциран начин на работа, а по потреба за постигнување на подобри резултати се одржува и дополнителна настава и континуирано се следи нивниот развој. Класните раководители во соработка со педагогот на училиштето ги упатуваат овие ученици кај училишниот специјален едукатор и рехабилитатор, кој дава свое мислење за понатамошната помош на ученикот и наставникот. Специјален едукатор и рехабилитатор работи индивидуално во посебна просторија (сензорна соба) со ученици со пречки во развојот и со потешкотии во учењето во поедини предмети, хиперактивни ученици и сл. со цел на подобрување на нивните психомоторни способности, подобар успех во усвојување на наставните содржини и ги информира наставниците како на истите да им помогнат полесно да се адаптираат на образовниот процес. Специјален едукатор и рехабилитатор врши разговор и консултации со родителите на децата и води досие за секој ученик со помош на кое го следи неговиот напредок и постигнување. Специјален едукатор и рехабилитатор дава инструктивно – советодавна помош на наставниците и ги поттикнува во изработка на индивидуални образовни програми за учениците со посебни потреби. Како резултат на овие активности скоро сите наставниците од нашето училиште веќе изработија индивидуални образовни програми – ИОП, како дел од годишното планирање по одреден наставен предмет во одделенска и предметна настава. Сепак мал е бројот на наставници кои се оспособени да изготвуваат ИОП за учениците со посебно потреби. Исто така во училиштето е формиран и Училиштен тим за инклузија на учениците со посебни потреби кој со низа на активности им помага на наставниците во работа со овие ученици и на образовните асистенти кои работат со овие деца. И оваа учебна година имаме 3 образовни асистенти и тоа еден во ПУ Фурка, еден во ПУ Стар Дојран и еден во ПУ Ѓопчели. Асистентите им помагаат на овие ученици и со тоа се создава предуслов за обезбедување на инклузивно образование како и подобрување за непречено одвивање на воспитно образовниот процес. Училиштето има и систем за идентификација на надарени ученици (тестови, разговори и следење на постигањата во воспитно образовниот процес).</p>
--	--	--

На тврдењето: **Голем број родители ја користат можноста да разговараат за постигањата на своето дете по мојот предмет/предмети**, целосно се согласуваат 12 (46%) наставници, се согласуваат 12 (46%), не се согласува 1 наставник (4%) и целосно не се согласува 1 (4%) наставник.

На тврдењето: **На родителите им давам јасни насоки како најдобро да му помогнат на своето дете во учењето**, 15 (58%) наставници од вкупно 26 анкетирани се изјасниле дека целосно се согласуваат, 9 (35%) наставници се согласуваат, 2 (8%) наставника не се согласуваат, додека ниту еден наставник 0 (0%) не се изјаснил дека целосно не се согласува дека тоа е така.

На тврдењето: **Ги користам можностите да разговарам со наставниците за постигањата на моето дете**, целосно се согласуваат 49 (64%) родители, се согласуваат 26 (34%), не се согласуваат 2 (3%) и ниту еден родител 0 (0%) не изјавил дека целосно не се согласува дека ги користат можностите да разговараат со наставниците за постигањата на нивните деца.

Од анализата на дискусијата со фокус групата со наставници се добија сознанија дека наставниците редовно ги информираат родителите за

		<p>постигањата на учениците и оценувањето го планираат и спроведуваат преку активности на часови, изработка на проекти, наставни ливчиња и квизови.</p> <p>Од фокус групата за родители на прашањето: „Колку сте задоволни од информациите кои ги добивате од училиштето за вашето дете и на кој начин ве информираат за постигањата, Колку добивате совети за начинот на подобрување на успехот“, родителите се изјаснија дека се задоволни од информирањето за постигањата на нивните деца и дека најчесто информациите ги добиваат преку одделенските раководители, на родителските средби (евидентни листови), телефонски разговори, СМС пораки од е-дневникот итн. Родителите одговорија дека советите за подобрување на успехот и редовноста на нивните деца добиваат најчесто од одделенските раководители и од предметните наставници.</p> <p>Училиштето има утврден систем за известување на родителите за напредокот на нивните деца и доследно го применува. Системот вклучува редовно прибирање информации за напредокот и постигањата на учениците и давање транспарентна и конкретна повратна информација на родителите и учениците за оценката, вклучувајќи и детални препораки за подобрување на постигањата за секој ученик посебно. За таа цел се користат формални и неформални средби, родителски состаноци кои се одржуваат најмалку четирипати годишно, индивидуални средби со родителите, кои се добро организирани и на кои јасно се пренесуваат информациите. Училиштето двапати во годината организира Отворен ден и на овие средби се разговара за успехот и поведението на учениците, однесувањето на учениците во и надвор од училиштето, за неопходноста од научно знаење, избегнување на негативните влијанија и појави во општеството, негување на позитивни црти на личноста итн. Родителите имаат можност да се запознаат со постигањата на своето дете преку е-дневникот кој уредно се води.</p> <p>Училиштето има и веб-страница на која се објавуваат значајни настани, документи .</p> <p>Во функција на транспарентноста, Е-дневникот е дел од училишниот веб- портал на кој секој родител може лесно да пристапи и да биде информиран како за оценките и редовноста на своето дете така и за актуелните настани во училиштето, писмени работи и други образовни активности.</p> <p>Средби со родителите на децата кои постигнуваат слаби резултати, покажуваат асоцијално однесување и многу често отсутнуваат од настава одржува и педагошко-психолошката служба преку советодавна работа, упатувајќи ги родителите на постапки кон решавање на овие проблеми.</p>
--	--	--

		<p>Од анализираната документација и набљудувањата може да се констатира дека поддршката што ја добиваат учениците во нашето училиште од страна на наставниците, педагошко - психолошката служба и раководството е на високо ниво.</p> <p>Стручната служба и наставниците, континуирано обезбедуваат поддршка на учениците што имаат тешкотии во учењето, на надарените ученици и на учениците со пречки во развојот. Родителите се навремено известени за успехот и поведението на своите деца, и им се даваат точни насоки за подобрување на истиот.</p>
<p>Извори на податоци Е-дневник, записници од родителски состаноци, анализи на постигање по различни критериуми и квалификациони периоди и акциски план за подобрување, анкети со ученици, наставници, родители, интервју со стручни соработни и директор, фокус групи со наставници и родители.</p>		
<p>2.2. Мерки за подобрување на постигањата</p>	<p>Редовност во наставата</p>	<p>За темата Редовност на учениците од подрачјето Мерки за подобрување на постигањата се користеа податоци од повеќе извори на информации.</p> <p>Беа анкетирани 79 ученици, од нив на тврдењето: Моите родители/старатели се постојано известувани за мојот напредок на училиште наставниците ми нудат додатни часови, 43 (54%) ученици се изјасниле дека целосно се согласуваат дека нивните родители се постојано известувани за нивниот напредок 32 (41%) ученици се согласуваат, 2 (3%) ученика не се согласуваат дека тоа е така и 2 (3%) целосно не се согласуваат.</p> <p>На прашањето: На кои начини ве информираат за редовноста на вашето дете, од вкупно 77 анкетирани родители, 4 одговориле дека писмено се информирани, 11 дека се информирани од е-дневник, 1 добива информации од евидентни листови, 29 се информирани од родителски средби, 5 преку е-маил, 9 од социјалните мрежи, а 18 добиваат информации преку телефон. 1 родител се изјаснил дека не добива информации на ниту еден начин, додека 2 родители не одговориле на ова прашање.</p>

		<p>Од интервјуто со директорот и стручната служба се добија информации дека редовноста на учениците не задоволува има голем број на изостаноци од ученици кои привремено се заминати за странство, како азиланти и подолго време отсутнуваат од настава.</p> <p>Училиштето систематски ја следи редовноста на учениците, ги анализира причините за отсуство од наставата и презема конкретни активности. Соработува со родителите, локалната самоуправа и со за да ја зголеми редовноста на учениците во наставата.</p> <p>Училиштето ги реализира советувањата на родителите, за што води уредна</p>
--	--	---

		<p>документација, ги известува надлежните институции, врши анализи на резултатите од советувањето и го следи подобрувањето на редовноста, успехот и однесувањето на учениците. Просечниот број неоправдани изостаноци е сеуште доста висок. Од редовноста на учениците не можеме да бидеме задоволни . На ниво на училиште оваа учебна година има направено 2811 изостаноци од кои 2754 се оправдани и 57 се неоправдани. (Табела бр.1 Компаративен преглед на изостаноците од последните три години, по пол и етничка припадност). Од табелата може да заклучиме дека бројот на изостаноци од година во година се намалува. Тоа се должи на фактот што контактите помеѓу наставници-стручна служба-родители се многу почести и навремени се со цел да се добие појасна слика за причините кои го зголемуваат бројот на изостаноците а со тоа подобрување на состојбата и подобрување на редовноста.</p> <p>Во текот на оваа учебна година се испишаа 3 ученика и тоа 2 машки и 21 женски од нашето училиште и образованието го продолжија во други основни училишта поради промена на адреса на живеење. А 3 ученици од кои 2 женски и 1 машко придошле од странство и го продолжиле школувањето во нашето училиште. При преминување на учениците од едно во друго училиште се запазува постапката за уредно водење педагошка евиденција и документација и навремено доставување на информации за ученикот.</p> <p>Наставниот кадар и стручните соработници систематски ги идентификуваат индивидуалните образовни потреби на учениците во процесот на учење и преземаат активности за нивно остварување. Сите наставници водат целосна и уредна евиденција за постигнувањата, редовноста и поведението. Во евиденцијата се внесени податоци за напредокот на учениците што се добиени како резултат на проценка направена од страна на наставниците. Постои ефективна соработка меѓу раководниот кадар, стручните соработници, класните/предметните наставници и родителите за постигнување поголема редовност на учениците, но и покрај тоа сеуште има бројот на изостаноци е многу голем. Училиштето презема посебни мерки(посета на семејствата, разговор со родителите и учениците) за редовно посетување на наставата од страна на ученици од ранливи категории, но сепак резултатите се многу малку подобри. Исто така, согласно Законот за основно образование, учениците кои континуирано од еден месец не посетуваат настава, се пријавуваат до</p>
--	--	--

		<p>општинскиот просветен инспектор, кој понатаму согласно неговите надлежности покренува постапка за нив пред надлежните институции.</p> <p>Табела 1 Компаративен преглед на изостаноците од последните две години</p> <table border="1" data-bbox="804 487 1919 829"> <thead> <tr> <th>година</th> <th>2022/2023</th> <th>2023/2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>одделение</td> <td>1-9 одд</td> <td>1-9 одд</td> </tr> <tr> <td>оправдани</td> <td>6339</td> <td>2754</td> </tr> <tr> <td>неоправдани</td> <td>30</td> <td>57</td> </tr> <tr> <td>се</td> <td>6369</td> <td>2811</td> </tr> </tbody> </table>	година	2022/2023	2023/2024	одделение	1-9 одд	1-9 одд	оправдани	6339	2754	неоправдани	30	57	се	6369	2811
година	2022/2023	2023/2024															
одделение	1-9 одд	1-9 одд															
оправдани	6339	2754															
неоправдани	30	57															
се	6369	2811															
	<p>Советување на родители/старатели и ученици</p>	<p>Согласно Законот за основно образование училиштето ги реализира советувањата на родителите/старателите и учениците, за што води уредна документација, ги известува надлежните институции, врши анализи на резултатите од советувањето и го следи подобрувањето на редовноста, успехот и однесувањето на учениците. Родителот, односно старателот на ученикот се упатува на советување ако ученикот во текот на наставната година има негативна оценка по три или повеќе наставни предмети, има направено повеќе од десет неоправдани или 100 оправдани изостаноци, не е дисциплиниран, покажува асоцијално или антисоцијално однесување; се однесува неморално или неетички, учествува во тепачка или други форми на насилство. Раководителот на паралелката го повикува родителот на советување со покана упатена преку телефон, по пошта или со лична достава. Советувањето во училиштето го врши психологот на училиштето. Психологот на училиштето изготвува неделен и месечен план за одржување на советувањето. За одржаното советување на родителот, односно старателот, психологот, води записник (форма и содржина утврдена од министерот), со листа на присуство. На овие групни советувања им се помага</p>															

		<p>на родителите да можат да сватат и препознаат како кризната ситуација во семејството е поврзана со учењето и развојот на учениците и како да реагираат во одредени ситуации. Им се презентира програмата за советување, донесена од МОН, се јакнат вештините за воспитување на родителите и им се објаснуваат стилите на родителство, при што родителите сами увидуваат што е тоа добро што го прават, а што треба да променат во своето воспитување. Ако родителот односно старателот не се јави на советувањето и по третата покана се известува Центарот за социјални работи, како и Педагошката служба во Скопје. Исто така, во училиштето се врши и советување на учениците, согласно Програма за советување на ученици, по истите 3 основи (нередовност во доаѓање на училиште, слаб успех и манифестирање на облици на несоодветно однесување). Советувањето на родителите и учениците, придонесува за поттикнување на нивниот психосоцијален развој, подобрување на училишниот успех и коригирање на одредени облици на однесување, нивна адаптација во училишната средина и превенција од ризични облици на однесување.</p> <p>Најголемо влијание, односно најмногу советувањата помогнале да се подобри несоодветното однесување кај учениците</p> <p>На прашалникот за родители, односно на тврдењето: Од училиштето добивам добри совети за подобрување на успехот на моето дете, 41 од вкупно анкетирани 77 родители (53%) родители се изјасниле дека целосно се согласуваат, 32 (42%) родители се согласуваат, 2 (3%) родитела не се согласуваат и 2 (3%) целосно не се согласуваат дека тоа е така.</p> <p>Од анкетирани 77 родители, со тврдењето: Од училиштето добивам добри совети за подобрување на однесувањето на моето дете, целосно се согласуваат 37 (48%), се согласуваат 36 (47%), не се согласуваат 3 (4%) и 1 (1%) родител целосно не се согласува.</p>
--	--	---

	<p>Од фокус групата со родители на прашањето: „На кои начини ве информираат за редовноста на вашето дете и колку добивате совети за начините на подобрување на редовноста на редовноста доколку има потреба“, родителите одговориле дека редовно се информираат за редовноста на нивните деца и доколку не се редовни, тогаш одделенскиот раководител ги повикува на советување, кое го врши училишниот психолог. Исто така, од интервјуто со директорот на училиштето и стручните соработници се добија информации дека советувањето на родителите и учениците се спроведува согласно прописите кои се дадени во законот за основно образование. Меѓутоа од присуството на родителите кои се повикани на советување не може да бидеме задоволни. Иако советувањето на родителите дава резултати, сепак соработката со родителите не ги оправдува нашите очекувања.</p>
<p>Подобрување на постигнувањата на учениците преку редовната и дополнителната настава</p>	<p>За темата подобрување на постигнувањата на учениците преку редовната и дополнителна настава се користеа податоци од повеќе извори на информации. Се спроведе анкета со наставниците, родителите и учениците. Од прашалникот со кој беа анкетирани наставниците на тврдењата кои се однесуваат на подобрувања на постигањата на учениците преку различните видови настава и воннаставни активности наставниците одговориле на следниот начин:</p> <p>На тврдењето: Реализирам МИО (интеркултурни) активности со учениците според претходно направен план, 10 (40%) наставници се изјасниле дека целосно се согласуваат, 12 (48%) се согласуваат, 3 (12%) наставници не се согласуваат дека реализираат МИО активности и ниту еден наставник 0 (0%) целосно не се согласува.</p> <p>Од анкетирани 26 наставници, со тврдењето: На учениците им давам насоки како поуспешно да учат целосно се согласуваат со тврдењето 19 (73%), се согласуваат 7 (27%), и нема наставници 0 (0%) кои се изјасниле дека не се согласуваат, ниту пак целосно не се согласуваат дека е така.</p> <p>Од анкетирани 26 наставници, со тврдењето: Планот за воннаставни активности кои ги водам, го изготвувам заедно со учениците целосно се согласуваат 3 (12%), 15 (58%) наставници се согласуваат, 7 (27%) не се согласуваат и 1 (4%) наставник целосно не се согласува со тврдењето</p>

		<p>Од прашалникот на родители на тврдењето кое се однесува на оваа тема: На тврдењето: На моето дете во училиштето му е овозможена дополнителна или додатна настава, доколку има потреба од тоа, од вкупно 77 анкетирани родители, 45 (58%) целосно се согласуваат, 28 (36%) се согласуваат, 1 (1%) родител кој се изјаснил дека не се согласува и 3 (4%) кои целосно не се согласуваат.</p> <p>За оваа тема беа анкетирани 79 ученици. Од анкетирани 79 ученици, на тврдењето: Наставниците постојано ме поттикнуваат на подобрување на мојот успех наставниците ми нудат додатни часови, наставниците ми организираат дополнителна настава, целосно се согласуваат со тврдењето 35 (44%), се согласуваат 36 (46%), 5 (6%) ученици не се согласуваат и 3 (4%) ученика целосно не се согласуваат.</p> <p>На тврдењето: Доколку не можам да го совладам материјалот, на мое барање, наставниците ми организираат дополнителна настава, целосно се согласуваат 33 (42%) ученици, се согласуваат 34 (43%), не се согласуваат 9 (11%) и 3 (4%) ученика целосно не се согласуваат.</p> <p>Од сите овие податоци и од прегледот на педагошката документација во училиштето кое се однесува на оваа тема од индикаторот Подобрување на</p>
--	--	--

постигнувањата на учениците преку редовната и дополнителната настава, можеме да заклучиме дека училиштето прибира, користи и анализира податоци за постигнувањата на учениците според полот и јазикот на наставата, по сите наставни предмети, за сите квалификациони периоди.

Врз основа на увидот во актуелните постигнувања на учениците, училиштето планира и презема конкретни активности за континуирано подобрување на постигнувањата на учениците. Мерките кои ги презема училиштето се: редовно држење на дополнителна настава во училиштето, консултантски средби со учениците по одредени предмети, по кои имаат најслаб успех., мотивирање на учениците за подобро учење(присутни повеќе фалби и позитивни коментари на учениците). Најголемиот број наставници користат методи, техники, стратегии, и индивидуална работа со учениците во наставата за подобрување на постигањата на учениците.. Во текот на целата учебна година, училиштето реализира дополнителна настава по сите предмети за кои учениците имаат тешкотии во учењето .

Табела бр. 2 Споредба на одржани часови за дополнителна настава

Дополнителна настава	2022/2023	2023/2024
1-9	1006	1323
Додатна настава		
1-9	952	1156

Од оваа споредба на одржани часови за дополнителна настава можеме да заклучиме дека наставниците континуирано низ целата учебна година држаат дополнителна настава за сите ученици за кои се има констатирано дека имаат потреба од истата. Но, додатна настава се реализира и за учениците што покажуваат интерес и постигнуваат значителни резултати во одделни области, како и индивидуализирана настава по барање на ученикот и со согласност од родителот. Секој наставник води уредна педагошка евиденција за дополнителна и додатна настава. Училиштето има развиен систем и организира заеднички активности (наставни и воннаставни) со ученици од мешан етнички состав во рамките на училиштето или во партнерство со училиште од друг наставен јазик. Училиштето бележи постојан раст на бројот на вклучени ученици од мешан етнички состав во заедничките активности. Согласно ЗОО училиштето, наставниците во нашето училиште редовно реализираат заеднички МИО часови, за унапредување на интеркултурализмот.

Училиштето има инклузивен тим и пропишани процедури за грижа за учениците со пречки во развојот. Инклузивниот тим на училиштето/ученикот ја усогласува програмата според индивидуалните потреби на ученикот. Училиштето соработува со родителите, со Ресурсните центри и другите релевантни институции и организации во обезбедувањето грижа за учениците со пречки во развојот/физичка попреченост и има развиени механизми за соучениците во давањето помош и грижа за овие ученици.

Извори на податоци

Записници од советување на родители и ученици, програма, распоред и списоци за дополнителна и додатна настава, е-дневник, извештаи за соработка за различни чинители за подобрување на постигањата, извештаои од МИО активности и заеднички часови за подобрување на меѓуетничката интеграција во училиштето и унапредување на интеркултурализмот

Резиме

Училиштето во континуитет ги следи постигањата на учениците, по сите наставни редмети во текот на целата учебна година. Постигањата на учениците во училиштето се следи преку проверка по пат на усно и писмено проверување. Учениците кои покажуваат послаби резултати во учењето посетуваат дополнителна настава, а учениците кои покажуваат поголем интерес за зголемување на своите знаења посетуваат додатна настава.

За постигањата на учениците редовно се известуваат родителите преку родителски средби и давање на евидентни листови за успех и поведение. За подобрување на постигањата на учениците, наставниците применуваат различни методи на работа, преку знаења добиени од посета на семинари со што се постигнуваат резултати (активни методи на работа во групи, тимска работа, разговор, презентација, употреба на ИКТ во наставата, користење на интерактивна табла, одржување на отворени часови), а сето тоа придонесува часовите да се поорганизирани.

Во однос на редовноста на учениците, училиштето континуирано ги следи изостаноците, ги анализира причините за отсуство од настава и навремено презема конкретни активности за подобрување на редовноста кај учениците. Училиштето соработува со родителите и редовноста на учениците бележи тренд на подобрување. При преминување на учениците од едно во друго училиште се запазува постапката за уредно водење педагошка евиденција и документација и навремено доставување на информации за ученикот.

Клучни јаки страни на училиштето

- Подобрување на постигањата на учениците е преку примена на современи форми и методи во наставата,редовно организирање и реализирање на додатна и дополнителна настава
- Континуирано осовременување на условите за работа во училиштето (просторни и технолошки);
- Поддршката што ја добиваат учениците во нашето училиште од страна на наставниците,педагошко-психолошката служба и раководството е на високо ниво
- Училиштето има утврден систем за известување на родителите за напредокот на нивните деца и доследно го применува

Слаби страни на училиштето

- Слаба соработка со родители на ученици со слаб успех;
- Недоволна заинтересираност за самостојно вклучување и учество во додатна настава и воннаставни активности .
- Нема доволно финансиски средства за наградување и поттикнување на учениците и наставниците за постигнување на повисоки резултати;

Приоритети

- Подобрување на соработката со родителите на учениците со слаб успех
- Поголема информираност на родителите на родителските и индивидуалните средби и разговори за активно вклучување на учениците кога се повикуваат на дополнителна и додатна настава и во воннаставни активности со цел подобрување на нивните резултати,стекнување поголеми знаења и развивање на додатни вештини.
- Изноаѓање финансиски средства за наградување на учениците(донации,спонзорства

3 Подрачје: Училишна клима	
Индикатори	Теми
Училишна клима и односи во училиштето	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Углед/имиџ на училиштето ➤ Кодекс на однесување ➤ Училишна клима ➤ Поведение и дисциплина во училиштето ➤ Учество на учениците во донесување на одлуки и решавањето проблеми
Еднаквост и правичност	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Познавање и почитувања на правата на децата ➤ Еднаков и правичен третман на сите ученици
Партнерски однос со заедницата	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Соработка на училиштето со родителите/ старателите ➤ Соработка со општината и урбаната заедница
Севкупна грижа за учениците	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Превенција и заштита од насилство ➤ Заштита од пушење, алкохол и дрога ➤ Квалитет на достапна храна ➤ Хигиена и заштита од болести ➤ Грижа за безбедноста на учениците и вработените ➤ Грижа за учениците од социјално загрозуени семејства ➤ Грижа за учениците со здравствени проблеми ➤ Грижа за учениците со емоционални тешкотии ➤ Давање помош при изборот за продолжување на образованието

Индикатори	Теми	Добиени податоци
<p>Училишна клима и односи во училиштето</p>	<p>Углед/имиџ на училиштето</p>	<p>Со цел прибирање податоци за анализа на темата, разгледувани беа соодветните документи во поглед на темата, имено, интервју со директорот и стручната служба на училиштето, полугодишниот и годишниот извештај за работата на училиштето за учебната 2022/2023 и 2023/2024 година, како и начините на пофалување и охрабрување на учениците со особени постигања, како во училиштето, така и во општинските, регионалните и државните натпревари.</p> <p>Училиштето „Кочо Рацин“ е препознатливо во локалната средина како училиште кое промовира меѓуетничка толеранција, дисциплина на учениците и соработка со локалната заедница.</p>

		<p>Училиштето, за афирмирање на наставните и на воннаставните активности, како и за промовирање на меѓуетничката интеграција, соодветно ги користи различните медиуми (интернет-страница, социјални мрежи, ученичко катче и сл.). Во него се реализираат повеќе проекти како што е „Проектот за Меѓуетничка интеграција во образованието“, Исто така, училиштето на различен начин ги пофалува учениците со особени постигања преку доделување награди, признанија, прогласување на ученик на генерација и сл.</p>
	<p>Кодекс на однесување</p>	<p>Анализирани беа повеќе извори на податоци, т.е. прашалници за наставниците, родителите и за учениците. Исто така се разгледаа кодексот на однесување на сите структури, куќниот ред на училиштето, интерните процедури за постапување, како и спроведеното интервју со директорот и стручната служба.</p> <p>Од анализата на прашалниците за наставници, во делот кој се однесуваше на кодексот на однесување се добија следните податоци:</p> <p>Од анкетираниите (27) наставника. На тврдењето „Имам учествувано во изработка / ажурирање на кодексот за однесување во училиштето“, целосно се согласуваат (10 наставника или 36%), поголем број се согласуваат (15 наставника или 54%), а мал број одговорија дека не се согласуваат (3 наставници или 11 %). Тоа кажува дека најголем дел од наставниците учествуваат во изработка на кодексот на однесување во училиштето.</p>

		<p>На тврдењето „ Училиштето соодветно постапува доколку се прекрши Кодексот на однесување“, од анкетираниите 28 наставници, голем број целосно се согласуваат (11 наставници, или 39 %), поголем број се согласуваат (15 наставника или 54 %), а мал број одговорија дека не се согласуваат (2 наставника или 7%). Во училиштето има правилник за однесување на наставниците кои ги прекршуваат принципите и правилата на однесување, содржани во Кодексот на однесување, согласно ЗОО и Законот за работни односи.</p> <p>Анкетирани беа 81 родители. На тврдењето „ Запознаен сум со Кодексот на однесување во училиштето“ целосно се согласуваат 52% или 42 родители, се согласуваат 37% или 30 од родителите, доста помал број не се согласуваат со тврдењето 9% или 7 родители додека многу мал број 2% или 2 родители од анкетираниите целосно не се согласуваат дека се запознати со кодексот на однесување. Резултатите кажуваат дека родителите се запознати со кодексот на однесување во училиштето. Тоа е така, затоа што на родителските средби во училиштето, родителите се запознаваат со предлог Кодексот на однесување во училиштето, со можност за дополнување, или корегирање на одредени правила, кое се потврдува од одговорите на наредното тврдење</p> <p>Запознаен/а сум со кодексот на однесување во училиштето“, поголем број целосно се согласуваат (39 родители или 49 %) и голем број се согласуваат (32, или 40 %). Мал број од анкетираниите родители одговорија дека не се согласуваат (7 родители или 9 %) и дека немаат информација/не знаат (2 родители или 3 %). Резултатите кажуваат дека родителите се запознати со кодексот на однесување во училиштето. Тоа е така, затоа што на родителските средби во училиштето, родителите се запознаваат со предлог Кодексот на однесување во училиштето, со можност за дополнување, или корегирање на одредени правила., кое се потврдува од одговорите на наредното тврдење</p> <p>Имам можности да придонесам за развој/ажурирање на содржината на Кодексот на однесување целосно се согласуваат 35 % или 28 родители, се согласуваат поголем дел од родителите 46 % или 37 родители, а не се согласуваат 16% или 13 родители. Многу мал дел од нив целосно не се согласуваат 4% или само 3 родители.</p>
--	--	---

		<p>Од анкетираниите 74 ученика, на тврдењето „Во одделението/училиштето имаме донесено заеднички правила на однесување, кои ги почитуваме целосно се согласуваат 55% или 41 ученик, се согласуваат помал број (34% или 25 ученици), не се согласуваат (5% или 4 ученици) и целосно не се согласуваат исто толкав број 5% или 4 ученици дека во училиштето имаат донесено заеднички правила на однесување.</p> <p>Најголем дел од учениците се изјаснија дека правилата на однесување во паралелката/одделението, кои се дел од кодексот на однесување во училиштето, ги донесуваат заедно, и ги почитуваат. Иако е мал бројот на ученици(4) кои одговориле дека правилата во одделението не ги донесуваат заеднички, сепак не е добро, затоа што сите ученици треба да учествуваат во донесување на правила на однесување во училиштето, доколку сакаат да учествуваат, се со цел понатаму истите да ги почитуваат.</p> <p>Од анкетираниите 74 ученици на тврдењето :Запознаен/а сум со последиците доколку не ги почитувам правилата во училиштето целосно се согласуваат 57% или 42 од учениците, помал број се согласуваат 32% или 24 ученици со тврдењето, не се согласуваат само 7%, 5 ученици и целосно не се согласуваат 4% или само 3 од учениците со тврдењето.Сите ученици, без исклучок се запознати со интерниот правилник за изречување на педагошки мерки, доколку не ги почитуваат, односно ги прекршуваат правилата на однесување во училиштето.</p> <p>Училиштето има Кодекс на однесување, во кој се поставени принципите и правилата на однесување во училиштето на сите структури. Кодексот е изработен со учество на најголем дел од наставниците, а неговото усвојување е низ транспарентна процедура. Во изработката на кодексот учествувале најголем број од наставниците во училиштето и мал број од анкетираниите родители.</p> <p>Училиштето врши редовно ажурирање на содржината на кодексот на однесување, кој ги вклучува сите засегнати страни.</p>
--	--	--

	<p>Училишна клима</p>	<p>Анализирани беа повеќе извори на податоци: прашалници за наставниците, родителите и за учениците, како и извршено беше интервју со директорот и стручната служба.</p> <p>Анкетирани беа 28 наставника. На тврдењето „Атмосферата во училиштето е позитивна и поттикнувачка“, целосно се согласуваат дека атмосферата во училиштето е позитивна и поттикнувачка (12 наставника или 43 %), поголем број дека се согласуваат дека е така (15 наставници или 54 %) и многу мал број дека не се согласуваат (1 наставник или 4%). Резултатите кажуваат дека во училиштето има позитивна атмосфера, која ги мотивира наставниците за работа.</p> <p>Од анкетирани 28 наставника, на тврдењето За време на моите часови има добра работна атмосфера“, поголем број целосно се согласуваат со тврдењето (15 наставника или 54 %), останатиот дел (46% или 13 наставника се согласуваат дека за време на нивните часови има добра работна атмосфера. За време на часовите, наставниците се трудат да обезбедат работна атмосфера, кој ги мотивира учениците за учење</p> <p>На тврдењето Добро соработувам со колегите во училиштето целосно се согласуваат (9 наставника или 32%) а останатиот поголем дел или 19 наставника (68 %)се согласуваат. Постои соработка меѓу колегите, тие меѓусебно си разменуваат материјали, споделуваат искуство и професионално се развиваат.</p> <p>Беа анкетирани 81 родители. На тврдењето Моето дете и прифатено и почитувано од наставниците целосно се согласуваат 56% или 45 родители, помал број од нив се согласуваат 41% или 33 родитела додека 4% или 3 родитела не се согласуваат со тврдењето¹ Генерално, родителите се согласуваат дека децата им се прифатени и почитувани во училиштето, од страна на наставниците.</p>
--	------------------------------	--

		<p>На тврдењето Моето дете е прифатено и почитувано од соучениците од вкупно анкетирани 81 родител целосно се согласуваат 48% или 39 од родителите, се согласуваат 43% или 35 родители а многу мал број не се согласуваат 9 % или 7 родители.</p> <p>„Моето дете сака да оди на училиште“ целосно се согласуваат 59% или 48 родители, се согласуваат малку помал број од нив 36% или 29 родитела, а многу мал број од нив не се согласуваат со тврдењето 5% или 4 родители од анкетираниите</p> <p>Во училиштето се чувствувам сигурно и безбедно целосно се согласуваат 45% или 33 ученици, идентичен број се согласуваат 45% или 33 од учениците, многу помал број 8% или 6 ученици не се согласуваат и целосно не се согласуваат 2% или 2 ученика.</p> <p>На тврдењето „Во училиштето се чувствувам прифатено од другите ученици во училиштето“, од анкетираниите 74 ученика, целосно се согласуваат голем број од учениците 46% или 34 ученици, се согласуваат 42% или 31 ученик, многу мал број не се согласуваат 9% или 7 ученици а целосно не се согласуваат 3%, 2 ученика.</p> <p>Во однос на тврдењето „Во училиштето се чувствувам прифатено од наставниците“, од анкетираниите 74 ученика, целосно се согласуваат 51%, 38 ученици, се согласуваат 34%, 25 ученици, многу мал број не се согласуваат 12%, 9 ученици и целосно не се согласуваат 3%, 2 ученика со тврдењето</p> <p>На тврдењето „Сакам да одам на училиште“, од анкетираниите 74 ученика, целосно се согласуваат 42%, 31 ученик, се согласуваат малку поголем број 46%, 34 ученика, не се согласуваат 8% или 6 ученика и многу мал број целосно не се согласуваат со тврдењето 4%, 3 ученика.</p> <p>Во однос на тврдењето Наставниците ги разбираат моите потреби и проблеми целосно се согласуваат 45%, 33 ученици, 34%, 25 ученика се согласуваат, не се согласуваат 19%,14 ученика, само 2%, 2 ученика целосно не се согласуваат</p>
--	--	--

		<p>Од прашања со фокус групата со наставници, констатирано е дека има позитивна клима во училиштето, како и меѓусебна соработка – размена на наставни материјали, искуства, заедничко планирање на активностите, а нема провокации и навреди.</p> <p>Меѓу сите учесници во училишниот живот постои соработка меѓу наставниците, стручната служба, директорот и другиот административно- технички персонал, но постојат докази за нарушени односи меѓу поединци. Се соработува и на ниво на стручни активи по одделенија и наставни предмети околу работи поврзани со воспитно-образовниот процес. Во училиштето не постои говор на омраза, провокации и навреди. Сите субјекти во училиштето максимално се трудат средината да биде поттикнувачка за учениците и да биде пријатна средина за учење, наставниците ги поттикнуваат и мотивираат учениците за да се вклучуваат и во воннаставните активности и сл. Работната дисциплина за време на часовите и надвор од часовите задоволува, постои работна атмосфера. Меѓутоа, има многу мал број ученици, што не се чувствуваат прифатени од наставниците и од учениците во училиштето.</p>
	<p>Поведение и дисциплина во училиштето</p>	<p>Се анализираа повеќе извори на податоци: прашалници за наставниците, родителите и за учениците, интервју со директорот и стручната служба, фокус група на ученици, како и разговор со тимот за поддршка и увид во нивната документација.</p> <p>Анкетирани беа 28 наставника, на тврдењето За време на моите часови има добра работна атмосфера“, поголем број целосно се согласуваат со тврдењето (15 наставника или 54 %), останатиот дел (46% или 13 наставника се согласуваат дека за време на нивните часови има добра работна атмосфера.</p> <p>Беа анкетирани 81 родители. На тврдењето Училиштето добро се справува со дисциплината целосно се согласуваат 42% или 34 од родителите, малку помал број од родителите одговориле дека се согласуваат 43% или 35 родитела, многу помал број не се согласуваат 14% или 11 родитела а само 1% или 1 родител целосно не се согласува со тврдењето</p>

		<p>Анкетирани беа 74 ученика. На тврдењето Училишните правила се применуваат подеднакво за сите ученици целосно се согласуваат 41%, 30 ученика, се согласуваат помал број 36%, 27 ученици, не се согласуваат 19%, 14 ученици додека целосно не се согласуваат со тврдењето само 4% или 3 ученици.</p> <p>Од дискусијата во фокус групата со ученици на прашањата: Каква е дисциплината на нјголем дел од часовите? Колку учениците го слушаат наставникот, се сослушуваат меѓусебно? Колку време од часовите е посветено на предавање/учење, а колку на „смирување“ на учениците? се добија информации дека генерално дисциплината на часовите не е на задоволително ниво.</p> <p>Колку учениците го слушаат наставникот, учениците одговориле дека тоа варира од предмет до предмет и од личноста на наставникот. На прашањето зошто понекогаш децата се недисциплинирани според учениците причините се сведуваат на карактерот на детето, емоционалните проблеми на детето и училишните ситуации, кои понекогаш произлегуваат од самите наставници, како тие се однесуваат на часот, нивниот строг(авторитарен) стил, понекогаш поради непочитување на правилата на однесување и сл. Според учениците мал дел од часот се посветува на смирување на учениците и тоа е најчесто за зборувањето на часот(надвор од она што се работи на часот).</p> <p>Од интервјото со директорот и стручната служба, работната дисциплина за време на часовите и надвор од часовите задоволува и постои работна атмосфера во училиштето. Во текот на цела учебна година се реализираат содржини од Програмата за дисциплинирано однесување во училиштето.</p> <p>Распоредот на дежурства се следи според однапред поставените правила, дежурните наставници внимаваат на дисциплината како за време на одморите</p>
--	--	---

		<p>помеѓу часовите, така и за време на големиот одмор.</p> <p>Училиштето има куќен ред, кој го почитуваат учениците и вработените. Постои работна атмосфера за време на наставата и воннаставните активности. Вработените постојано се грижат за однесувањето на учениците за време на одморите, приемот на учениците и нивното заминување од училиштето, Меѓутоа, мал број од родителите посочија дека не се согласуваат дека училиштето добро се справува со дисциплината.</p>
	<p>Учество на учениците во донесувањето одлуки и решавањето проблеми</p>	<p>Анализирани беа повеќе извори на податоци: прашалници за наставниците и за учениците, интервју со директорот и стручната служба, фокус група со ученици, како и документациите од телата на учениците (Ученички парламент, записници од состаноци и сл.)</p> <p>Анкетирани беа 28 наставника. На тврдењето Учениците ги мотивирам да учествуваат во донесување одлуки за прашања кои се во нивни интерес целосно се согласуваат (61% или 17 наставника) останатиот дел 39% или 11 наставника се согласуваат со тврдењето односно ги мотивираат учениците во донесување одлуки.</p> <p>Беа анкетирани 81 родитела. На тврдењето Мислењата и ставовите на родителите/старателите за унапредување на воспитнообразовниот процес се почитуваат и влијаат на одредени одлуки кои се донесуваат во училиштето целосно се согласуваат 42% или 34 родитела, се согласуваат поголем број 44% или 36 родители со тврдењето, не се согласуваат 12% или 10 родители а многу мал број пак целосно не се согласуваат 2% или 2 родитела.</p> <p>Во однос на прашалниците за учениците, анкетирани беа 74 ученика.</p> <p>На тврдењето Ученичката заедница од моето одделение учествува во активности за подобрување на работата на училиштето целосно се согласуваат 45%, 33 ученици, помал број се согласуваат 39%, 29 ученици, не се согласуваат 12%, 9 ученици а многу мал број целосно не се согласуваат 4% или 3 ученика.</p>

		<p>Од спроведеното интервју со директорот и стручната служба, се добија следниве информации:</p> <p>Ученичкиот парламент и Ученичкиот правобранител активно учествуваат во застапување и промовирање на правата и интересите на учениците, во организирање и учество во хуманитарни активности, еколошки акции, како и учествуваат во активности за обезбедување на врсничка поддршка, даваат предлози за воннаставни активности и преку свои претставници учествуваат во Совет на родители и Наставнички совет.. Ученичкиот правобранител се грижи за заштита и унапредување на правата на учениците во училиштето, меѓутоа кога меѓу учениците ќе се појават некои конфликти, повеќе се обраќаат до одд. раководители, стручната служба и директорот.</p> <p>Од дискусијата во фокус групата со ученици на прашањата: Колку сте запознаени со работата на Ученичкиот парламент во училиштето? Какви активности спроведува парламентот? Како сте задоволни со активностите? На кој начин учениците можат да влијаат на работата, преку претседателите на паралелки? Учениците одговорија дека се запознати со работата на ученичкиот парламент и дека поголем дел од нив учествувале во изработка на годишната програма за работа на ученичкиот парламентар. Според нив, ученичкиот парламент спроведува повеќе активности во училиштето: учество во хуманитарни акции, хортикултурни активности во училишниот хол и училишниот двор, еколошки акции и сл. Секогаш кога имаат потреба за нешто, или предлог – идеја за некои активности, ги пренесуваат на претседателите на Паралелката и тој ги пренесува понатаму на состаноците на ученичкиот парламентар.</p>
--	--	--

		<p>Во училиштето функционираат Ученички парламент, кој го сочинуваат претседателите на заедниците на паралелката. Ученичкиот парламент го одразува етничкиот состав на учениците во училиштео. Во училиштето има Ученички правобранител. Учениците навремено и целосно се информирани од претставникот на Ученичкиот парламент за работи кои се од нивен интерес. Учениците, преку Ученичкиот парламент учествуваат во решавањето на проблемите и донесувањето заклучоци. Ученичкиот парламент предлага и спроведува активности за подобрување на работата во училиштето.</p>
<p>Документи</p> <p>Водич за ученичко учество, ученичко организирање и заштита на детските права во основното образование (Коалиција СЕГА, 2019)</p> <p>Демократско учество на учениците(МЦГО,)</p> <p>Законот за основно образование, Годишната програма за работа на училиштето, Програма за дисциплинирано однесување на учениците во училиштето.</p> <p>Извори на податоци</p> <p>Кодекс на однесување; анкети, интервјуа и прашалници за наставниците, родителите и за учениците; одговори од интервјуто со стручните соработници и директорот на училиштето, статут на училиштето; куќен ред на училиштето; пофалби, награди, признанија и др.; написи за училиштето во национални и локални медиуми и на социјалните мрежи; решение за формирање на ученички парламент и избор на ученик правобранител; програма и правилник за работа на ученичкиот парламент и ученикот правобранител; досие на ученички парламент (програма за работа, записници, одлуки, извештаи од реализирани ученички иницијативи).</p>		
<p>Еднаквост и правичност</p>	<p>Познавање и почитување на правата на децата</p>	<p>Се анализираа повеќе извори на податоци: прашалници за наставниците, родителите и за учениците, интервју со директорот и стручната служба, фокус групи со наставниците и учениците, како и документации од работилници.</p>

		<p>Анкетирани беа 28 наставника. На тврдењето Реализирам работилници за запознавање на родителите со правата и обврските на децата целосно се согласуваат (9 наставника или 32%), се согласуваат (57% или 16 наставника), не се согласуваат (2 наставника или 7%) додека целосно не се согласува 1 ученик или 4% од наставниците.</p> <p>Од анкетираниите 28 наставници, на тврдењето На учениците им укажувам на различните механизми за заштита на нивните права кои постојат во училиштето целосно се согласуваат поголемиот дел од наставниците (15 наставници или 54 %), се согласуваат 12 наставници или 43% додека не се согласуваат 4% или 1 наставник.</p> <p>Од родителите, анкетирани беа 81 родител. На тврдењето Сум бил/а вклучен/а во активности за запознавање со правата на децата, организирани од училиштето целосно се согласуваат 36% или 29 родител, поголем број се согласуваат 47% или 38 родител не се согласуваат 15% или 12 родители додека целосно не се согласуваат 2% или 1 родител.</p> <p>Од учениците, анкетирани беа 74 ученика. На тврдењето Знам како да постапам и каде да се обратам ако забележам прекршување на моите права целосно се согласуваат поголем број од учениците 46%, 34 ученика, се согласуваат 38 %, 28 ученика, не се согласуваат 12%, 9 ученика и целосно не се согласуваат 4%, 3 ученика.</p> <p>Од фокус групата со наставници се добија информации дека постои запознавање и почитување на правата на децата, промовирање на еднаков и правичен третман кон сите ученици, превенција и заштита од насилство се реализира преку работилници со учениците. Учениците се информираат од страна на стручните служби за телефонски броеви на кои може да се пријави насилство.</p> <p>Исто така, од дискусијата со наставниците, се добија информации дека се</p>
--	--	---

		<p>реализираат работилници за запознавање на правата и на Ден на детето</p> <p>Од интервјуто со директорот и стручните служби се дозна дека во последно време повеќе се става акцент на почитување на детските права, на превенцијата и заштитата од насилство, на промовирањето еднаков и правичен третман кон сите ученици. Тоа се врши преку активности и работилници кои се реализираат на одделенските часови, како и работилници кои ги водат стручните соработници во училиштето.</p> <p>Од дискусијата во фокус групата со ученици на прашањата: Колку во училиште се чувствувате сигурно и безбедно? Колку се почитуваат вашите права како деца/ученици? Учениците одговориле дека се чувствуваат безбедно во училиштето, се почитуваат нивните права како ученици, слободно ги искажуваат своите мислења, добиваат поддршка од наставниците за нивните идеи и предлози за иницијативи кои се од нивен интерес. Со самото доаѓање на учениците во училиштето, одделенскиот раководител, предметните наставници, стручната и административната служба ја преземаат грижата за секој ученик подеднакво без разлика на полот и етничката припадност. Сите наставници се трудат да воспостават подеднаков визуелен контакт и да посветат подеднакво внимание на сите ученици, без оглед дали седат напред или назад во училницата. Училиштето се грижи за заштитата на учениците со почитување на стандардите, нормативите и други прописи кои ја уредуваат сигурноста при работата. Училиштето ги штити учениците од вознемирување, дискриминација, од намерно понижување на други ученици, работници во училиштето или други лица кои доаѓаат во училиштето. На прашањето: Колку учениците ги почитуваат своите обврски? Колку ги почитуваат правилата воспоставени во училиштето? (Дали учениците се вклучени во поставување на правилата?), тие одговориле дека генерално ги почитуваат своите обврски,</p>
--	--	--

		<p>но има одреден број на ученици кои не ги почитуваат(нередовно даоѓаат на училиште, не ги извршуваат домашните задачи). Правилата воспоставени во училиштето се почитуваат од страна на учениците, а во донесување на правила на однесување во паралелката учествуваат најголем дел од учениците, ги изготвуваат и почитуваат.</p> <p>Училиштето се грижи за заштита и унапредување на правата на учениците и реализира активности за запознавање на учениците во однос на заштита на детските права. Сите вработени во училиштето ги знаат и ги почитуваат правата на децата. Училиштето организира активности со дел од родителите/старателите за да ги запознае со правата на децата. Најголемиот број од учениците сметаат дека нивните права се почитуваат.</p>
	<p>Еднаков и правичен третман на сите ученици</p>	<p>Анализирани беа повеќе извори на податоци: прашалници за наставниците, родителите и за учениците, интервју со директорот и стручната служба, како и фокус групи со наставниците и учениците.</p> <p>Анкетирани беа 28 наставника. На тврдењето 10 Соодветно реагирам на поплаките на учениците за нееднаков третман целосно се согласуваат 57% или 16 наставника додека се согласуваат 43% или 12 наставници.</p> <p>Овие резултати кажуваат дека во училиштето секогаш се преземаат соодветни мерки во случај на нееднаков третман на учениците, по било кој основ.</p> <p>Од анкетираниите 28 наставници, на тврдењето Различните маргинализирани /ранливи групи ги вклучувам во училишните активности целосно се согласуваат дека е така (16 наставника или 57%) а се согласуваат 12 наставници или 43%.</p> <p>Според ова, во училишните активности подеднакво се вклучуваат сите ученици, вклучувајќи ги и ранливите групи на ученици.</p> <p>Од родителите, анкетирани беа 81 родител. На тврдењето Моето дете во училиштето, ги добива истите услови за учење како и другите ученици целосно се согласуваат 54% или 44 од родителите, помал број од нив 40% или 32 родител се согласуваат додека 6%, 5 родител не се согласуваат со тврдењето.</p>

		<p>На тврдењето Моето дете е оценувано според исти критериуми како и другите ученици целосно се согласуваат 47 % или 38 родители, се согласуваат 43% или 35 родители, многу мал број не се согласуваат 10% или 8 родители на тврдењето дека нивното дете е оценувано според исти критериуми како и другите ученици</p> <p>Од анкетираниите 81 родители, на тврдењето Моето дете не било дискриминирано во училиштето врз основа на неговиот пол, етничка припадност, религиска припадност и друго целосно се согласуваат голем број од родителите (52% или 42 родители), се согласуваат (32% или 26 родители), не се согласуваат (15% или 12 родители) и само еден родител целосно не се согласува (1%).</p> <p>На тврдењето Училиштето навремено и соодветно реагира на нееднаков третман на учениците целосно се согласуваат 52% или 42 родители, помал број се согласуваат 32% или 26 родители, не се согласуваат 15% или 12 родители а целосно не се согласува 1 родител или 1% со тврдењето.</p> <p>Од учениците, анкетирани беа 74 ученика. На тврдењето Училишните правила се применуваат подеднакво за сите ученици целосно се согласуваат 41%, 30 ученика, се согласуваат помал број 36%, 27 ученици, не се согласуваат 19%, 14 ученици додека целосно не се согласуваат со тврдењето само 4% или 3 ученици.</p> <p>На тврдењето Имам еднакви можности за учество во активностите во училиштето, како и другите ученици целосно се согласуваат 47%, 35 ученика, се согласуваат 38%, 28 ученика, не се согласуваат 12%, 9 ученика и целосно не се согласуваат 3% или само 2 ученика.</p>
--	--	---

		<p>Од анкетираниите 74 ученика, на тврдењето Имам еднакви можности за учество во различните активности на часовите (на пр. поставување прашања, презентирање, одговарање), како и другите ученици целосно се согласуваат голем број од учениците 46%, 34 ученици, се согласуваат 39%, 29 ученика, мал број од анкетираниите ученици 12%, 9 не се согласуваат и целосно не се согласуваат само 3%, 2 ученика. Најголем дел од учениците се изјаснија дека во училиштето и за време на часовите добиваат еднакво учество во различните активности.</p> <p>Од фокус групата со наставници, се добија податоци дека учениците се третираат еднакво и правично, и дека веднаш се реагира, доколку некое детско право е нарушено, или прекршено.</p> <p>Интервјутото со директорот и со стручната служба покажа дека учениците се запознаваат со нивните права (преку работилници со нив) и има ефекти околу намалување на стереотипите бидејќи во училиштето има ученици од повеќе етнички заедници, а исто така во активностите се вклучуваат и ученици кои потекнуваат од ранливи категории.</p> <p>Од дискусијата во фокус групата со ученици на прашањата: Колку во училиштето се еднакво и правично третираат сите ученици? Тие одговориле дека во училиштето има еднаков и правичен третман на сите ученици, без разлика на нивниот пол, етничка припадност, материјална состојба и сл. И за време на часовите, од страна на наставниците еднакво и правично се третираат сите ученици.</p> <p>Училиштето промовира еднаков и правичен третман кон сите ученици. Учениците знаат да препознаат нееднаков третман и каде да се обратат. Училиштето навремено и соодветно реагира на поплаките од учениците за нееднаков третман. Различните маргинализирани/ранливи групи се исто така вклучени во училишните активности.</p>
--	--	---

<p>Извори на податоци</p> <p>Анкета и разговори со ученици, родителите, наставници, стручна служба; извештаи од спроведени активности(работилници, кампањи и сл.), за запознавање со детските права; записници од активностите на Ученичкиот парламент и ученикот правобранител; структура на паралелките; записници од работата на Тимот за училишна интеграција; записници од Тимот за поддршка на учениците, дневник за работа на стручните соработници; записници од наставнички совет; критериуми и процедури за избор на ученик на генерација.</p>		
<p>Партнерски однос со заедницата</p>	<p>Соработка на училиштето со родителите/старателите</p>	<p>Анализирани беа повеќе извори на податоци: прашалници за наставниците и за родителите, интервју со директорот и стручната служба, фокус групи со наставниците и со родителите, како и записниците од советот на родители.</p> <p>Анкетирани беа 28 наставника. На тврдењето 12 Родителите/старателите ги поттикнувам активно да се вклучат во активностите во училиштето целосно се согласуваат дека е така (13 наставника или 46%), се согласуваат (50% или 14 наставника) додека не се согласуват 1 наставник или 4%.</p> <p>На тврдењето „Ги прифаќам аргументираните идеи од родителите за подобрување на воспитно-образовниот процес“, од анектираните 28 наставника, целосно се согласуваат 15 наставника или 54%, се согласуваат 11 наставника или 39% а мал број 7% или 2 наставника не се согласуваат со тврдењето. Резултатите од овие тврдење кажуваат дека наставниците се отворени за соработка со родителите, почитувајќи ги нивните соодветни и аргументирани идеи за подобрување на ВОП.</p> <p>Беа анкетирани 81 родитела. На тврдењето Мислењата и ставовите на родителите/старателите за унапредување на воспитнообразовниот процес се почитуваат и влијаат на одредени одлуки кои се донесуваат во училиштето целосно се согласуваат 42% или 34 родитела, се согласуваат поголем број 44% или 36 родители со тврдењето, не се согласуваат 12% или 10 родители а многу мал број пак целосно не се согласуваат 2% или 2 родители „</p>

		<p>Од фокус групата со наставници и од интервјуто со директорот и стручната служба, се добија податоци дека училиштето ја поттикнува соработката со родителите преку нивно вклучување во родителските одбори на ниво на паралелка, во Совет на родители на ниво на училиште, како и во воннаставни активности и работилници. Училиштето соработува со родителите преку нивно вклучување во повеќе активности (преку реализирање на работилници по дадени теми, по повод одбележување на значајни празници, нивно вклучување околу организирање на ученички екскурзии, иницира и спроведува активности за подобрување на квалитетот на училиштето итн.).</p> <p>Од дискусијата во фокус групата со родители на: тврдењето: „Дали и колку се вклучени родителите во наставни и воннаставни активности во училиштето“? Родителите одговориле дека биле често вклучувани во активности во училиштето. Во воннаставни активности, родителите се изјасниле дека редовно учествуваат во хуманитарни акции, новогодишни базари, и сл.</p> <p>Информациите што се однесуваат на сите аспекти од работата на училиштето им се достапни на родителите во пишана и/или електронска форма. Училиштето презема добро испланирани активности за вклучување на родителите во подобрување на воспитно-образовната работа на училиштето на повеќе нивоа. Постои пишана документација за прифатени и реализирани идеи од родителите/старателите за подобрување на воспитно образовниот процес во училиштето. Мислењата и ставовите на родителите/старателите се почитуваат и влијаат на одредени одлуки кои се донесуваат во училиштето.</p>
--	--	--

	<p>Соработка со општината и урбаната заедница</p>	<p>Се анализираа повеќе извори на податоци: прашалници за наставниците и за учениците, интервју со директорот и стручната служба, како и фокус група со наставниците.</p> <p>Анкетирани беа 28 наставника. На тврдењето: Учествувам во спроведување на заеднички проекти со општината кои се од интерес на училиштето и заедницата целосно се согласуваат 12 наставника или 43%, се согласуваат малку поголем број од нив 13 наставника или 46 %, не се согласуваат 2 наставника или 7% додека целосно не се согласува само 1 наставник или 4%.</p> <p>Од учениците, анкетирани беа 81 ученика. На тврдењето: Во училиштето добивам поддршка и помош при решавање на некој проблем целосно се согласуваат 42%, 31 ученик, поголем број од нив се согласуваат со тврдењето 45%, 33 ученика, мал број од нив 11%, 8 ученика не се согласуваат додека целосно не се согласуваат со тврдењето само 2% или 2 ученика од анкетираниите.</p> <p>Од добиените информации од фокус групата со наставници и од интервјутото со директорот и стручната служба, училиштето соработува со локалната заедница преку низа општествени, културни и образовни активности. Со вклучување на манифестации кои се организираат по различни поводи како што е приемот на првачињата во Детската организација, со посета на локалитети од нашата локална средина, преку учество на трибини, дебати, форуми и сл.</p>
--	--	--

	<p>Извори на податоци</p> <p>Извештај за работа на училиштето (полугодишен, годишен); записници од советот на родители и родителски средби; анкети и интервјуа со директорот, родителите, наставниците и со стручните соработници; анкета/интервју со претставник на локалната заедница; статут на училиштето; интернет-страница на училиштето; договори и меморандуми за соработка со општината и различни организации/институции; извештаи од организирани акции, трибини, дебати, предавања со родителите и со претставниците на локалната заедница; документација за добиени спонзорства и донации</p>	
	<p>Превенција и заштита од насилство</p>	<p>Се анализираа повеќе извори на податоци: прашалници за наставниците, родителите и за учениците, интервју со директорот и стручната служба, фокус групи со наставниците, родителите и со учениците, како и записниците /извештаите од реализација на работилници, во однос на спречување и справување со насилство.</p> <p>Анкетирани беа 28 наставника. На тврдењето: Со моите ученици спроведувам активности за превенција на насилство и ненасилно решавање конфликти целосно се согласуваат 64% или 18 наставника, а помал број се согласуваат 36 % или 10 наставника дека спроведуваат активности од типот на работилници и други активности за ненасилно разрешување конфликти.</p>

		<p>На тврдењето од анектираните 28 наставника, Во училиштето се работи со сите ученици кои се учесници на врсничко насилство целосно целосно се согласуваат 61% или 17 наставника, помал број се согласуваат 36 % или 10 наставника додека целосно не се согласува само 1 наставник или 4%.</p> <p>Анкетирани беа 81 родитела. На тврдењето: Запознаен/а сум со училишниот протокол за превенција и постапување во случаи на насилство целосно се согласуваат 40% или 32 родитела, поголем број се согласуваат 46% или 37 родители, не се согласуваат 11% или 9 родители, додека целосно не се согласуваат 4% или 3 родители.</p> <p>На тврдењето Во училиштето се спроведуваат активности за превенција на насилство и ненасилно решавање конфликти целосно се согласуваат 40% или 32 родители, поголем број се согласуваат со тврдењето (47% или 38 родители), не се согласуваат 10 родители или 12% додека само 1 родител или 1% целосно не се согласува со тоа дека во училиштето се спроведуваат активности за превенција на насилство и ненасилно решавање конфликти.</p> <p>Од анкетираниите 81 родитела, на тврдењето: „ Училиштето добро се справува при појава на насилство целосно се согласуваат 49% или 40 родители, се согласуваат 41% или 33 родители, многу мал број не се согласуваат (10%, 8 родители). Повторно податоци кои кажуваат дека многу мал број на родители, но сепак постои дека училиштето добро се справува при појава на насилство. Тоа најверојатно се должи на слабата информираност на родителите за тоа.</p>
--	--	---

		<p>Од учениците, анкетирани беа 81 ученика. На тврдењето: Знам како треба да постапам ако забележам или ми се случи врсничко насилство во училиштето целосно се согласуваат 39%, 29 ученика, поголем број се согласуваат 46%, 34 ученика, додека 12%, 9 ученика не се согласуваат за да само 3%, 2 ученика целосно не се согласуваат со тврдењето. Најголем дел од учениците знаат како треба да постапат ако им се случи или забележат дека има врсничко насилство во училиштето.</p> <p>На тврдењето Во училиштето работиме на решавање конфликти и спречување насилство целосно се согласуваат 39%, 29 ученици, поголем број од анкетираниите ученици се согласуваат 51%, 38 ученика, не се согласуваат само 7 %,5 ученици и целосно не се согласуваат 3%, 2 ученика со тврдењето.</p> <p>Од спроведеното интервју со директорот и со стручната служба, како и од фокус групата со наставници, се добија информации дека учениците на одделенските часови се реализираат работилници од програма за ОЖВ за решавање конфликти и спречување насилство. Исто така, учениците на одделенските часови се запознаваат со протоколите за справување со насилство, како и за начините за пријавување на насилство.</p> <p>Од дискусијата во фокус групата со родители на прашањата: „Колку се задоволни од грижата за општата добросостојба на нивните деца во</p>
--	--	---

		<p>училиштето“? „Имаат ли можност да се обратат некому кога имаат проблем“? одговориле дека се задоволни од тоа како училиштето, односно наставниците се грижат за добросостојбата на нивните деца. Тие дополнително се изјасниле дека кога имаат некој проблем, најчесто и најпрво се обраќаат кај одделенските раководители, а потоа кај стручните служби.</p> <p>Исто така од дискусијата во фокус групата со родители на прашањата: Колку често се случуваат различните видови насилство во училиштето и како училиштето се справува со истите? родителите одговориле дека досега немале никаков проблем со насилство врз учениците. Исто така, одговориле дека доколку имаат некаков проблем поврзан со насилничко однесување од страна на учениците, го пријавуваат на одделенскиот раководител. Исто така родителите одговориле дека кога се случува некое од децата да манифестира несоодветни облици на однесување, во тој случај, родителите се повикуваат на советување кај училишниот педагог.</p> <p>Од дискусијата во фокус групата со ученици на прашањата: Дали има насилство(физичко, психолошко,сајбер) помеѓу учениците, или од страна на наставниците?Како се реашваат случаите на насилство? Учениците одговориле дека во училиштето е забрането секаков облик на насилство. Исто така, учениците се изјасниле дека во училиштето нема појава на насилство помеѓу учениците(освен некои мали несогласувања помеѓу учениците), а исто така, од страна на наставниците нема насилство врз учениците. Доколку се појави некој вид на насилство, учениците знаат каде да се обратат. Тие, исто така, знаат дека за секаков вид на несоодветно однесување, односно агресивно однесување, согласно законот за основно образование се упатуваат на советување кај педагогот на училиштето, за кое се информирани и нивните родители, кои исто така се упатуваат на советување кај психологот. Учениците се изјасниле дека знаат дека во училиштето постои Правилник за изречување на педагошки мерки за прекршување на правилата на однесување на училиштето.</p>
--	--	--

		<p>Училиштето води евиденција за појавените форми на насилство. Училиштето недоволно реализира активности од Програмата за превенција од насилничко однесување. Исто така, има процедури за конструктивно работење со сите ученици кои се дел од врсничко насилство и со нивните родители.</p>
	<p>Заштита од пушење, алкохол и од дрога</p>	<p>Се анализираа повеќе извори на податоци: прашалници за наставниците, родителите и за учениците, интервју со директорот и стручната служба, разгледување на записници и извештаи од реализирани работилници за превенција од средства на зависност, од предавања, советувања итн.</p> <p>Анкетирани беа 28 наставника. На тврдењето: Учествувам во реализација на работилници со ученици за превенција од пушење, алкохол и дрога целосно се согласуваат 50% или 14 наставника, помал број се согласуваат 46 % или 13 наставника додека не се согласуваат со тврдењето 4% од анкетираниите наставници или 1 наставник.</p> <p>Најголем дел од наставниците учествуваат во реализација на работилници со ученици, за превенција од пушење, алкохол и дрога.</p> <p>Анкетирани беа 81 родител. На тврдењето: Во училиштето се преземаат мерки за превенција од алкохол, пушење и дрога целосно се согласуваат (51%, 41 родител), помал број од нив се согласуваат 43%, 35 родители, мал број од нив не се согласуваат (5%, 4 родители) додека целосно не се согласува 1% или 1 родител.</p>

		<p>Анкетирани беа 74 ученика. На тврдењето: Учествувам во работилници за заштита од штетните влијанија на пушењето, алкохолот и наркотичните средства Целосно се согласуваат 41%, 30 ученици, се согласуваат поголем број 46%, 34 ученици, не се согласуваат 12%, 9 ученици и целосно не се согласува само 1 ученик.</p> <p>Во Годишната програма за работа има и програма за превенција од штетното влијание на тутунот, алкохолот и дрогата. Од страна на стручната служба се реализираат содржини од оваа програма со ученици почнувајќи од шесто до деветто одделение, се држат предавања на оваа тема, а исто така во училиштето се повикуваат и стручни лица - лекари како и инспектори од МВР кои на учениците им држат предавања на оваа тема. Сметаме дека информираноста на учениците придонесува да си го чуваат здравјето и кај нив да се побуди свест за здрав живот, како и за последиците кои може да се појават од овие пороци.</p> <p>Во училишната зграда, на видни места, има истакнато знаци за забрана од пушење, внесување и консумирање алкохол. Во училиштето се реализираат мал број активности за заштита од штетните влијанија на пушењето, алкохолот и наркотичните средства.</p>
	<p>Хигиена и заштита од болести</p>	<p>Анализирани беа повеќе извори на податоци: прашалници за родителите и за учениците, разгледување на реализирани работилници и предава, како и увид во училишните простории и извештаи/анализи од санитарни и здравствени инспектори.</p> <p>Анкетирани беа 81 родитела. На тврдењето: „Хигиената во училиштето е на високо ниво“, голем број од родителите целосно се согласуваат (43</p>

		<p>се согласуваат (43% или 35 родители), не се согласуваат 11% или 9 родители додека целосно не се согласуваат 5% или 4 родители со тврдењето.</p> <p>Анкетирани беа 74 ученика. На тврдењето: Училиштето е чисто и уредно целосно се согласуваат 38%, 28 ученика, поголем број од нив се согласуваат 47%, 35 ученици, не се согласуваат 11%, 8 од анкетираниите ученици и целосно не се согласуваат 4% или 3 од учениците со тврдењето.</p> <p>Во училиштето тоалетите се чисти и дезинфицирани во секое време од денот и ги задоволуваат законските прописи. Училиштето еднаш годишно врши дезинфекција, дезинсекција и дератизација. Воспитно делува учениците да ја одржуваат личната хигиена, почнувајќи од најрана возраст да ги научи на хигиенски навики. Дворот на училиштето е чист и хортикултурно уреден(учениците реализираат еколошки и хортикултурни активности, заедно со наставниците) Во дворот на училиштето, во секоја училница и во ходниците има корпи за отпадоци. Училиштето има програма за превенција од заразни болести. Сите вработени и ученици редовно вршат систематски прегледи. Во училиштето има повеќе вработени кои имаат сертификат за давање на прва помош, и има кутија со потребните медицински средства за прва помош, поставена на видно место во училиштето.</p>
	<p>Грижа за безбедноста на учениците и вработените</p>	<p>Во училиштето има поставено ПП апарати кои редовно се сервисираат. Хидрантите се функционални и има документ за извршено мерење на громобранска инсталација. Во училишната зграда постои план за евакуација кој е поставен на видно место и еднаш годишно се врши симулација за брзо</p>

		<p>напуштање на зградата во случај на елементарни непогоди и друга опасност.</p>
	<p>Грижа за учениците од социјално загрозуени семејства</p>	<p>Училиштето ги идентификува и обезбедува материјални средства за учениците од социјално загрозуени семејства. Училиштето континуирано соработува со родителите/старателите, локалната заедница и со други релевантни институции (центарот за социјална работа, хуманитарни и невладини организации и деловната заедница) за помош и поддршка на учениците од социјално загрозуени семејства.</p>
	<p>Грижа за учениците со здравствени проблеми</p>	<p>Училиштето обезбедува реализација на настава за учениците што поради здравствени причини подолго време отсутуваат од редовната настава.</p> <p>Реализацијата на наставата се спроведува во соработка со родителите/старателите, локалната заедница и/или други релевантни институции (здравствените установи, центарот за социјална работа).</p>

	<p>Грижа за учениците со емоционални тешкотии</p>	<p>Се анализираа повеќе извори на податоци: прашалници за наставниците, родителите и за учениците, интервју со директорот и стручната служба, како и разговор со фокус групи со родителите и со учениците.</p> <p>Анкетирани беа 57 наставника. На тврдењето: Учениците и родителите во училиштето добиваат соодветна поддршка и помош за решавање на проблемите целосно се согласуваат 64% или 18 наставника, се согласуваат помал број или 32% (9 наставници) а не се согласуваат 4% или 1 наставник.</p> <p>Анкетирани беа 81 родитела. На тврдењето: Училиштето се грижи за добросостојбата на моето дете целосно се согласуваат 53% или 43 од родителите, се согласуваат 42% или 34 родители многу мал број не се согласуваат 5% или 4 родитела со тврдењето Голем дел од родителите се согласуваат дека училиштето се грижи за добросостојбата на нивните деца. Има одредени родители (4) кои не се согласуваат со ова тврдење, што значи дека треба да се поработи на тоа.</p> <p>Од анкетираниите 81 родители, на тврдењето: Училиштето се грижи за емоционалната состојба на моето дете целосно се согласуваат 51% или 41 родител, се согласуваат 43% или 35 родители со тврдењето, додека не се согласуваат 6% или 5 од анкетираниите родители.</p> <p>Анкетирани беа 74 ученика. На тврдењето: Кога имам потреба од помош, можам да се обратам на раководителот на паралелката или на друг наставник целосно се согласуваат 46%, 34 од учениците, речиси идентичен број се согласуваат со тврдењето 45%, 33 ученика, многу мал број не се согласуваат 7%, 5 од учениците и само 2% или 2 од учениците целосно не се согласуваат со тврдењето.</p>
--	--	--

		<p>Од анкетираниите 74 ученици, на тврдењето: Можам слободно да барам совет и поддршка од педагогот/психологот во училиштето целосно се согласуваат 45%, 33 од учениците, се согласуваат речиси идентичен број 46%, 34 ученици, мал број не се согласуваат 7%, 5 ученика и целосно не се согласуваат 2%, 2 ученика.</p> <p>Од дискусијата во фокус групата со ученици на прашањата: Имате ли каде да се обратите доколку имате проблем, се чувствувате лути, тажни, ислашени или сл.? Како вообичаено постапувате во вакви случаи? Учениците одговориле дека се запознати дека во училиштето постои стручна служба за советување на учениците, каде можат да добија било каква помош и поддршка кога имаат проблем со другарите, кога имаат некои конфликти, омраза, или друг вид на несоодветно однесување. Доколку се чувствуваат лути, тажни, ислашени вообичаено го информираат одделесниот раководител, кој најпрво разговара со нив, а потоа ги упатува на советување кај стручната служба.</p> <p>Училиштето има програма/план за поддршка на учениците кои имаат потешкотии во учењето, ученици со посебни потреби, ученици кои имаат емоционални проблеми и стручните соработници редовно реализираат работилници со ваквите ученици.</p> <p>Стручната служба во училиштето има механизми за препознавање на емоционалните тешкотии кај учениците.</p>
--	--	---

		<p>Стручната служба има чести средби со ученици кои се соочуваат со проблеми од различна природа, а средбите најчесто се преку советодавни разговори. Во училиштето се спроведуваат активности за социо-емоционално учење.</p>
	<p>Давање помош при изборот за продолжување образованието</p>	<p>Се анализираа повеќе извори на податоци (прашалник за родители, интервју со директорот и стручната служба, програмата за професионално информирање и ориентирање на учениците, програмата за работа на стручните соработници итн.)</p> <p>Беа анкетирани 81 родител. На тврдењето: Училиштето дава информации и поддршка при избор на понатамошното образование на учениците целосно се согласуваат 52% или 42 родители, се согласуваат 41% или 33 родители, многу мал број 6% или 5 родители не се согласуваат и целосно не се согласува само 1 родител со тврдењето.</p> <p>Училиштето има изготвено Програма за професионално информирање и ориентирање на учениците по завршување на основното образование, според која работи со учениците од деветто одделение. За продолжување на образованието на учениците во некое од средните училишта со учениците од деветто одделение од страна на стручната служба се прават презентации околу професионалното информирање на учениците, се спроведува анкета за да се видат какви се желбите и интересите на учениците за продолжување на нивното средно образование, се организираат заеднички родителски среќавања за деветто одделение на кои и родителите се запознаваат со струките и профилите во средните училишта, како и условите за запишување.</p> <p>Училиштето навремено им обезбедува на учениците јасни и точни</p>

		<p>информации за можностите за продолжување на образованието. За таа цел организира сопствени активности и користи промотивни материјали од образовните институции за професионална ориентација на учениците. Исто така, училиштето ги повикува средните училишта во градот да направат презентација на струките кои ги имаат во своето училиште и да им објаснат на учениците кои се условите за запишување во дадените струки.</p> <p>Училиштето редовно ги информира родителите и учениците за помошта што можат да ја добијат преку пишани и усни соопштенија.</p>
<p>Документи</p> <p>Упатство за постапката за пријавување и заштита на ученик жртва на која било од формите на насилство, злоупотреба и занемарување</p> <p>Правилник за начинот на запишување на децата кои не се вклучени во настава, а се со надмината возрасна граница</p> <p>Програма за професионална ориентација за учениците од осмо и деветто одделение</p> <p>Упатство за одржување училишни објекти</p> <p>Правилник за стандардите за исхрана и оброците во основно училиште</p> <p>Извори на податоци</p> <p>Кодекс на однесување; куќен ред на училиштето; набљудување на условите во училиштето; протокол за превенција и заштита од насилство; анкети/интервјуа со наставниците, родителите и со учениците; педагошка евиденција за изречени педагошки мерки; записници од советувања; извештај за работа на училиштето (полугодишен, годишен); записници од советот на родители и родителски средби; анкети и интервјуа со директорот, родителите, наставниците и со стручните соработници; педагошка евиденција и документацијата; организирани трибини, дебати, предавања со учениците, родителите и со претставниците на локалната заедница за теми поврзани со: ментално здравје, социо-емоционални вештини, здраво живеење и сл.; записници од спроведените активности за професионална ориентација.</p>		

Резиме

Училиштето „Кочо Рацин“ Нов Дојран, е препознатливо во локалната средина како модерно, квалитетно и безбедно училиште со препознатлив идентитет. Училиштето ги афирмира активностите и постигнувањата на училиштето и учениците што е една од главните развојни цели кои со утврдена динамика на активности се реализираат во изминатите две години.

Училиштето има Кодекс на однесување, и облекување во кој се поставени принципите и правилата на однесување во училиштето на сите структури и истиот редовно се ажурира. Родителите и учениците се запознаени со Кодексот на повеќе начини и училиштето постојано се залага за негово почитување како и за соодветно постапување доколку истиот не се почитува. Во училиштето има добра работна атмосфера што произлегува од добриот однос меѓу вработените, вработените и учениците раководниот орган и учениците. Се соработува и на ниво на стручни активи по одделенија и наставни предмети околу работи поврзани со воспитно-образовниот процес. Во училиштето не постои говор на омраза, провокации и навреди. Сите субјекти во училиштето максимално се трудат средината да биде поттикнувачка за учениците и да биде пријатна средина за учење. Постои позитивна клима.

Училиштето има куќен ред, кој го почитуваат учениците и вработените. Учениците и родителите се навремено информирани за сите работи што се од нивен интерес, учениците се вклучени во процесот на решавање проблеми и давање свое мислење, предлози и идеи, родителите се чувствуваат слободни да поставуваат прашања и да ги посочуваат проблемите со кои се соочуваат нивните деца и вклучени се во различни активности на училиштето. Училиштето се грижи за заштита и унапредување на правата на учениците и реализира активности за запознавање на учениците во однос на заштита на детските права. Сите вработени ги знаат и почитуваат правата на децата. Училиштето е отворено за соработка со родителите почитувајќи ги нивните аргументирани идеи за подобрување на воспитно-образовниот процес. Соработката со локалната средина училиштето ја планира и остварува со цел да се стават сите ресурси на локалната средина во функција на училиштето што се од интерес за воспитно образовната работа. Училиштето има Протокол за превенција на насилство и дискриминација и поголем дел од родителите и учениците се запознаени со истиот и постапувањето по него. Училиштето се грижи за социоемоционалната добросостојба на учениците. Училиштето презема низа активности со кои пружи помош при изборот за продолжување на образованието. Во училиштето функционираат Ученички парламент, кој го сочинуваат претседателите на заедниците на паралелката. Ученичкиот парламент го одразува етничкиот состав на учениците во училиште. Во училиштето има Ученички правобранител.

~~Учениците навремено и целосно се информирани од претставникот на Ученичкиот парламент за работи кои се од нивен интерес. Учениците, преку Ученичкиот парламент учествуваат во решавањето на проблемите и донесувањето заклучоци. Ученичкиот парламент предлага и спроведува активности за подобрување на работата во училиштето. Постојат најмалку пет реализирани иницијативи на Ученичкиот парламент. Учениците членови на ученичкиот парламент редовно се покануваат и присуствуваат на состаноци на училиштен одбор.~~

Клучни јаки страни

- Училиштето ужива углед во градот и општината
- Училиштето користи различни начини на промовирање на активностите и постигнувањата на учениците.
- Училиштето постојано се залага за почитување на Кодексот на однесување
- Училиштето, за афирмирање на наставните и на воннаставните активности, како и за промовирање на меѓуетничка интеграција, соодветно ги користи различните медиуми(интернет страница, социјални мрежи, локални медиуми, ученичко катче и сл.).
- Училиштето има протокол во кој се дефинирани сите облици на насилство и начините на постапување. Протоколот е достапен за сите (наставниците, учениците и родителите). Вработените ја знаат својата улога и одговорност во процесот на заштита на детето. Училиштето води евиденција за појавените форми на насилство. Во училиштето се постапува според протоколот за секој облик на насилство, манифестиран од страна на возрасните и учениците.
- Училиштето навремено им обезбедува на учениците јасни и точни информации за можностите за продолжување на образованието. За таа цел организира сопствени активности и користи промотивни материјали од образовните институции за професионална ориентација на учениците.

Слаби страни

- Дobar дел од учениците се чувствуваат неприфатени од своите соученици, кое мислење го потврдуваат и дел од родителите.
- Дobar дел од учениците не искажуваат позитивен став кон одењето во училиште.
- Недоволно учество на учениците во работилници за заштита од штетните влијанија на пушењето, алкохолот и наркотичките средства.
- Недоволно учество на учениците во работилници за заштита и превенција од штетните влијанија на насилното однесување.

Приоритети

- Во училиштето да се применат и пронајдат активности, методи и начини за прифаќање на учениците од своите соученици.
- Да се пронајдат причините заради кои учениците не искажуваат желба за одење на училиште и да се надминат
- Поголемо вклучување на учениците во активности, предавања, работилници за превенција на различни видови на насилство .
- Поголемо вклучување на учениците во активности, предавања, работилници за заштита од штетните влијанија на пушењето, алкохолот и наркотичките средства.

4 Подрачје: Управување, раководење и креирање политики

Индикатори	Теми
Управување и раководење со училиштето	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Управување со училиштето ➤ Раководење со училиштето ➤ Управување и раководење со ресурсите ➤ Раководење со кадарот ➤ Следење и унапредување на наставниот процес
Цели и креирање на училишната политика	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Процедури за креирање на училишната политика ➤ Резултати од развојно планирање ➤ Планирање и управување со училишниот буџет

Индикатори	Теми	Добиени податоци
Управување и раководење со училиштето	Управување со училиштето	Со цел прибирање податоци за анализа на темата, разгледувани беа соодветните документи во поглед на темата, имено, интервју со директорот и стручната служба на училиштето, прашалник за наставници, прашалник за родители, фокус група со родители и документите со кои располага училиштето во доменот на своето управување и раководење – Документ од избирање на член на УО, решение за член во УО, деловник за работа на УО и записници од состаноци на УО

		<p>Од анкетираниите 35 наставници ,на тврдењето: Во училиштето се практикува соработка помеѓу раководството, воспитно-образовниот кадар, учениците и родителите при донесувањето на одлуки, наставници 14 (40%) одговориле со целосно се согласувам, 20 (57%), одговориле дека се согласуваат, 1 (3%) наставник не се согласува со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам дека постои успешна соработка.</p> <p>Од анкетираниите родители, на тврдењето: Училиштето ме поттикнува активно да се вклучам во различните активности во училиштето, најголем број од родителите 44 (55%) одговориле со целосно се согласувам, 31 (39%) одговориле дека се согласуваат со ова тврдење , 4 родители (5%) не се согласуваат со тврдењето и 1 (1%) родители одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Исто така 80 родители на тврдењето: Училишниот одбор транспарентно ги објавува сите донесени одлуки, 32 (41%) родители одговориле со целосно се согласувам, 40 (51%) одговориле дека се согласуваат, 5 родители (6%) не се согласуваат со тврдењето и 1 (1%) родители одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Во фокус групата со родители беа присутни 10 родители при што на прашањето: „Колку добивате информации за работата на училиштето од страна на Советот на родители и Училишниот одбор“ одговориле следно:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) родителите не се информирани за работата на Советот на родители и секогаш транспарентни; б) Училишниот одбор не споделуваат информации за работата на училиштето, тековните проблеми и не секогаш се транспарентни. <p>Во врска со интервју со директор и стручна служба, на прашањето: „Соработката помеѓу директорот на училиштето и Училишниот одбор“ се добија информации</p>
--	--	---

		<p>дека соработката е на највисоко ниво, секогаш навреме се известени за сите случувања и состаноци со целокупното работење на самото училиште,,Дојдовме до сознание дека соработката помеѓу директорот на училиштето и Училишниот одбор е на највисоко ниво, секогаш навреме се известени за сите случувања и состаноци со целокупното работење на самото училиште. Состаноците се одржуваат редовно и истите се евидентирани според Законот за основно образование.</p> <p>Од Статутот на училиштето произлегуваат надлежностите на органите за управување и раководење. Орган на управување во училиштето е Училишниот одбор.</p> <p>Училишниот одбор во нашето училиште го сочинуваат 7 члена и тоа:</p> <ul style="list-style-type: none"> -1 претставник од основачот, -3 претставници одродителите и - 3 претставника од наставниците. <p>Решенијата на членовите на УО се доставени во регистарот наменет за УО.</p> <p>Училишниот одбор редовно свикува состаноци предвидени со програмата но понекогаш и дополнително по интерна потреба во училиштето. Членовите на училишниот одбор за состаноците се известуваат писмено со покани или по електронски пат најмалку два дена пред одржување на состаноците. Присутноста на членовите е доставена во регистарот за УО. На состаноците се води записник со однапред одреден записничар. Записниците во записничката книга се заверуваат. Одлуките што се донесуваат на состаноците се уредно доставени во регистарот и заверени.</p> <p>Според програмата за работа на Училишниот одбор се разгледува:</p> <p>Годишната програма за работа на училиштето, успехот и поведението на учениците, се состанува при разгледување на приговори и жалби од страна на вработените и учениците. Предлага финансиски план за користење средства во училиштето за тековната година. Се состанува и дава свое мислење по објавени огласи за прием на наставници, директор и друг кадар во училиштето. Донесува</p>
--	--	---

		<p>одлуки за годишен попис на постојните средства, побарувања, обврски и сл.</p> <p>Врз основа на анкетните прашалници и дискусиите спроведени со наставниците, учениците, родители, стручни соработници и директорот заклучивме дека во училиштето постои добра соработка помеѓу управувањето, раководството, воспитно-образовниот кадар, учениците и родителите при донесувањето на одлуки. Родителите во најголем број се вклучени во различни активности и добиваат навремени информации за работата на училиштето. Училишниот одбор е транспарентен во својата работа и за сите одлуки кои се носат на состаноците членовите на училишниот одбор одлучуваат независно еден од друг.</p>
	<p>Раководење со училиштето</p>	<p>Во врска со фокус групата со наставници за прашањето: „Колку, како наставници, сте вклучени во планирање на развојни цели и понатамошните активности на училиштето? Доколку на сте биле вклучени во комисијата за изготвување развојна програма, на кој начин сте добиле информации за стратешките цели на училиштето и активностите за нивно постигнување“? заклучивме дека информации за стратешките цели на училиштето и активностите за нивно постигнување се добиваат на Наставнички совет, а наставниците со свои мислења и предлози се вклучуваат во планирање на развојните цели и активности.</p> <p>Во врска со интервју со директор и стручна служба, за прашањето: „Планирање и обезбедување квалитет во училиштето се постигнува со тоа што Училишниот одбор учествува во донесување и предлагање на сите документи со кои располага училиштето (предлага Годишна програма за работа на училиштето, Извештај за работа на училиштето до Советот на Општината, донесува Развојна Програма на училиштето, Статут на училиштето, објавува јавен оглас за избор на директор, дава предлог до директорот за избор на наставници и стручни соработници, одлучува по приговори и жалби на вработените, родителите и учениците и сл.“, дојдовме до сознание дека планирање и обезбедување квалитет во училиштето се постигнува со тоа што Училишниот одбор учествува во донесување и предлагање на сите документи со кои располага училиштето (предлага Годишна програма за работа на училиштето, Извештај за работа на училиштето до Советот на општината, донесува Развојна Програма на училиштето, Статут на училиштето и сл.).А) При изготвување на развојното планирање учествуваат сите субјекти и тоа: наставниците, стручните</p>

		<p>соработници, директорот, родителите, учениците и претставник од локалната заедница, преку нивно анкетирање и одговарање на прашалници.</p> <p>Соработката на сите овие чинители не задоволува.</p> <p>Раководниот орган – на училиштето е директорот кој е обврзан според ЗОО да има годишна програма за неговата работа која влегува и во склоп на годишната програма за работа на училиштето. Работата на директорот е пред се насочена кон унапредување на сите сегменти на работа и остварување на целите и задачите предвидени со програмата. Раководниот орган редовно одржува состаноци во текот на учебната година преку Наставнички совет, Совет на одделенски и предметни наставници, со стручните активи на училиштето како и со Советот на родители. Ја следи работата на вработените во училиштето.</p> <p>Како орган на раководење успешно ги согледува, ги координира и ги обединува сите активности и потреби на сите вработени во училиштето. Раководниот орган постојано ја поттикнува, развива и следи тимската работа. Донесува праведни и одговорни одлуки и има професионален однос кон работата која се заснова на најнови вештини и има способност да комуницира со учениците, вработените и родителите. Иницира и успешно спроведува промени во работењето на училиштето, ги подобрува условите за работа со изведување на градежни работи и во центарот на своето работење ги става постигањата на учениците како и подобрувањето на имиџот на училиштето. Успешно и продуктивно остварува соработка со градоначалникот, локалната заедница, невладиниот сектор, со другите основни и средни училишта и ред други институции.</p> <p>Раководниот орган – директорот секогаш ги реализира одлуките на училишниот одбор.</p>
	<p>Управување и раководење со ресурсите</p>	<p>Од анкетираниите 99 ученици, на тврдењето: Училишната библиотека е достапна за сите ученици, најголем број од учениците 77 (78%) одговориле со целосно се согласувам, 21 ученици (21%) одговориле дека се согласуваат, 0 ученици (0%) не се согласуваат со тврдењето и 1 (1%) од учениците одговориле со целосно не се согласувам.</p>

		<p>Во анкетата спроведена меѓу <u>99 ученици</u> на тврдењето: Можам да земам книга од училишната библиотека во секое време, најголем број од учениците 51 (52%) одговориле со целосно се согласувам, 40 ученици (40%) одговориле дека се согласуваат, 7 ученици (7%) не се согласуваат со тврдењето и 1 (1%) од учениците одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од анкетираниите 99 ученици, на тврдењето: Библиотеката е место каде можам да читам и учам во пријатна атмосфера, 34 ученици (34%) одговориле со целосно се согласувам, 52 ученици или (53%) одговориле дека се согласуваат, 8 ученици (8%) не се согласуваат со тврдењето и 5 или (5%) од учениците одговориле со целосно не се согласувам.</p>
	<p>Раководење со кадарот</p>	<p>Во училиштето од анкетираниите 35 наставници, на тврдењето: Директорот и стручните соработници следат најмалку два мои наставни часови во текот на едно полугодие, најголем број од наставниците 27 (77%) се изјасниле дека целосно се согласуваат дека директорот и стручните соработници следат најмалку два наставни часови во текот на едно полугодие, 8 наставници (23%) одговориле дека се согласуваат, 0 наставник (0%) не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам</p> <p>На тврдењето: Наставниот кадар во училиштето е квалитетен и компетентен, од анкетираниите 80 родители 43 (54%) одговориле со целосно се согласувам, 34 (43%) одговориле дека се согласуваат, 1 родител (1%) не се согласува со тврдењето и 1 (1%) родител одговорил со целосно не се согласувам.</p> <p>Во врска со фокус група со наставници за прашањето: „Колку училиштето го цени ангажманот на наставниците кои дополнително се ангажираат преку професионален развој, внесување иновации во работата, постигнување резултати со учениците? Дали мислите дека во училиштето, процедурите</p>

		<p>за кариерно напредување се применуваат првично/фер“?Објаснете „дојдовме до сознание дека училиштето секогаш го поддржува но не го наградува наставникот во дополнително ангажирање во сите области. Процедурите за кариерно напредување се применуваат правично и фер.</p> <p>Во врска со интервју со директор и стручна служба за прашањата: „Со кои предизвици се справувате за обезбедување соодветен наставен кадар и стручни соработници? „Како е организиран процесот на професионален развој на кадарот? Како се спроведува кариеното спроведување, и „Дали училиштето има воспоставено механизми за пофалување/наградување на наставниците кои дополнително се ангажираат преку професионален развој, внесување иновации во работата, постигнување резултати со учениците“? Ако да, кои се механизмите? Дојдовме до сознание дека обезбедувањето на наставен кадар и стручни соработници училиштето навремено го обезбедува, професионалниот развој на кадарот се спроведува преку посета на обуки, семинари, организирани од страна на БРО, како и интерни обуки организирани од страна на училиштето. Училиштето има воспоставено механизми за пофалување, наградување на наставници кои дополнително се ангажираат и постигнуваат резултати со учениците.</p> <p>Во нашето училиште има соодветен наставен кадар за реализација на сите наставни планови и програми, како и стручни соработници.</p> <p>Врз основа на анкетните прашалници и дискусиите спроведени со наставниците, учениците, родители, стручни соработници и директорот заклучивме дека најголем број на наставници се изјасниле дека имаат посета од директорот и стручните соработници најмалку два наставни часови во текот на едно полугодие.</p> <p>Родителите во поголем број се изјасниле дека наставниот кадар е соодветен. Наставниците секогаш се поддржани од страна на училиштето за кариерно напредување и дополнително ангажирање, но, не се наградени.</p> <p>Обезбедувањето на наставен кадар и стручни соработници училиштето навремено го обезбедува. Постои напредок во промовирање на училиштето.</p> <p>Сите залагања се резултат на стручноста на раководниот тим и вклученост на наставниците, стручните соработници и се разбира, на учениците и нивните родители.</p>
--	--	---

<p>Следење и управување на наставниот процес</p>	<p>Од анкетираниите 35 наставници, на тврдењето: Директорот и стручните соработници следат најмалку два мои наставни часови во текот на едно полугодие, најголем број од наставниците 27 (77%) одговориле со целосно се согласувам, 8 наставници (23%) одговориле дека се согласуваат, 0 наставник (0%) не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Во училиштето анкетирани се 35 наставници, на тврдењето: За моите наставни часови добивам конструктивна повратна информација, најголем број од наставниците 23 (66%) изјасниле дека целосно се согласуваат дека за следените наставни часови добиваат конструктивна повратна информација, 11 (31%) наставника одговориле дека се согласуваат, 1 наставник (3%) не се согласува со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Во врска со фокус групата со наставници на прашањето: „ Како се одвива процесот на следење на квалитетот на релациција на наставата? „</p> <p>а. Кој следи?</p> <p>б.Честота на следење</p> <p>в.Процес на давање повратна информација.</p> <p>д. Усогласување на планирањето/наставата со дадените препораки“, дојдовме до сознание дека процесот на следење на квалитетот на реализација на наставата се одвива четирипати годишно и тоа двапати во првото полугодие и двапати во второто полугодие, преку посета на часовите од страна на директорот и стручната служба. По следењето наставниците добиваат повратна информација за посетениот час.</p> <p>Во врска со интервју со директор и стручна служба за прашањето: „ Како се одвива процесот на следење на квалитетот на релациција на наставата? „</p> <p>а. Кој следи?</p> <p>б.Честота на следење</p> <p>в.Процес на давање повратна информација.</p> <p>д. Усогласување на планирањето/наставата со дадените препораки “ дојдовме до</p>
---	--

		<p>сознание дека:</p> <p>а) Квалитетот на реализацијата на наставата го следат директорот и стручната служба;</p> <p>б) Секој наставник најмалку двапати во текот на полугодие е следен од страна на директорот и стручната служба;</p> <p>ц) По следењето на наставата наставниците добиваат повратна информација за успешноста на реализацијата на часот и доколку има забелешки и констатирани слабости на тоа се укажува за во иднина да се коригираат;</p> <p>д) Реализацијата на наставната содржина по наставни предмети е усогласена со планирањата на наставниците во годишните и тематско- процесното планирање.</p> <p>Врз основа на анкетните прашалници и дискусиите спроведени со наставниците, стручни соработници и директорот заклучивме дека наставниците имаат посета од директорот и стручните соработници најмалку два наставни часови во текот на едно полугодие и добиваат повратна информација од стручната служба и директорот за истите. Стручните соработници во училиштето заедно со директорот секогаш се подготвени да помагаат, да ги подржуваат наставниците во своите идеи и поради тоа постои взаемна соработка помеѓу сите чинители во воспитно образовниот процес. По посетата на наставните часови стручните соработници секогаш даваат насоки за подобрување на квалитетот на наставата а директорот на училиштето се труди да обезбеди што подобри услови за работа на наставниот кадар за уште поголеми резултати и подобрување на успехот на нашите ученици.</p>
--	--	---

<p>Документи</p> <p>Правилник за формата и содржината на развојната и годишната програма за работа на основното училиште</p>		
<p>Извори на податоци</p> <p>Програма за работа на училишниот одбор, деловник за работа на училишниот одбор, статут на училиштето, записници, одлуки и извештаи од работата на училишниот одбор(годишни, полугодишни, посебни), развојна програма на училиштето, програма за работа на директорот, програма за професионален развој, докази за учество и дисеминација на обуки(списоци, агенди, евалуациски листи), интервјуа со наставници, родители и ученици и УО, распоред и процедури за користење на просторот и материјалите на училиштето, докази за вклученост во регионални, меѓународни мрежи(активности, дописи и апликации), активности и програма за работа на училишната библиотека.</p>		
<p>Цели и креирање на училишната</p>	<p>• Процедури за креирање на училишната</p>	<p>Во училиштето анкетирани се <u>35 наставници</u>, на тврдењето: Во училиштето се практикува соработка помеѓу раководството, воспитно-образовниот кадар, учениците и родителите при донесувањето на одлуки, наставници 14 (40%) одговориле со целосно се согласувам, 20 (57%), одговориле дека се согласуваат, 1 (3%) наставник не се согласува со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p>

<p>политика</p>	<p>политика</p>	<p>Во врска со фокус група со наставници за прашањето: „Колку, како наставници, сте вклучени во планирање на развојните цели и понатамошните активности во училиштето? Доколку не сте биле вклучени во комисијата за изготвување развојна програма, на кој начин сте добиле информации за стратешките цели на училиштето и активностите за нивно постигнување“, дојдовме до сознание дека наставниците со свои мислења се вклучуваат во планирање на развојните цели и активности. Информации за стратешките цели се добиваат на наставнички совет.</p> <p>Во врска со фокус група со родители за прашањето: „Колку училиштето ве вклучива/ве поттикнува да се вклучите во активностите кои ги спроведува? Во какви активности сте биле вклучени и кои биле ефектите. Наведете примери“, дојдовме до сознание дека родителите најчесто биле вклучени при новогодишните и велигденски базари и дека најчесто им било интересно.</p> <p>Врз основа на анкетните прашалници и дискусиите спроведени со наставниците, учениците и родителите заклучивме дека училиштето доволно располага со материјали за работа, опремено е со голем број на нагледни средства и помагала. Во училиштето просторните капацитети со кои располага доволно не ги задоволуваат нашите потреби бидејќи имаме недостаток од училнички простор, а исто така сакаме во училиштето да воведеме кабинетска настава по повеќе наставни предмети. Училиштето целосно го покрива и обезбедува потрошениот материјал за реализација на настава и воннаставните активности. Обезбедувањето на наставен кадар и стручни соработници училиштето навремено го обезбедува. Постои напредок во промовирање на училиштето.</p> <p>Сите залагање се резултат на стручноста на раководниот тим и вклученост на наставниците, стручните соработници и се разбира, на учениците и нивните родители. Во рамките на своите можности во училштето се забележува поголема</p>
------------------------	------------------------	---

		<p>транспарентност, и соработка со сите субјекти (наставници, родители, ученици) со цел да се воспостави систем на чесен менаџмент во водењето на училиштето со цел да се постигне квалитетно и професионално извршување на секојдневните задачи и обврски.</p>
	<p>Резултати од развојно планирање</p>	<p>Во врска со оваа тема од индикаторот Цели и креирање на училишната политика се користеа податоци од повеќе извори на информации.</p> <p>На тврдењето: Информиран сум за резултатите што треба да се постигнат со развојната програма на училиштето и динамиката за реализирање: од анкетираниите 80 родители 36 (46%) одговориле со целосно се согласувам, 37 (47%) одговориле дека се согласуваат, 6 родители (8%) не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) родители одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Во анкетата спроведена меѓу <u>99 ученици</u> на тврдењето: „Информиран/а сум кои активности ги планира училиштето за следниот период,“ се добиени следниве резултати: 45 ученици (45%) одговориле со целосно се согласувам, 46 ученици или (46%) одговориле дека се согласуваат, 6 ученици (6%) не се согласуваат со тврдењето и 2 или (2%) од учениците одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Во врска со фокус група со наставници за прашањето: „Колку, како наставници, сте вклучени во планирање на развојните цели и понатамошните активности во училиштето? Доколку не сте биле вклучени во комисијата за</p>

		<p>изготвување развојна програма, на кој начин сте добиле информации за стратешките цели на училиштето и активностите за нивно постигнување“? дојдовме до сознание наставниците со свои мислења се вклучуваат во планирање на развојните цели и активности. Информации за стратешките цели се добиваат на наставнички совет.</p> <p>Во врска со фокус група со родители на прашањето: „Колку добивате информации од страна на училиштето на :</p> <p>a. Советот на родители (вид на информации кои се споделуваат, задоволство од транспарентноста)</p> <p>b. Училишниот одбор училиштето(вид на информации кои се споделуваат, задоволство од транспарентноста)“, дојдовме до сознание дека Родителите често добиваат информации за работата на училиштето , дека тие се информирани за работата на советот на родители и секогаш транспарентни.Но членовите на УО најчесто не споделуваат информации за работата на училиштето, тековните проблеми и не секогаш се транспарентни.</p> <p>Во врска со интервјуто со директорот и стручна служба за прашање кое се однесува на оваа тема „На кои начини се споделуваат информации со засегнатите страни за резултатите кои треба да се постигнат со развојната програма“ дојдовме до сознание дека информациите се споделуваат согласно законските одредби.</p> <p>При изготвување на развојното планирање учествуваат сите субјекти и тоа: наставниците, стручните соработници, директорот, родителите, учениците и претставник од локалната заедница, преку нивно анкетирање и одговарање на прашалници. Соработката на сите овие чинители задоволува .</p> <p>Составен дел на развојниот план на училиштето се сите елементи потребни за реализација на воспитно - образовниот процес, поткрепени со јасната мисија и визија на училиштето, целите, задачите и активностите на евалуацијата. Планот е донесен за период 3 - 5 години. Подрачја на промени и приоритети се: организација и реализација на наставата, училишниот менаџмент, училишната култура, училишната клима, совршување и професионален развој на наставниците, комуницирање и односи со</p>
--	--	---

		<p>јавноста. Цели на училиштето се: надминување на традиционалната настава и заменување со современа активна настава, обезбедување на навремена и потполна информираност на учениците, родителите и наставниците, Обезбедување взаемно почитување и доверба, обучување на наставниците за користење современи наставни методи, унапредување на формите на соработка со родителите.</p> <p>Планирањето за тековната година се прави по претходна анализа на наставниот процес и со анализа на резултатите од претходната учебна година.</p> <p>Се спроведуваат и анкети меѓу наставниците за да се констатираат добрите и лошите страни на работењето, се врши интервјуирање и анкетање на родителите и наставниците. Исто така се прави и анализа на извештаите за одржани родителски средби, се разгледува извештајот за активноста на родителите. За оваа учебна година како најактуелни и најприфатливи приоритети се:</p> <ul style="list-style-type: none"> -усовршување и професионален развој на наставниците; -примена на интерактивна настава -промовирање на училиштето на разни полиња со цел на подобрување на училишната политика.
	<p>Планирање и управување со училишниот буџет</p>	<p>На тврдењето: Запознаен/а сум како се троши буџетот на училиштето, од анкетираниите 80 родители 21 (27%) одговориле со целосно се согласувам, 41 (52%) одговориле дека се согласуваат, 12 родители (15%) не се согласуваат со тврдењето и 5 (6%) родители одговориле со целосно не се согласувам</p> <p>Од анкетираниите 35 наставници, на тврдењето: Запознаен/а сум како се троши буџетот на училиштето, поголем број од наставниците 11 (31%) одговориле со целосно се согласувам, 18 (51%) наставница одговориле дека се согласуваат, 6 (17%) наставници не се согласуваат со тврдењето и 0 (0%) наставници одговориле со целосно не се согласувам.</p> <p>Од дискусијата со фокус групата на родители на прашањето „Колку добивате информации за работата на училиштето од страна на Советот на родители</p>

		<p>и УО и колку се задоволни од транспарентноста на нивната работа“, дојдовме до сознание дека родителите не често добиваат информации за работата на училиштето. Тие во голема мера не се запознати со работата на советот на родители и УО. Родителите се изјаснија дека Советот на родители и УО не се транспарентни во нивната работа.</p> <p>Од интервјуто со директор и стручната служба на прашањето „На кои начини се споделуваат информации со засегнатите страни за резултатите кои треба да се постигнат со развојната програма и користењето на буџетот на училиштето“, се доби информација дека сите информации се споделуваат транспарентно и согласно законските одредби. Буџетот со кој располага училиштето плански се организира согласно Програмата на училиштето и реалните потреби на училиштето.</p> <p>Училиштето на секои три месеци(квартално) доставува извештаи до општината за трошењето на буџетските средства. На почетокот на секоја година училиштето доставува Финансиски план за училишниот буџет, за распределување на финансиските средства. Финансискиот план го одобрува Училишниот одбор и Советот на општината.Буџетот во училиштето се користи наменски и за цели кои се фокусирани на подобрување на квалитетот на наставата и учењето, подобрување на постигањата на учениците, како и развојот на училиштето во целина.</p> <p>Визија на нашето училиште е тоа да биде пријатна средина во која учениците ќе доаѓаат со задоволство, бидејќи ќе им нудиме современа настава приспособени на нивните потреби и интереси. Општа цел на училиштето е да го оспособи ученикот да го примени стекнатото и тековното знаење во разни области од човековото живеење, што е воедно во согласност со целите на државната и локалната образовна политика. За да ги оствариме овие цели треба да се поработи повеќе на информирање и вклучување на родителите и учениците.Училиштето доволно располага со материјали за работа, опремено е со голем број на нагледни средства и помагала.</p>
--	--	--

<p>Документи</p> <p>Правилник за формата и содржината на развојната и годишната програма за работа на училиштето</p> <p>Извори на податоци</p> <p>Развојна програма на училиштето, годишна програма за работа на училиштето, извештај од самоевалвација, план за следење и евалуација на реализација на акциските планови во училиштето, анкети/интервјуа со директорот, стручните соработници, наставниците, родителите, учениците, записници од училишниот одбор, советот на родители, наставничкиот совет, интерни акти, програма за работа и извештаи за работата на училишниот одбор, деловник за работа на училишниот одбор, план за професионален развој, буџет и финансиски план на училиштето.</p>
<p>Резиме</p> <p>Од одговорите на направените истражувања во училиштето со наставниот кадар, родителите и учениците и од интервјуте со директорот и стручните соработници и секако фокус групите во училиштето може да се заклучи дека директорот на училиштето е транспарентен во доменот на неговите надлежности. секогаш навремено ги информира вработените за сите новитети кои се случуваат во училиштето и со севкупното работење во училиштето. Исто така училишниот одбор односно членовите на училишниот одбор секогаш донесуваат одлуки по сопствено убедување и според сопствено мислење.</p> <p>Она што на училиштето односно на наставниот кадар во училиштето му недостасува и во исто време е и приоритет за следниот период е професионална едукација на наставниот кадар во училиштето за изготвување на програми за</p>
<p>Клучни јаки страни</p> <ul style="list-style-type: none"> - Членовите на училишниот одбор одлуките кои ги носат на состаноците ги носат по сопствено убедување и без притисок од останатите членови на УО, или на директорот   <ul style="list-style-type: none"> -Сите субјекти во училиштето успешно функционираат во однос на организирање, управување и раководење на работата на училиштето -Целите и потребите во училиштето се јасни и прецизни и се фокусирани на подобрување на квалитетот на наставата и максимизирања на постигањата на учениците   - Успешна соработка со локалната самоуправа, фирми, институции - Наменско користење на буџетските и материјалните средства

Слаби страни

- Недоволна информираност на родителите од страна на претставникот од Совет на родители за резултатите кои треба да се постигнат во следниот период
- Училиштето нема воспоставено механизми за пофалување, наградување на наставници кои дополнително се ангажираат и постигнуваат резултати со учениците;
- Обезбедување редовни, детални и сеопфатни информации за работа на Училишниот одбор на другите субјекти вклучени во воспитно-образовниот процес

Приоритети

- Претставниците од Советот на родители да бидат потранспарентни во однос на информирање на родителите од паралелките за резултатите, одлуките и активностите кои треба да се спроведат
- Членовите од УО да бидат потранспарентни во однос на информирање на родителите за резултатите, одлуките и активностите кои треба да се спроведат
- Воспоставување на механизми за пофалување, наградување на наставниот кадар според вложениот труд

УЧИЛИШНА КОМИСИЈА ЗА САМОЕВАЛУАЦИЈА

1. Гордана Терзиева – предметен наставник - ментор
2. Ристо Ристов – наставник по информатика
3. Жаклина Кречева – стручен соработник (педагог)
4. Сања Точева – специјален едукатор и рехабилитатор
5. Елена Џинова Мазнова – член од Совет на родители